

Blå beretning 2015

SYDSLESVIGSK FORENINGS 39. LANDSMØDE
14. NOVEMBER 2015 I HUSUM

INDHOLD

Formandens beretning ved Jon Hardon Hansen	3
Beretning fra Kulturudvalget ved formand Bjørn Egeskjold	31
Beretning fra Teater- og koncertudvalget ved formand Hauke Paulsen	33
Beretning fra Årsmødeudvalget ved formand Gitte Hougaard-Werner	37
Beretning fra Billedsamlingsudvalget ved formand Erik Fredens	45
Beretning fra Danevirke Museum ved museumsleder Nis Hardt	48
Beretning fra Det Humanitære Udvalg ved formand Leif Volck Madsen	52
Statistikker Medlemstal, medlemsbevægelser, alders- pyramider, mødestatistik og de tilsluttede organisationers medlemsstatus	57
Regnskab	64
Grønt Regnskab	95

Formandens beretning ved Jon Hardon Hansen

Grænselandet i en stime af historiske markeringer og jubilæer

Den sydslesvigske delegations årlige Folketingstur blev sidste år forbundet med markeringen af 150-året for den dansk-tyske krig i 1864 på Christiansborg. Det var det sidste af fire vellykkede parlamentariske fællesarrangementer i Kiel, Berlin, Bruxelles og København.

Folketinget, SSF og BDN havde i samarbejde med Sønderborg Slot, som stod for vandrestillingen "Fjendskab og forsoning – det dansk-tyske grænseland fra 1864 til 2014" bl.a. inviteret til paneldebat i Landstingssalen med dronningens nye hofchef Michael Ehrenreich som ordstyrer.

I den anledning bød Folketingets daværende formand Mogens Lykketoft på Præsidiets vegne både en delegation fra det danske og det tyske mindretal samt Slesvig-Holstens landdagspræsident Klaus Schlie, delstatens mindretalskommitterede Renate Schnack og Tysklands nye ambassadør i Danmark Claus Robert Krumrei velkommen på Christiansborg.

Årets Folketingstur lignede på mange måder ikke de tidligere besøg. Således blev frokosten ikke indtaget i Snapstinget, men i den nyåbnede restaurant i slottets tårn. Et imponerede lokale med to store løver, der tronende ligger på gesimsen og skuer hen over de spisende gæster.

Under middagen bekræftede Folketingets formand og landdagspræsident Klaus Schlie de

gode og venskabelige bånd, der hersker mellem danske og tyske og deres respektive mindretal.

Daværende formand for Sønderjyske Allgemeine, Eva Kjer Hansen, havde inviteret til foredrag med Søren Ryge Petersen, der på en meget levende og rørende måde skildrede sin opvækst på den danske skole Agtrup.

Han fortalte om stærke minder fra et landsbyliv præget af krigens følger, hjemvendte traumatiserede soldater, hvoraf nogle tog deres eget liv, fordi de ikke kunne leve med de grusomme indre billeder fra slagmarkens helvede.

Der var hverdagen præget af beskedne livsvilkår, den sproglige mangfoldighed og venskabelige bånd til den tyske nabo. Rigsdanske funktionærer, der var kaldet til at føre danskens sag og standhaftige lokale folk, der under selve de vanskeligste forhold ikke var parat til at opgive deres danske sindelag.

Som sagt foregik årets sidste parlamentariske 1864-møde i Landstingssalen. Omkring 200 gæster, politikere, elev- og kulturambassadører samt den danske og tyske delegation overværede en inspirerende og informativ paneldebat, der afstedkom adskillige bidrag fra salen.

Professor Uffe Østergård, som sad i panelet, kaldte vort grænseland for en ørken, der er fuldstændig tømt for funktioner og statslige organisationer. Han pegede på, at der er en enkelt oase tilbage i Sønderjylland, nemlig Danfoss.

I mellemtiden har den nye vækst- og erhvervsminister Troels Lund Poulsen lovet at komme med en plan for, hvilke statslige arbejdspladser kunne tænkes flyttet fra hovedstaden ud i provinsen for at modvirke affolkningen af udkantsområderne.

Den tidligere skatteminister Benny Engelbrecht orienterede delegationen på Folketingsturen om, at den danske regering sammen med den Slesvig-Holstenske delstatsregering i begyndelsen af det kommende år ville invitere til en konference i Alsion for at debattere, hvorledes man kan styrke vækst og erhvervsudviklingen på tværs af den dansk-tyske landegrænse og på tværs af Femern Bælt.

Tiden må vise, hvor hurtigt man kan nedbryde de barrierer, der endnu blokerer for et mere smidigt samarbejde på eksempelvis arbejdsmarkeds-, erhvervs-, skatte- og uddannelsesområdet.

Både det danske, tyske og frisiske mindretal er klar til at støtte regeringerne i deres bestræbelser på at styrke det grænseoverskridende samarbejde ved at stille deres potentialer, kompetencer og netværk til rådighed for videreudviklingen af regionen.

Godt 150 år efter slaget på Dybbøl banke i 1864 er de danske og de tyske - mindretal som flertal - parate til at tage det næste skridt i forsoningsprocessen hen imod det tillidsfulde "for hinanden!".

60 år Bonn-København erklæringerne

Den næste perle på historiens kæde var fejringen af Bonn-København erklæringernes 60-års jubilæum i forbindelse med en række forskellige arrangementer i årets løb.

Erklæringerne, som blev underskrevet af daværende statsminister H.C. Hansen og forbundskansler Konrad Adenauer den 29. marts 1955, har lige siden dannet den mindretalspolitiske ramme for den bemærkelsesværdige mellemfolkelige forsoningsproces mellem danske og tyske.

De livsnødvendige mindretalsrettigheder, som dengang blev tilkendt de to mindretal, blev en væsentlig forudsætning for udviklingen af en fredelig sameksistens mellem flertallene og mindretallene i grænselandet.

For 60 år siden åbnede især tre i erklæringen nedfældede rettigheder døren til den positive forandring i det mellem menneskelige samliv. For det første er det retten til frit at vælge sit nationale ståsted uden at dette må efterprøves af myndighederne.

For det andet er det retten til kulturel autonomi, der bl.a. sikres ved, at mindretalsskolernes eksaminer anerkendes på lige fod med flertalsskolernes afgangsbetragelse. For det tredje er det SSVs fritagelse fra 5 procent spærregrænsen ved delstatsvalgene i Slesvig-Holsten.

Hvem havde troet 165 år efter slaget på Isted hede, 150 år efter slaget på Dybbøl, 100 år efter udbruddet af Første Verdenskrig, 75 år efter Danmarks besættelse og 70 år efter Danmarks befrielse, at de mellemfolkelige relationer mellem Danmark og Tyskland er så gode, at selv mislyde mellem flertal og mindretal i grænselandet ikke kan ødelægge den tillidsfulde og åbne dialog om divergerende holdninger og synspunkter?

Men Bonn-København erklæringerne ville ikke have fået den positive virkningshistorie, som de har fået, hvis ikke borgerne i grænselandet havde taget budskabet til sig.

Erklæringerne er formuleret i en ånd, der danner grundlaget for den fredelige sameksistens mellem flertallene og deres mindretal.

Hverken konflikter eller divergerende holdninger mellem flertal og mindretal i dag kan true det fundamentalt gode samliv mellem danske og tyske.

En uenighed om dobbeltsproget dansk-tysk skiltning i Sønderjylland kan ikke grundlæggende ryste de over år opnåede gode relationer og viljen til en dialog på øjenhøjde.

Lad os glædes over, at de to mindretal nord og syd for grænsen aldrig har opnået en højere grad af ligestilling og ligestilling og økonomisk end tilfældet er her i jubilæumsåret 2015.

Festakten den 26. marts 2015 i Slesvig-Holstens repræsentation i Berlin i anledning af 60-året for undertegnelsen af Bonn-København erklæringerne var et bevægende højdepunkt.

Ministerpræsident Torsten Albig havde inviteret Danmarks daværende udenrigsminister Martin Lidegaard og Tysklands udenrigsminister Frank-Walter Steinmeier samt repræsentanter for det danske og tyske mindretal til højtideligheden i "In den Ministergärten 8" beliggende mellem Potsdamer Platz og Rigsdagsbygningen.

I sin velkomsttale for godt 150 gæster fremhævede Torsten Albig blandt andet, at den vellykkede omsætning af erklæringerne ikke må gå hen og blive til en sovepude, men at der stadigvæk er muligheder for at optimere mindretalspolitikken i vort grænseland. Her pegede han konkret på delstatsregeringens arbejde med at udarbejde en handlingsplan for en selvstændig sprogpolitik i Slesvig-Holsten.

Tysklands udenrigsminister pointerede i sin tale, at Flensborg har udviklet sig til et internationalt centrum for mindretalspolitik. Her ligger ECMI, der som forskningscenter har bidraget med modeller til konfliktløsning i Georgien og Kosovo.

Endvidere huser Flensborg by FUEN, der repræsenterer godt 90 nationale mindretal i hele Europa. Begge organisationer er placeret

et ganske naturligt sted. I et grænseland, hvor man har implementeret en mindretalspolitik, der har skabt fredelige livsvilkår imellem flertal og mindretal.

Martin Lidegaard sagde følgende i Berlin: "Tænk engang – fra fjendskab og mistro efter flere krige med savn, tab, splittede familier, massedød og ødelæggelse til tæt og tillidsfuldt samarbejde på bare 60 år!

Det er vel de færreste, der ville have troet det, hvis de havde set, hvor langt vi i dag er nået, når det for eksempel gælder mellemfolkelig tillid, politiske rettigheder og uddannelse. På den måde er mindretalenes og vores historie også EUs historie i koncentreret form."

Endvidere kom Martin Lidegaard ind på det demokrati- og fredsprojekt, FUEN sammen med SSF og BDN arbejder på at vinde gehør for i Bruxelles, idet han sagde, citat:"..., at vi har en historisk og aktuel forpligtelse (Ukraine) til at bruge vores "lessons learned" i Europa og Europas nærområder."

Det oven for citerede synspunkt fik udenrigsministeren til at konkludere, citat:"..., at det er en god idé at styrke FUENs arbejde med hensyn til konfliktløsning ved for eksempel at oprette et "Mindretalenes Hus" i Flensborg, der blandt andet skal fungere som et kontaktsted for spørgsmål, der vedrører de nationale mindretal i Europa."

Europa har ikke formuleret en fælles mindretalspolitik. EUs klare holdning er, at mindretals spørgsmål og nationale mindretalsrettigheder ikke er et europæisk, men et rent statsligt anliggende.

Ikke desto mindre kræver EU af lande, der søger om optagelse i Unionen, at de skal opfylde visse mindretalspolitiske standarder, som nedfældet i Københavnskriterierne.

Efter udenrigsministrenes taler fulgte et interview ved journalist Ernst Christ fra NDR med BDNs formand Hinrich Jürgensen, Tysklands mindretalskommitterede Hartmut Koschyk og formanden for SSF.

Festlighederne sluttede med en middag i den danske ambassadørbolig i Berlin, som Danmarks ambassadør Per Poulsen-Hansen og fru Elisabeth havde inviteret mindretalenes repræsentanter sammen med Ministerpræsident Torsten Albig, Tysklands nyudnævnte ambassadør i Danmark Claus Robert Krumrei, generalkonsul Henrik Becker-Christensen samt kultur- og europaminister Anke Spooren-donk til.

Må 60-året for fejringen af Bonn-København erklæringerne være anledningen til, at regeringerne i København og Berlin sammen udarbejder en handlingsplan, der realiserer visionen om et Mindretalenes Hus i pakhuset i Nørregade 78 i Flensborg.

Mindretallenes Hus

Mindretallenes Hus har også i det forgangne år fyldt meget i SSFs kalender. Fredsprojektet er blevet italesat på de bonede gulve i København, Berlin og Bruxelles.

Den politiske opbakning både fra dansk og tysk side er der. Både forbundsrepublikkens mindretalskommitterede Hartmut Koschyk og Slesvig-Holstens mindretalskommitterede Renate Schnack har i årets løb gjort en ihærdig indsats for at vinde gehør hos politikerne i både Berlin og i Kiel.

Hartmut Koschyk har skriftligt informeret både Kansler Angela Merkel og udenrigsminister Frank-Walter Steinmeier om planerne at etablere et informations- og dokumentationscenter for mindretalsanliggender og mindretalsspørgsmål samt freds- og kongrescenter i C.C. Petersens købmandsgård fra 1600-tallet og pakhuset fra 1800-tallet ved siden af Flensborghus.

I sin skrivelse til kansler Merkel og udenrigsminister Steinmeier pointerer Hartmut Koschyk, at Mindretallenes Hus er et nødvendigt bidrag til sikringen af freden i Europa og mellemøsten i betragtning af vort kontinents mange konflikter, som hidrører fra konflikter mellem flertal og mindretal som for eksempel i Baltikum, i Ukraine eller på Balkan.

SSFs, FUENs og BDNs håb er, at vore to landes øverste politiske ledere hører og forstår budskabet fra det dansk-tyske grænseland til denne verden, at mindretalspolitik er fredspolitik.

Må dette budskab i deres politiske kontekst give en sådan mening, at de er parate til at implementere dette fredsinitiativ i deres udenrigspolitiske strategi og realisere visionen om et fredscenter i Flensborg.

Et informations- og dokumentationscenter om nationale mindretal i Europa samt et fredscenter, der skal give flertal og mindretal i konflikt en mulighed for gennem dialog at finde veje til en fredelig sameksistens, som muligvis har fundet inspiration i den dansk-tyske grænse-landsmodel.

Det er SSFs, FUENs og BDNs håb, at Danmark og Tyskland vil støtte dette projekt ikke blot politisk, men også økonomisk. Sydslesvigudvalget og Kiel har givet et finansielt tilskud til projektet.

Flensborg by, der støtter projektet Mindretallenes Hus, har med Kiels anbefaling søgt midler i Berlin til renovering af købmandsgården fra 1600-tallet og pakhuset fra 1800-tallet. Desværre blev ansøgningerne afvist. En sanering af pakhuset anslås til at løbe op i rundt regnet 2,7 millioner euro, som gerne skulle deles mellem Danmark og Tyskland.

Kontaktudvalget 50 år

Den 1. juli i år mødtes Kontaktudvalget i rigsdagsbygningen for sammen med forbundsdagspræsident dr. Norbert Lammert at markere 50-året for oprettelsen af Kontaktudvalget den 1. juli 1965 i Bonn.

Et kontaktudvalg, som det tyske mindretal i Danmark også havde fået i København nogle måneder forinden, fordi mindretallets parti ikke længere formåede at opnå repræsentation i Folketinget.

Det var af samme grund, der oprettedes et Kontaktudvalg for det danske mindretal, da SSV ikke længere havde mulighed for at vinde et mandat til forbundsdagen.

Meget interessant i nutidens mindretalspolitiske kontekst, at den daværende vesttyske kansler Ludwig Erhard i forbindelse med konstitueringen af det nye Kontaktudvalg ganske visionært udtalte, at mindretalsordningen i grænselandet kunne fungere som europæisk model.

Fra den danske side skulle daværende formand for Folketinget Mogens Lykketoft have deltaget. På grund af folketingsvalget medio juni var dette ham dog ikke muligt. I stedet for repræsenterede daværende ambassadør Per Poulsen-Hansen Danmark ved festakten og talte ved den lejlighed på statens vegne.

Landdagspræsident Klaus Schlie talte på Slesvig-Holstens vegne, mens mindretalskommitterede Hartmut Koschyk som formand for Kontaktudvalget agerede ordstyrer.

For det danske mindretal talte SSVs landsformand Flemming Meyer, der kunne huske den dag, da hans far Karl-Otto Meyer drog af

sted til Bonn for 50 år siden i anledning af oprettelsen af Kontaktudvalget.

Alle taler kom ind på den positive udvikling i den dansk-tyske mindretalspolitik trods det alvorlige tilbageslag i 2010 – 2012, da den daværende delstatsregering ensidigt valgte at skære ned på tilskuddene til de danske skoler i Sydslesvig.

Ligesom talerne alle gav udtryk for, at mindretalsmodellen er forbilledlig i en europæisk kontekst netop nu, hvor der opstår flere og flere konflikter, som har deres årsag i en utidssvarende mindretalspolitik.

Fremdeles kunne alle taler blot bekræfte fhv. kansler Ludwig Erhards udtalelse om, at vor grænselandsmodel kan være til inspiration i bestræbelserne på at løse mindretalskonflikter rundt omkring i Europa.

Slesvig-Holstens nye sprogpolitik

Den 29. juni 2015 præsenterede ministerpræsident Torsten Albig i Kiel regeringens ny handleplan for en sprogpolitik, der skal beskytte, bevare, fremme og synliggøre mindretalssprogene og regionalsproget nedertysk i Slesvig-Holsten.

Delstatsregeringen har taget et seriøst initiativ til at redde de autoktone sprog som eksempelvis frisisk fra at uddø. Dette ud fra erkendelsen af, at den kulturelle og sproglige mangfoldighed i delstaten ikke opleves som en trussel, men

som en berigelse for grænselandet og dets borgere.

Sprogpolitikens ideelle mål er at formidle civilsamfundet en forståelse for, at sproglig diversitet og flersprogede borgere i vores globaliserede verden er en værdifuld kompetence og ressource.

Handleplanens mål på sigt er at indføre obligatorisk undervisning i mindretals- og regional-sprog ved de offentlige tyske institutioner i delstaten.

Regeringens sprogpolitik imødekommer det danske mindretals krav om, at det ikke er borgerens økonomiske ansvar at få dokumenter på et mindretalssprog oversat til tysk. Det er myndighederne, der fremover skal finansiere oversættelserne. En stor besparelse for Skoleforeningen, der hidtil har måttet dække udgifterne i forbindelse med oversættelse af de årlige regnskabsberetninger.

Fra Sydslesvigsk Forening skal der lyde en stor tak og ros til delstatens mindretalskommitterede Renate Schnack og SSVs gruppeformand Lars Harms, som løbende har holdt Det sydslesvigske Samråd orienteret om udviklingen af delstatens sprogpolitik og lyttet til indspark fra Samrådets medlemmer. Her har delstatsregeringen udført et godt stykke mindretalspolitisk håndværk.

Mindretalssprogene i de tyske medier

I forlængelse af delstatens lancering af den nye sprogpolitik havde Renate Schnack indkaldt repræsentanterne for Slesvig-Holstens regional- og mindretalssprog til et møde i statskancelliet i Kiel sammen med mediekonsulent Peter Bialek for at drøfte den aktuelle mediepolitik.

Det er ikke nogen hemmelighed, at chartasprogene i vor delstat bliver behandlet yderst stedmoderligt i alle medier. Både i de landsdækkende offentlige som private tv-stationer og radiokanaler glimrer mindretalssprogene nærmest ved deres totale fravær.

Heller ikke NDR, af hvem man skulle forvente at blive tilgodeset, tilbyder mindretallenes seer og lytter programflader på deres modersmål.

Da chartasprogene ignoreres, som tilfældet p.t. er, har Renate Schnack på vegne af mindretallene henvendt sig til NDR-Landesrundfunkrat. I sit brev stilet til NDRs medieråd i august gør hun rådet opmærksom på, at regional- og mindretalssprogene ikke nævnes med eet ord som et ansvarsområde af senderens public service forpligtelse.

Dette forhold, pointerer hun i sin skrivelse, er en overraskelse og skuffende kendsgerning, ikke mindst i betragtning af, at det i statsaftalen med NDR klart og tydeligt fremgår, at programfladen skal tage hensyn til Nordtyskland og dets regionale, kulturelle samt sproglige mangfoldighed.

NDR tåler ingen sammenligning med MDR henholdsvis BBR. MDR sender ugentlig 21,5 timers radio på sorbisk. BBR sender 6,5 timer om ugen programmer på nedersorbisk/vendisk. Een gang om måneden – lørdag middag - sendes en halv time et tv-program på MDR, som hedder "Wuhladko" = Udsyn. Det produceres af sorbere for sorbere og vises med tyske undertekster. En sådan mediedækning kan mindretallene i vort grænseland kun drømme om.

Men forandringer er på vej. I begyndelsen af juli måned 2015 besluttede Medienanstalt Hamborg/Slesvig-Holsten at tildele lokalradioen SYLTFUNK en FM-frekvens i region 1, som dækker området fra Vesterland i vest til Læk i øst og fra Aventoft i nord til Bredsted i syd.

SSF, Friisk Foriining, Söl'ring Foriining og Plattdütsche Raat ønsker en samarbejdsaftale med radiostationens ejer, som sikrer mindretalssprogene og regional sproget nedertysk en fast ugentlig sendeflade på kanalen.

ZDFs medieråd

En dom ved den tyske forbundsforfatningsdomstol kræver, at repræsentationen i ZDFs medieråd i langt højere grad skal afspejle samfundets mangfoldighed. Det skal der laves om på i forbindelse med vedtagelsen af den 17. "Rundfunkänderungsstaatsvertrag".

Hidtil har der været en overvægt af politiske partier og organisationer i rådet. Det skal der ændres på, ved at de 16 delstater får ret til at

udpege een repræsentant for en interesseorganisation samtidig med, at antallet af pladser reduceres fra 77 til 60. I forlængelse af delstatens nye sprogpolitik ønsker delstatsregeringen, at regional- og mindretalssprogene sikres repræsentation i ZDFs medieråd, hvilket de tidligere har været ved Karin Johannsen-Bojsen.

De tre hjemmehørende mindretal og det Plattske Råd har peget på freelance-journalist dr. Karin Haug til at besætte pladsen i medierådet i den første halvdel af valgperioden fra 2016 - 2018. Da man enedes om efter en toårig periode at udskifte repræsentationen, vil et nyt ansigt fra 2018 - 2020 beklæde pladsen i ZDFs Fernsehrat.

For at kunne tale med én stemme i medierådet, som mødes fire gange årligt i Frankfurt, besluttedes det at udarbejde en fælles mediepolitisk strategi til sikring af kontinuiteten og omsætningen af målformuleringerne.

10 år mindretalsråd og mindretalssekretariat i Berlin

I anledning af mindretalsrådets 10-års jubilæum havde forbundsrepublikkens fire anerkendte nationale mindretal inviteret en række af forbundsdagens parlamentariker til en såkaldt parlamentarisk morgenmad i "Deutsche parlamentarische Gesellschaft", DPG, i Berlin den 24. september 2015.

Under mødet blev politikerne orienteret om grundene til Mindretalsrådets oprettelse i for-

længelse af Bonn-København erklæringernes 50-års jubilæum i 2005.

Den primære årsag var dengang som nu at gøre Forbundsrepublikken opmærksom på, at mindretalspolitik ikke blot er et delstatsanliggende, men også et forbundsanliggende, da Tyskland har ratificeret den europæiske rammekonvention til beskyttelse af nationale mindretal og deres sprog som følge af undertegnelsen af det europæiske sprogcharta.

Forbundsrepublikken varetager langt fra sit overordnede mindretalspolitiske ansvar for sine fire nationale mindretal, uanset om det vedrører institutionelle tilskud til eksempelvis det danske mindretal eller den frisiske folkegruppe. Endvidere mangler der en politisk vilje til at optage de nationale mindretal i forbundsrepublikkens forfatning med en egen artikel, der overordnet sikrer deres rettigheder.

En sprogkonference, som mindretalsrådet afholdt sammen med mindretalskommitterede Hartmut Koschyk i november 2014, og som forbundsdagspræsident dr. Norbert Lammert var protektor for, viste, at der er behov for en energisk indsats med hensyn til at oplyse både Berlins parlamentarikere, men også den tyske flertalsbefolkning om de autoktone mindretals eksistens. Ligesom der er en meget lang vej for mindretalssprogene at blive synlige i det offentlige rum, hvad enten det er på by- og vejskilte eller i de nationale og regionale radio- og tv-stationer.

Der er ingen tvivl om, at mindretalsrådet i løbet af de sidste 10 år har vundet mere gehør i hovedstaden takket være oprettelsen af et dialogforum under forbundsdagens Indenrigsudvalg, afholdelsen af parlamentariske aftener henholdsvis parlamentariske morgenmadsmøder og møder med partiernes gruppeformænd.

Alligevel ville det være ønskværdigt, hvis de enkelte partier udpegede et medlem af gruppen til at varetage ansvaret for overordnede mindretalspolitiske emner. Denne tanke er forbundsdagsmedlem Sönke Rix fra Slesvig-Holsten åben for.

En udpegning af et gruppemedlem ville gravgiveligt fremme den ubureaukratiske og direkte informationsformidling og mere direkte kommunikation med forbundspartiernes grupper om mindretalspolitiske anliggender. Det ville øge mindretalenes mulighed for politisk participation.

Naturligvis hverken kan eller skal et mindretalspolitisk ansvarligt gruppemedlem siddende i et "interfraktionelt" råd erstatte de regelmæssige og formaliserede kontaktudvalgsmøder ledet af forbundsrepublikkens mindretalskommitterede eller de tilbagevendende implementeringskonferencer, som overvåger omsætningen af Europarådets rammekonvention og sprogcharta i den nationale og regionale lovgivning.

Som nævnt oven for afholdt mindretalsrådet en velbesøgt sprogkonference i 2014 i Berlin i

anledning af sprogchartrets 20-års jubilæum. Det kom der et "7 punkt-papir" ud af, som blev overrakt protektor for konferencen forbunds-dagspræsident dr. Norbert Lammert, kultur- og europaminister Anke Spoorendonk og Eva-Maria Stange, minister for videnskab og kunst i delstaten Sachsen.

Et papir, der skal bæres ind i forbunds-dagspartier, de 16 delstater og deres statskancelier. Men også kommunerne skal motiveres til at omsætte de sprogpoltiske mål og tiltag, der skal sikre og styrke mindretalenes og regional-sprogenes overlevelseschance i fremtiden.

Alt dette ud fra en fælles forståelse, at bevarelsen af chartasprogene i Tyskland, som er nord- og saterfrisisk, høj- og lavsorbisk, dansk, romanes samt regional sproget nedertysk, er et fælles ansvar, som alle politiske niveauer i forbundsrepublikken er forpligtet på.

"7 punkt-papiret" indeholder syv overordnede sprogpoltiske mål, som skal realiseres og implementeres i de kommende år i samarbejde med repræsentanterne for regional- og mindretalssprogene.

Papiret opfordrer blandt andet til at gennemføre en sprogkampagne i Tyskland, der oplyser flertalsbefolkningen om sprogchartret, om det flersprogede og den sproglige mangfoldighed i Europa.

Et andet mål, papiret kommer ind på, er syn-

liggørelsen af chartasprogene i det offentlige rum, ikke mindst i de medier, der har en public service forpligtelse.

Men også de nye digitale medier på internettet skal inddrages som platforme for mindretalssprogene.

Skal det lykkes fremadrettet at sikre den sproglige mangfoldighed ikke bare i Tyskland, men generelt i Europa, er det bydende nødvendigt, at alle politiske niveauer – også Bruxelles – føler ikke bare et moralsk, men både et politisk og økonomisk ansvar herfor.

Mindretalsrådet har sammen med mindretalskommitteret Hartmut Koschyk sat alle sejl til, at der gennemføres en sprogpoltisk debat i både forbunds-dagen og forbunds-rådet med det mål, at det besluttet at omsætte sprogkonferencens "7 punkt-papir", ud fra den fælles holdning, at sprogpoltik er en forbundspoltisk opgave.

Mindretalsrådet er kommet for at blive, og dets mødeaktivitet er støt stigende. Rådets netværksarbejde er ad åre kommet til at fylde mere og mere. Mindretalssekretariatet har tilsvarende investeret mere og mere tid i lobbyarbejdet ved forbunds-dagen og ikke mindst indenrigsministeriet, hvorfor sekretærens halvtidsstilling ikke længere svarer til den faktisk ydede arbejdsindsats.

Den politiske mølle maler langsomt, men den maler. Det er derfor kun et spørgsmål om tid,

hvornår mindretalsrådet vil kunne høste resultater på baggrund af det politiske arbejde, der er blevet udført i de forgangne ti år.

Mindretalsrådet har blandt andet sat sig tre overordnede mål for de kommende år. For det første at blive optaget i Tysklands grundlov. For det andet at opnå institutionel støtte i Berlin til både det frisiske og det danske mindretal. Endelig sammen med FUEN at opnå, at mindretalspolitik også bliver et europæisk anliggende.

FUEN

FUEN er konfronteret med en lang og sej kamp om politisk og finansiell opbakning fra både Berlin og Bruxelles. Det er op ad bakke med hensyn til at få bevilliget institutionel støtte fra Forbundsrepublikken henholdsvis vinde lydhørhed i EU for kravet om, at få mindretalspolitikken i Europa ophøjet til ikke blot at være et nationalt, men tillige et europæisk ansvarsområde.

Kommissionen er af den opfattelse, at mindretalsspørgsmål og mindretalsanliggender ikke er et politikfelt, der ligger inden for EUs ansvarsområde, men udelukkende er et nationalt anliggende, hvorfor FUENs borgerinitiativ MSPI på forhånd blev afvist, inden det overhovedet blev sat i værk med en underskriftsindsamling.

FUEN har anket Kommissionens afvisning af dets Minority SafePack Initiative til Den Europæiske Unions Domstol i Luxembourg.

For tiden afventes domstolens dom, som skul-

le falde her til efteråret eller i begyndelsen af det kommende år, med spænding.

Siden den 1. april 2012 har unionsborgerne fået et nyt værktøj til at tage indflydelse på udformningen af EU-politikken. Borgerinitiativet, der er indført med Lissabon-traktaten, indebærer, at en 1 million borgere fra mindst en fjerdedel af EUs medlemsstater kan opfordre Kommissionen til at foreslå lovgivning på områder, der falder inden for rammerne af dens beføjelser.

Erfaringen har desværre vist, at det nys indførte demokratiske værktøj ikke har haft den store politiske gennemslagskraft i Bruxelles. Faktisk bliver langt de fleste europæiske borgerinitiativer afvist af Kommissionen, mens kun to indtil videre har vundet gehør.

Genetableringen af det tværpolitiske dialogforum, den såkaldte intergroup for nationale mindretal i Europa ved Europa-parlamentet i valgperioden 2014 – 2019, sikrer dog en direkte kontakt med de europæiske parlamentarikere i Europas hovedstad.

I denne intergroup drøftes mindretalsbeskyttelse, sikring og fremme af den kulturelle og sproglige mangfoldighed samt vedtagelser af resolutioner og anbefalinger af mindretalspolitisk karakter.

Det var en glædelig begivenhed, da FUEN indviede sit nye kontor i Nørregade 78 den 30. oktober 2014. Delstaten Slesvig-Holsten havde

bevilliget midler til renovering og indretning af lokalerne i C.C. Petersens tidligere købmandsforretning. Et lyst og venligt lokale beliggende ud til gaden gør de europæiske mindretals hovedsæde i Flensborg til en naturlig del af bybilledet ved siden af Flensborghus.

FUEN-kongressen blev i år holdt i Komotini i Vest-Trakien hos det tyrkiske mindretal i Grækenland, nord-øst for Thessaloniki. EU stiller en lang række krav til de lande, der ønsker optagelse i den Europæiske Union.

Blandt andet skal de opfylde visse krav, hvad angår mindretalsrettigheder formuleret i de såkaldte Københavnskriterier fra juni 1993.

Selvom fredstraktaten fra Lausanne mellem Grækenland og Tyrkiet i 1923 sikrede 150.000 tyrkere deres mindretalsrettigheder i Grækenland, anerkender staten dem ikke.

Officielt har de tyrkisksindede grækere i Vest-Trakien ikke status som et autokton nationalt mindretal, men anses for at være grækere af muslimsk tro. Staten forbyder dem at benytte betegnelsen "tyrkisk" i deres forenings- henholdsvis institutionsnavne.

Til trods for tre domsafsigelser ved den europæiske domstol i Den Haag i 2008 har situationen ikke forandret sig til det positive for tyrkerne, som i hverdagen må leve med en lang række chikaner fra den græske stats side.

Som man kan forstå, er grækerne meget langt fra at efterleve vor grænselandsmodels mindretals- og frihedsrettigheder som formuleret i Bonn-København erklæringerne.

Man undrer sig over, at der i det 21. århundrede stadig kan sættes en finger på nogle diskriminerende forhold flertal og mindretal imellem, som egentlig burde høre historien og fortiden til. I hvert fald burde de ikke kunne trives i et demokratisk Europa, som man forventer, overholder Københavnskriterierne til beskyttelse af mindretal.

Kongressen i Komotini bekræftede, at det er op ad bakke for FUEN at gøre sin indflydelse gældende på de bonede europæiske gulve. Ligesom det, som sagt, er op ad bakke med hensyn til at opnå institutionel støtte fra forbundsrepublikken og EU til finansiering af mindretalsunionens driftsudgifter. Dog skal det nævnes, at Ungarn har givet FUEN tilsagn om at støtte organisationen med et årligt beløb på 50.000 euro. Men der er stadig langt op til den årligt ønskede støtte på 500.000 euro.

Folketingsvalget

Den 18. juni i år var der valg til Folketinget i Danmark. Det medførte, at regeringsmagten flyttede fra rød til blå blok, hvorfor Venstre, omend kun det næststørste parti i den blå lejer, har dannet en mindretalsregering for de næste maksimalt fire år.

Sydslesvigsk Forening ønsker de ny- og genvalgte folketingspolitikere samt regeringen tillykke med valget og ser samtidig frem til et godt samarbejde i den kommende valgperiode.

Om Danmark bliver regeret af et rødt eller et blått flertal, ændrer ikke noget på de tætte bånd og det tillidsfulde samarbejde, mindretallet plejer og har plejet gennem de sidste snart 100 år med den til enhver tid siddende danske regering.

De dansksindede i Sydslesvig holder fast i Danmark, uanset om det danske folk vælger at styres af en socialistisk, en liberal eller en konservativ politisk ideologi.

Offentlige tilkendegivelser af skuffelse eller glæde over udfaldet af et frit, hemmeligt og direkte gennemført folketingsvalg kan kun stå for egen personlig regning. Det er Sydslesvigsk Forenings holdning at anerkende danskerens demokratiske ret til at udøve sin stemmeret efter egen bedste samvittighed og overbevisning. Det er ikke mindretallets opgave officielt at værdisætte den enkelte rigsdanskers kryds på kandidatlisten.

Danmarks nye statsminister Lars Løkke Rasmussen valgte at udpege sønderjyden Elle Trane Nørby som minister for børn, undervisning og ligestilling. En minister med et stort kendskab til og en særlig veneration for Sydslesvig, og som heller ikke tøvede længe med et tiltrædelsesbesøg hos mindretallet på Flensborg-

hus i slutningen af august i år.

To andre udpegede ministre med et godt kendskab til Sydslesvig er kultur- og kirkeminister Bertel Haarder, og miljø- og fødevareminister Eva Kjer Hansen, tidligere formand for daværende Femmandsudvalget.

Med hensyn til de mange nyvalgte unge folketingspolitikere, der ikke ligger inde med den store viden om det danske mindretal, foreslog den nu afgåede skatteminister Benny Engelbrecht i sin årsmødetale på friluftsmødet i Slesvig, at Folketingets Præsidium een gang i hver valgperiode burde arrangere en orienteringsrejse til Sydslesvig for de nyvalgte folketingsmedlemmer.

Vedligeholdelsen af den løbende kontakt til politikerne på Christiansborg tager SSFs generalsekretær sig af. Både i personlige samtaler og ved en regelmæssig udgivelse af et nyhedsbrev orienteres nye og gamle folketingsmedlemmer om livets danske gang syd for grænsen.

Sydslesvigudvalget

Da Sydslesvigloven blev vedtaget i marts 2010, blev det bestemt, at den efter fire år skulle revideres. I skrivende stund er der blevet foretaget en revision med hensyn til antallet af medlemmer af udvalget.

Efter næste folketingsvalg vil Sydslesvigudvalget ikke bestå af fem, men af syv medlemmer. Liberal Alliance havde dog ønsket, at alle par-

tier i Folketinget skulle være repræsenteret i udvalget, som det er tilfældet i Kontaktudvalget for det tyske mindretal i Nordslesvig, men er tilfreds med kompromisset.

Tidligere medlem af Folketinget, Kim Andersen, er blevet udnævnt til formand for det nyudpegede Sydslesvigudvalg. Ifølge D'Hondts fordelingsmetode har Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti ret til to pladser i udvalget. Socialdemokraterne valgte at afgive den ene af deres pladser til Enhedslistens Christian Juhl, mens Dansk Folkeparti valgte at besætte deres pladser med Martin Henriksen og Merete Dea Larsen. Endelig repræsenterer Christian Rabjerg Madsen socialdemokraterne i udvalget.

Sydslesvigsk Forening ønsker de ny og de gamle i udvalget tillykke med udnævnelsen med håb om et godt og konstruktivt samarbejde.

Folkemødet på Bornholm

Inden selve folkemødet var der en del oprør og usikkerhed om, hvorvidt det nu var sikkert at tage til Bornholm medio juni for at deltage i politikfestivalen. For ikke færre end fire højre populistiske politikere fra Grækenland, Italien, Frankrig og Holland var blevet inviteret til at komme og tale på folkemødet, hvilket medfører krav om øgede sikkerhedsforanstaltninger.

På intet tidspunkt følte deltagerne af folkemødet sig utrygge. Der var heller ikke tale om et enormt stort politiopbud, men et beskedent kontingent af venlige betjente med nogle bom-

behunde i snor.

Der var heller ikke tale om voldelige mod-demonstrationer mod de inviterede udenlandske politikere, hvoraf to, den græske og franske, slet ikke dukkede op. Så man må tale om, at bekymringen op til mødet mest af alt lignede en storm i et glas vand.

Igen i år blev rekorden, hvad angår antallet af deltagere, slået, selv om mange politikere havde meldt afbud grundet valget. Omkring 100.000 mennesker var dukket op til 2.700 events, deriblandt 16 elevambassadører fra Sydslesvig, hvis forældre havde påtaget sig ansvaret for deres ve og vel.

Som man har kunnet læse, blev Bornholms Regionskommune kritiseret for at markedsføre Folkemødet lige lovligt meget. Det påstås, at det har mistet sin folkelige karakter og muligheden for, at vælgerne ubesværet kan møde de valgte politikere i øjenhøjde, fordi almindelige folk og deres foreninger efterhånden har svært ved at finansiere studepladser, leje af hotelværelser og sommerhuse. At lobbyister, virksomheder, erhvervsorganisationer, politiske partier kan styre tildelingen af de attraktive studepladser, fordi de modsat foreningsdanmarks organisationer har den finansielle pondus til at betale de stærkt forhøjede priser.

Af netop økonomiske grunde er SSF og Grænseforeningen gået sammen med Grundtvigs Forum, førhen kaldet Kirkeligt Samfund, om

at dele leje og telt til gennemførelse af debatmøderne på Folkemødet. Det var uden tvivl en succes både indholdsmæssigt, og hvad angik besøgstallet. De kirkelige, folkelige og mindretalspolitiske emner gik fint i spænd med hinanden og trak en hel del mennesker.

Dette nye samarbejde med Grundtvigs Forum er kommet for at blive. Det Forum, som ifølge deres vedtægter støtter det kirkelige og folkelige arbejde moralsk og finansielt.

Det store tilløbsstykke var Naser Khader i samtale med vores tidligere og nu afdøde biskop Niels Henrik Arendt som formand for Grundtvigs Forum. Men også det kirkepolitiske topmøde med politikerne Christian Langballe, Margrete Auken og Mette Bock med Kristeligt Dagblads chefredaktør Erik Bjerager som ordstyrer kunne fylde teltet.

På et af SSF arrangeret debatmøde om de glemte danskere, udtalte direktøren for kommunikationsbureauet LEAD Agency, Kresten Schulz Jørgensen, at det var fem i tolv med hensyn til oplysning om mindretallets eksistens.

Han opfordrede mindretallet til at samle og fokusere sin nordvendte kommunikationsindsats ved i fællesskab at gøre den langt mere målrettet, så den gode historie fra grænselandet får det optimale set up for at kunne slå effektivt igennem i den danske medieverden.

At bevillingerne til det danske arbejde ligefrem

skulle være truet grundet den voksende uvidenhed, som Schulz Jørgensen påstod, mener jeg er en overdreven malen fanden på væggen, for mindretallet har fuld opbakning i Folketinget den dag i dag.

I øvrigt dukker mindretallet op i mange forskellige sammenhænge i Danmark. Det være sig på Christiansborg eller på Herning turistmesse. På skoler og institutioner med vore elev- og kulturambassadører. I Grænseforeningens lokalafdelinger, i vore familiære og venskabelige rammer på den anden side af grænsen.

Dronningens nytårshilsen til de dansksindede i Sydslesvig ses hvert år af et par millioner danskere. Med Flensborg Avis spredes historier i samarbejde med de tre andre grænselandsaviser Jydske Vestkysten, Der Nordschleswiger og SHZ-gruppen. I ny og næ dukker mindretallet op i både tv- og radio-udsendelser.

Ikke mindst når mindretalsrettigheder anfægtes eller det grænseoverskridende samarbejde er på dagsordenen, opnår Sydslesvig opmærksomhed i de landsdækkende danske medier.

Men den helt store gennemslagskraft, og der vil jeg give Schulz Jørgensen ret, er vel det, der ligesom mangler. Vi drukner i det store hav af informationer og bukker mange gange under i konkurrencen om at blive set og hørt.

Og netop derfor trænger vores oplysningsstrategi til en yderligere professionalisering. Vi

må skoles endnu mere i at sælge nyheder og historier fra mindretallet i de elektroniske, sociale og trykte medier.

Og vi må blive bedre til at blande os i den aktuelle politiske diskussion og kulturdebatten i Danmark. Der er et stykke vej endnu, men kursen er sat af SSF og Det sydslesvigske Samråd.

Det dobbelte statsborgerskab

Den 1. september 2015 trådte den ny lov om dansk indfødsret i kraft. Loven anerkender borgernes ret til det dobbelte statsborgerskab.

Enhver rigsdansker bosiddende i Sydslesvig vil fremover kunne søge om det tyske statsborgerskab uden af den grund at miste retten til det danske.

Under en høring i Indfødsretsudvalget i december 2014 opfordrede SSF udvalgets medlemmer at drøfte, under hvilke betingelser dansksindede sydslesvigere med tysk statsborgerskab ville kunne inddrømmes muligheden for at erhverve det danske statsborgerskab.

Som hovedregel kræver opnåelse af indfødsret naturalisation, at man har bopæl i Danmark. SSF anmodede udvalget om at overveje, under hvilke forudsætninger en dansksindet bosiddende i Sydslesvig ville kunne opnå dansk indfødsret.

Indfødsretsudvalget var åbent over for problem-

stillingen, men ville ikke kunne implementere en sådan undtagelsesbestemmelse i loven inden tredje og sidste behandling. Både juridiske og tekniske spørgsmål omkring SSFs anliggende måtte undersøges først.

Betingelserne for at erhverve dansk statsborgerskab kunne blandt andet være et krav om bopæl i Sydslesvig, dokumentation for afsluttet dansk skolegang og et længerevarende medlemskab af en dansk hovedforening som eksempelvis Sydslesvigsk Forening. Med andre ord skulle man kunne dokumentere en tilknytning til det danske mindretal af mindst 15 års varighed.

Muligheden for det dobbelte statsborgerskab for mindretallets medlemmer ville styrke båndet til Danmark og understrege det nationale fællesskab med det danske folk yderligere. SSF hilser regeringens seneste initiativer i denne for mindretallet vigtige sag velkommen.

Samrådet

I januar måned 2015 inviterede Samrådet til en Sydslesvigting-konference på Jaruplund Højskole for at debattere mindretallets organisationsstruktur på baggrund af SdUs regionsmodel.

En model, der lægger op til en nedlæggelse af de nuværende organisationer ved fusion, hvorefter mindretallet styres af et af medlemmerne valgt parlament, kaldet Sydslesvigting.

Forud for diskussionen på konferencen, som

havde trukket små 200 mennesker af huse, var der fire debatoplæg ved daværende formand for Sydslesvigudvalget Troels Ravn, professor Ove Korsgaard, SdUs daværende 1. og 2. næstformand Ronny Grünewald og Anders Kring samt Grænseforeningens formand Mette Bock.

Alle fire indlæg omkring struktur, demokrati og folkestyre gav et input til den senere drøftelse i otte grupper og i plenum omkring mindretallets fremtidige demokratiske organisering.

Det blev tydeligt både i grupperne og i plenum, at der ikke var noget flertal for den helt store forkromede forandring, som SdUs regionsmodel lagde op til.

Langt de fleste konferencedeltagere foretrak at bibeholde den nuværende decentrale struktur med en bred vifte af demokratisk opbyggede foreninger, der menes at styrke det frivillige basisarbejde, bevidstheden om medejerskab til organisationerne og antallet af pligtvillige, der er parat til at investere tid i det ulønnede virke.

En lille åbning for strukturforandringer var der dog, idet de otte arbejdsgrupper var enige om, at Samrådet ud over konsensusafgørelser fremover også skal kunne tage flertalsafgørelser i en række overordnede mindretalsanliggender.

I forlængelse af konferencen nedsatte Samrådet en formandsgruppe, der fik til opgave at udarbejde et udkast til en ny samarbejdsaftale

for Det sydslesvigske Samråd.

Den lægger op til, at Samrådet på følgende overordnede områder skal kunne tage flertalsbeslutninger. Det drejer sig om:

1. Overordnet kommunikationsstrategi
2. Fælles sprog- og værdipolitik
3. Fælles mission og vision for det danske mindretal
4. Høringer i forbindelse med sprogcharta og rammekonvention
5. Koordinering i forhold til Sydslesvigudvalget og myndigheder
6. Anlæg og budget

Det har været diskuteret, om hvorvidt SSFs tilsluttede foreninger fortsat skal være medlem af Samrådet eller lade sig repræsentere af SSF, som Skoleforeningen ønsker det. Her er man nået frem til et kompromisforslag, der går ud på, at de nuværende ni medlemmer af rådet fortsætter som hidtil.

Efter fem år gennemføres en evaluering af den nye samarbejdsaftale. De tilsluttede foreninger vil inden for de næste fem år så overveje deres fremtidige organisationspolitiske placering i forhold til Samrådet og SSF.

De tilsluttede foreningers selvstændige medlemskab af Samrådet er i øvrigt historisk betinget. De har altid haft en plads i Samrådet.

Endvidere har Skoleforeningen fremsat det forslag, at der skal overdrages Samrådets for-

mand flere repræsentative opgaver end tilfældet er i dag, idet de opfatter ham eller hende som hele mindretallets formand. Her mangler Samrådet dog den demokratiske og juridiske legitimitet.

Ud over at Samrådet mangler den demokratiske og juridiske legitimitet til at varetage overordnede ledelsesbeføjelser på helhedens vegne, griber man især ind i et af Sydslesvigsk Forenings historisk betingede og vedtægtsbestemte kerneområder.

SSF har lige fra 1920 – 1945 under navnet Slesvigsk Forening som mindretallets brede og største folkelige forening repræsenteret de dansksindede i overordnede mindretalspolitiske anliggender.

Efter Anden Verdenskrig har Sydslesvigsk Forening så i et til dels tæt samarbejde med SSV og i andre sammenhænge med Skoleforeningen, Samrådets formand eller øvrige danske organisationer varetaget denne repræsentative opgave frem til i dag.

De mange kontakter, SSF har etableret i forhold til de relevante danske, tyske og europæiske samarbejdspartnere gennem en årtier lang kontinuerlig varetagelse af de repræsentative opgaver på hele mindretallets vegne har medført, at SSF ligger inde med et netværk til mange officielle politiske organer, som alle i mindretallet profiterer af.

Derfor er SSF ikke til sinds at overdrage nogle af sine repræsentative opgaver til Samrådets formand. I forvejen varetager denne repræsentative opgaver i forbindelse med Sydslesvigudvalgets besigtigelsestur, budgetforhandlinger og overrækkelse af gaver til Kongehuset sammen med SSFs formand. En ændring af denne arbejdsdeling kræver, at Samrådet ændres til et demokratisk valgt overordnet beslutningsorgan.

I denne sammenhæng skal nævnes, at Samrådets formand sammen med SSFs formand den 7. april i år drog til audiens hos Dronningen på Marselisborg Slot i anledning af Hendes Majestæts 75-års fødselsdag den 16. april.

Om det var vagterne foran slottet, Deres kongelige Højheder Kronprins Frederik og Kronprinsesse Mary i slottes hall eller Dronningens adjutant, der personligt tog sig af delegationen fra Sydslesvig, var alle hjertelige og velinformede om de to sydslesvigere, der var kommet for at overrække fødselaren en salmebog fra 1838 dekoreret med sølvbeslag og 15 glasperler, kaldet flusser.

Salmebogen blev brugt i de danske menigheder i hertugdømmet Slesvig, dvs. nord for den nuværende dansk-tyske grænse, hvor kirkesproget var dansk modsat syd for grænsen, hvor kirkesproget var tysk.

Besøget og Majestættens varme modtagelse af mindretallets repræsentanter bekræftede på en

personlig måde de levende bånd, der er mellem Kongehuset og de dansksindede i Sydslesvig.

En royal sympati, medfølelse og medleven i mindretallets liv og færden, som Dronningen hvert år i sin nytårshilsen sætter ord på, ikke mindst ved sidste årsskifte efter 150-året for slaget ved Dybbøl 1864, da hun henvendt til de dansksindede i Sydslesvig sagde:

Citat: "Den 18. april mindedes hele landet Stormen på Dybbøl i 1864 og det nederlag, som kom til at præge Danmark i stort som i småt. Vi har også i dette år kunnet huske 100-året for udbruddet af Første Verdenskrig. Den krig, som trak sit blodige spor gennem de fleste af Europas lande, men som Danmark stod udenfor. Men udfaldet af den krig var også årsag til, at sønderjyderne i 1920 kunne stemme sig tilbage til Danmark. Et dybt sår kunne heles.

Dog gjaldt det ikke for alle de dansksindede. Sydslesvigerne kom til at stå udenfor. "I skal ikke blive glemt", sagde Christian X ved den nye grænse i Kruså, da han mødte sydslesvigerne under fejringen af Genforeningen i 1920.

"I er ikke blevet glemt" kan vi sige i dag, selv om jeres skæbne blev en anden. I har holdt ved jeres danske arv gennem generationer, og I har tilføjet grænselandet et træk, som er enestående blandt grænseegne i verden. Jeg sender mine varmeste nytårshilsener til alle sydslesviger." Citat slut.

Udkastet til en ny samarbejdsaftale lægger op

til, at Samrådet een gang om året gennemfører en Sydslesvig-konference, på hvilken Samrådets formandskab aflægger en årsberetning.

Derudover kan Samrådet lægge op til at drøfte særlige temaer med mindretallets medlemmer. Konferencen giver på den måde det menige medlem mulighed for at tage indflydelse på Samrådets arbejde. En god ordning, som styrker medlemmernes indflydelse på organisationslederne.

Arbejdsgruppen til styrkelse af det folkelige arbejde og fællesskab

Samrådet nedsatte for efterhånden nogle år siden det såkaldte integrationsudvalg. Da udvalgets navn menes at kunne misforstås, besluttede man at skifte navn til "Arbejdsgruppen til styrkelse af det folkelige arbejde og fællesskabet".

Arbejdsgruppens notat, der kommer med flere bud og forslag på, hvorledes nye udefra kommende medlemmer kan sluses ind i mindretallet på en mere effektiv måde er p.t. til høring i samrådsmedlemmernes organisatoriske bagland.

Høringen skal være afsluttet til december, hvor Samrådet på baggrund af de tilbagemeldinger, der måtte være kommet på udvalgets notat, implementerer eventuelle tilskyndelser i en handleplan. Herefter omsættes papiret ude i de lokale foreninger og institutioner på baggrund af et fælles formuleret værdigrundlag.

Kommunikationsnetværket

Sydslesvigudvalget afviste Samrådets og Grænseforeningens fælles ansøgning om midler til finansiering af en kommunikationskonsulent, der skulle være behjælpelig med at omsætte Mediebureauet Bysteds nordvendte oplysningsstrategi.

Nu er det så op til Samrådets kommunikationsnetværk bestående af organisationernes mediefolk, Grænseforeningens nye informationschef journalist Anna-Lise Bjerager og SSFs Pressetjeneste at omsætte Bysteds kommunikationsstrategi i Danmark.

Arbejdet er skudt i gang og tiden vil vise, om det vil lykkes ovennævnte kommunikationsnetværk at sælge historier, kroniker og meget mere til den danske medieverden med henblik på at styrke den danske borgers kendskab til mindretallet i Sydslesvig.

Mette Bock, medlem af Samrådets styregruppe, appellerer til netværket, at det skal bidrage til den offentlige debat i Danmark. Det skal finde emner, der naturligt glider ind i den danske medieverden i stedet for at sælge historier, man selv synes er gode.

En konkret ide, som SSF allerede har præsenteret DR1s programdirektør for, er at producere en julekalender med rødder i Sydslesvig, der kunne sendes 2020 i forbindelse med 100-året for grænsedragningen.

Budgetkoordinering

Sidste år lykkedes det Samrådet over for Sydslesvigudvalget at fremlægge en koordineret budgetansøgning. Det lykkedes ikke for Samrådets økonomiudvalg i år at præsentere en afstemt budgetansøgning for 2016, idet een af Folketinget vedtagede ny regnskabsbekendtgørelse forlanger, at afskrivninger ikke længere føres i balancen, men i driftsregnskabet.

Dette nye regnskabsprincip kommer til at betyde, at både SSF og SdU ikke kan holde sig inden for den af Sydslesvigudvalget bestemte fremskrivningsprocent.

Budgetforhandlingerne mellem Samrådet og Sydslesvigudvalget må afklare, om løsningen på problemet er af regnskabsteknisk art eller snarere af politisk karakter.

Flensborg Avis

Mindretallets dagblad Flensborg Avis har besluttet at træde ud af Samrådet som tale og stemmeberettiget medlem. Fremover vil avisen overvære Samrådets møder som gæst.

Ved at tage dette skridt, mener avisen at styrke det vigtige armslængdeprincip, der sikrer, at den frit og uafhængigt kan skrive kritisk om mindretalsanliggender uden at skulle tage hensyn til uvedkommende interesser.

Samtidig trak avisen sig ud af økonomiudvalget, men dog ikke mere end, at man imødekommer

Samrådets informationsbehov omkring Flensborg Avis' fremskrivningsprocent.

Siden sommer 2015 er Samrådets antal af medlemmer ulige - 9 i stedet for 10. Dette er ganske hensigtsmæssigt i betragtning af, at Samrådet vil tage bindende flertalsafgørelser omkring visse allerede ovennævnte emner.

Mikkelberg

Mikkelberg Fondens bestyrelse består af følgende otte personer: formand Henry Buhl, Kim Andersen, Finn Slumstrup, Dieter Paul Küssner, Steen Schröder, Birgit Holthausen, Jörg Krüger og næstformand Jon Hardon Hansen.

Bestyrelsen for Mikkelberg Fonden har udarbejdet et strategipapir, der skal fremtidssikre det nordiske kunst- og cricketcenter i Hatsted.

Den færøske udstilling, som blev åbnet skærtorsdag i år, var startskuddet på visionen om, at den gamle mølle og møllehuset på den store smukke naturgrund må lyse som et spændende og attraktivt fyrtårn, der tiltrækker mennesker både fra lokalområdet, regionen og hele Norden til Hatsted.

Et kulturelt fyrtårn, der skal appellere til folk med interesse for nordisk billedkunst, nordisk litteratur, nordisk musik og nordiske værdidebatter.

Men samtidig skal Mikkelberg også huse fol-

kekunst og folkekultur, der gerne må bygge bro mellem grænselandets flertal og mindretal under mottoet "at ville de andre uden at opgive sig selv".

Strategien bygger på tre søjler. Den ene søjle, Mikkelberg skal stå på, er forsamlingshus- og kulturhussøjlen. Mikkelberg tænkt som et mødested for både den dansksindede og tysk-sindede lokalbefolkning, hvor musikken, både den klassiske og den moderne, litteraturen og den mere folkelige kultur kan finde et værested.

Den anden søjle er fornyelsen af det finkulturelle i form af billed- og billedhuggerkunst, som bevarer stedet som et nordisk kunstcenter helt i Henry Buhls ånd.

Udfordringen er at genoplive udstillingslokalerne med hyppigt skiftende kunstudstillinger mindst fire gange om året. I denne sammenhæng vil det være vigtigt for stedets fremtid at finde samarbejdspartnere i Danmark, Norden og Slesvig-Holsten.

Etableringen af et kunstudvalg og dannelsen af et engageret bagland af kunstinteresserede under navnet "Mikkelbergs venner" vil kunne være et egnet instrument til at opbygge et netværk til kunstmuseer, gallerier, kunstnere og kunstformidlere, der kan være med til at fylde kunstcenteret på vestkysten med endnu mere liv.

Den tredje søjle, Mikkelberg står på og fortsat

skal stå på, er cricketsporten under SdU. Her finder man Husum Cricket Clubs hjemmebane. En club, der spiller i Danmarks næsthøjeste seniorrække og gentagne gange har leveret talentfulde cricketspillere til det danske cricketlandshold.

Fondsbestyrelsen har givet sig selv to år (2015 - 2016) til at omsætte strategi- og visionspapiret. Bestyrelsesmedlem Steen Schrøder har erklæret sig parat til følge realiseringen af strategiplanen til dørs indtil slutningen af 2016.

Danevirke - Danmarks fødselsattest

Takket være en generøs donation fra A.P. Møller Fonden har det været muligt for Sydslesvigsk Forening at erhverve den grund, hvorpå Danevirke Museum ligger, just på det sted, hvor Hærvejen går gennem Danevirkes Hovedvold.

Der er sket meget, siden Prins Joachim åbnede Danevirke Museum den 25. august 1990. Man kan nærmest tale om, at den grimme ælling er blevet til en smuk svane.

Fra at fortidsmindet har været tilgroet, er det i dag for de mange tusinde gæster, der årligt besøger Danevirke, muligt at se den kronologiske udvikling af nordens største bygningsværk lige fra år 650 til 1170.

Det kan man takke både danske og tyske arkæologer for, der har rensset de ældste dele af hovedvolden for uønsket beplantning. Istand-

sat og færdigkonserveret Valdemarsmuren og sidst, men ikke mindst frilagte den berømte åbning i volden: "Porten til Norden".

25 år efter åbningen af museet kan Danevirkes leder Nis Hardt med stolthed fremvise en prægtig arkæologisk park, der omfatter voldstedet Thyraborg, Hovedvolden, den istandsatte Valdemarsmur og den gamle Skanse 14 fra 1864.

Det skal ikke være nogen hemmelighed, at skuffelsen over, at UNESCO ikke imødekom Island, Norge, Letland, Danmark og Slesvig-Holstens fælles ansøgning om, at Danevirke blev optaget på Verdens Kulturarvs listen, var stor.

Timing'en havde været perfekt, hvis man ellers havde fået et positivt svar i år. Det havde klædt den smukke svane og havde blåstemplet dette danske monument. Men der er allerede kræfter i gang med at overveje en ny ansøgning til UNESCO i Paris.

Som Jellingestenen er Danmarks dåbsattest, er Danevirke Danmarks fødselsattest. Dette oldgamle mytiske grænseværn, som efterhånden kan dateres helt tilbage til 400-tallet efter Kristi fødsel, markerer tydeligt, hvor langt mod syd danernes rige strakte sig.

Danernes riges vugge beskyttet af en vold bag hvilken kongerækken slog rod, spirede, vok-

sede op og dannede Danmarks rygrad. Et vor-
dende lands historie hængt op på den lange
række af regenters evne til at samle et folk
omkring én kronens gyldne stråleglans.

Eet folk samlet om en fælles national identitet
knyttet til Volden, Guldhornene, Jellingstenen,
Jydske lov, Kongeloven, Grundloven, Guld-
alderen, Dybbøl mølle, Parlamentarismen,
Genforeningen, Mindretallet, besættelsen og
befrielsen, Europamesterskabet i fodbold,
demokratiets værdier levet og forsvaret af en
lang række mindretalsregeringer i et homo-
gent folkefællesskab, hvis sammenhængskraft
i disse år udfordres af en ny folkevandringstid.

Danevirke, dette store nationale mindesmærke,
tiltrækker regenter og statsledere fra Danmark
og Tyskland. Her kan de høre om, hvorledes
mindretallet har formået at omforme en mur til
en bro.

Ja, det der engang blev rejst som værn mod
fjendtlighedsindede folks indtrængen på vore ene-
mærker, er i dag blevet til det nationale oldtids-
minde, der samler det danske og det tyske i et
grænseoverskridende samvirke for en fælles
sag og en fælles interesse, nemlig historien om,
hvorledes den dansk-tyske historie har præget
vort grænseland.

På Danevirke mødes som sagt Danmarks og
Tysklands regenter og ledere. Således i 2004
Dronningen og Prinsgemalen med daværende

forbundspræsident Horst Köhler og frue i an-
ledning af Hedeby/Slesvigs 1200-års jubilæ-
um.

2006 Kronprinsparret Frederik og Mary med
Slesvig-Holstens daværende ministerpræsi-
dent Peter Harry Carstensen i forlængelse af et
officielt besøg i Hamborg.

2011 daværende formand for Folketinget Thor
Pedersen med daværende landdagspræsident
Torsten Geerds i anledning af åbningen af
mindretalsudstillingen på 1. sal.

Alle disse statsbesøg foregik ikke i ånden fra
1864, men tværtimod i en fredelig ånd, der
bekræftede, at det mellemfolkelige samliv mel-
lem danske og tyske og deres to mindretal i
Nord- og Sydslesvig er præget af venskab,
samarbejde og en gensidig respekt for den an-
dens sproglige, kulturelle og nationale forskel-
ligheder.

I den samme fredelige og fordragelige ånd
fejrede den 24. september i år godt 100 gæster
sammen med Folketingets nye formand Pia
Kjærsgård og landdagspræsident Klaus Schlie
Danevirke Museums 25-års jubilæum.

Folketingets formand Pia Kjærsgaard roste
ved den lejlighed det danske mindretal for nu-
tidighed. Hun sagde bl.a.: "Når man er inviteret
hened til jer føler man aldrig, at man er lan-
det i en kedelig studiekreds, som kun handler

om historie og levn fra fortiden. Uanset hvor mange 100 år man er med til at markere, så peger jeres arrangementer altid fremad mod nye visioner for, hvordan denne landsdel kan udvikle sig. I arbejder for, at denne landsdel bliver det sted, man kigger hen, hvis man ønsker viden og inspiration til at løse konflikter omkring nationale mindretal. I arbejder for, at denne landsdel bliver selve porten til Norden for det europæiske kontinent. I arbejder for at skabe vækst i regionen, hvor man på hver side af grænsen - som det mest naturlige - trækker på ressourcer fra den anden side. Hele tiden kigger I fremad.

Mindretal og flertal på begge sider af grænsen deler målene og visionerne for fremtiden, men giver plads til, at vejene derhen sker i respekt for mangfoldigheden og uden ensretning.

At I er gode til at sætte en historisk og kulturel ramme for et arrangement med emner, der peger fremad, fik vi selv at mærke ved flere lejligheder i det store jubilæumsår 2014. Her havde Museum Sønderjylland leveret en vandreudstilling til Folketinget med titlen "Fjendskab og Forsoning – Det dansk-tyske grænseland 1864-2014". Fra Folketingets side havde vi egentlig bare tænkt, at opgaven nu bestod i at få den til at vandre og få den fragtet rundt fra det ene sted til det andet. Her var det så, at Sydslesvigsk Forening aktivt trådte til og sørgede for, at udstillingen blev løftet op til mere end blot at være en udstilling. Udstillingen kom til at danne bagtæppe for rigtig mange gode møder og

debatter om mindretalspolitik. Det skylder vi jer en kæmpe tak for, at I lærte os."

Landdagspræsident Klaus Schlie fandt det bemærkelsesværdigt, at det netop er det danske mindretal, der står bag et museum, som beskæftiger sig med oldtidsmindet og den fælles historie for danske og tyske i regionen. Det bør være et forbillede for andre grænseregioner, mente Schlie: "Danevirke Museum viser udviklingen af den åbne dansk-tyske grænse, og samtidig er den som noget enestående i Europa oprettet og drevet af et nationalt mindretal."

Og han tilføjede: "En mindretalspolitisk model for andre kan vi dog ikke være, men snarere et forbillede. De historiske forudsætninger er forskellige."

Slesvighus

Gottorp amtsstyrelse har et stort ønske om, at ombygningen af 1. og 2. sal på Slesvighus hurtigst muligt kommer i gang. Det er den såkaldt 3. byggefase til godt og vel 1,2 million euro.

På de to etager er det tanken at indrette et ungdoms- og aktivitetshus samt forsamlingshus til brug for Slesvigs ungdom samt et mødested for de fusionerede bydistrikter, som har nogle reelle pladsbehov.

Samarbejdet mellem SSF og Landestheater Schleswig-Holstein er blevet forlænget således, at Slesvighus også lægger rum til tyske teaterforestillinger i sæsonen 2016-2017.

Byen Slesvig er dog interesseret i at forlænge kontrakten med SSF i op til 10 år, hvis man ellers kan opnå politisk opbakning for et så langt lejemål.

Byen vil gerne vinde tid for at finde en løsning og en finansieringsmulighed af et nyt spillested i Slesvig. Hovedstyrelsen har givet forretningsudvalget mandat til at forhandle et lejemål på ti år på plads under skyldig hensyntagen til det lokale danske foreningslivs mulighed for at bruge både den store og den lille sal.

En aftale med byen vil sikkert kunne fremskynde starttidspunktet for realiseringen af den tredje byggefase på 1. og 2. sal af Slesvighus. Det kunne vise sig at blive en win-win situation både for byen Slesvig og Gottorp amt.

Foreningsarbejdet i amt og distrikt

På amtsgeneralforsamlingerne har man i det forløbne år ikke mindst haft distriktssammenlægninger til debat. Spørgsmålet har blandt andet været, om fusioner har en positiv eller en negativ effekt på distriktsarbejdet.

Det er der tilsyneladende delte meninger om. Der er dem, der er af den opfattelse, "at afvikling er lig med udvikling". Mens andre omvendt mener, "at afvikling er lig med tilbagegang".

Man ser med andre ord både fordele og ulemper ved bevarelsen af distrikternes nuværende størrelse henholdsvis en sammenlægning af dem til større enheder.

I nogle små distrikter har det været et problem at få valgt en fuldtallig bestyrelse. Små distrikter har af naturlige grunde heller ikke muligheden for at tilbyde et større fællesskab i forbindelse med afholdelse af foreningsaktiviteter.

Omvendt kan de små distrikter sikkert på en helt anden måde end de store byde på en mere personlig og hyggelig samværsform inden for nogle fortrolige rammer i en mindre kreds af deltagere.

Men det kan også blive så småt, at ellers gode arrangementer ikke formår at skabe den ønskede fællesskabsfølelse blandt medlemmerne og den inspiration, man kunne tænke sig.

I Flensborg by har man i løbet af en række år reduceret antallet af distrikter fra 22 til 8. Stod det til byformanden, måtte antallet af distrikter godt komme ned på 5.

I Slesvig by, som har bestået af en række distrikter, er der dags dato 2 distrikter tilbage. Gottorp amts formand kunne forestille sig, at Slibyen en dag kun lagde navn til et enkelt distrikt.

Fordelene ved de store distrikter er, at de ingen problemer burde have med at kunne finde medlemmer, som vil lade sig vælge ind i bestyrelsen. De kan byde på det store fællesskab i foreningen. De har større økonomiske muligheder for at finansiere aktiviteter og dermed større mulighed for at tilbyde et bredere og mere varieret kulturtilbud.

Faren ved de meget store distrikter er, at de kan fremme anonymiteten og skabe enklaver, der ikke just fremmer muligheden for at opleve det store fællesskab.

På amtsgeneralforsamlingerne har meningerne været delte med hensyn til, hvorvidt SSF i fremtiden skal satse endnu mere på at sammenlægge distrikter eller omvendt så vidt mulig bevare de mange distrikter.

Uanset om man er for eller imod distriktssammenlægninger: Det er og bliver lokalforeningerne, der suverænt bestemmer, om de vil fusionere med et nabo-distrikt eller ej.

Ser man på udviklingen i kulturforeningen, er antallet af distrikter i løbet af de sidste 10 - 15 år dalet fra 120 til 80 distrikter, mens antallet af medlemmer er steget de sidste 5 - 6 år.

Desværre er SSFs medlemstal faldet i det forgangne år, selvom Skoleforeningen har haft en mindre stigning i optagelsen af nye 1. klasses elever.

En del af forklaringen på det faldende medlemstal er, at mange distrikter har gjort sig den umage at få slettet deres kartotekslig.

Jeg ser frem til, at SSFs medlemstal atter stiger, så snart Samrådet har gjort sit arbejde færdig i "Arbejdsgruppen til styrkelse af det folkelige arbejde og fællesskabet".

Det vil forhåbentlig også have en positiv effekt på lysten samt viljen til at engagere sig i både distrikts- og distriktsbestyrelses arbejde.

Hovedstyrelsen besluttede på et af sine seks årlige møder at ville drøfte foreningsudviklingen på det kommende klausurmøde på Jaruplund Højskole i det nye år.

En debat om SSFs interne struktur, udvikling af kulturforeningens arrangementstilbud, revitalisering af forbindelserne til venskabskredsene nord for grænsen, videreudvikling af et endnu tættere samarbejde med Skoleforeningen omkring optagelsen og indslusningen af de nye forældre i mindretallet, er emner, der skal diskuteres.

Flere alternative sprogkurser som det succesrige, der blev holdt en weekend i foråret på Højskolen Østersøen, motivationskurser til styrkelse af en øget pligtvillighed blandt medlemmerne, en større indsats for en stigning af medlemstallet og andre relevante temakredse omkring foreningsudviklingen, skal vi i Sydslesvigsk Forening drøfte intensivt for at vores folkelige kulturforening er gearet og rustet til fremtidens udfordringer, der er præget af et individualiseret fritidsliv og et socialt samliv, der mere og mere udfolder sig i den digitale snarere end i den fysiske verden.

Der er nok at tage fat på. Det gør vi med glæde som de lidenskabeligt engagerede forenings-

folk og ildsjæle, vi er, der med hjertet på rette sted drives af kærligheden til det danske i Sydslesvig.

Motivationen for frivilligt at gøre en indsats for udbredelsen af dansk kultur og sprog på denne side af grænsen er stor. Det er fint at bære Valdemarsflaget på reversen synligt for enhver. Men det er en dybfølt fryd at bære Dannebrog i sit hjerte. Motivation nok til at vil gøre en frivillig indsats for bevarelsen og udbredelsen af dansk kultur og sprog i grænselandet.

Tak

Til slut vil jeg benytte lejligheden til at takke Sydslesvigsk Forenings og mindretallets samarbejdspartnere. Uden de gode, konstruktive og tætte forbindelseslinjer til Sydslesvigudvalget, Folketingets Præsidium, regeringen og Folketingets medlemmer samt Kongehuset ville de danske i Sydslesvig have trange livskår.

Vi taler om, at mindretallets eksistens er røget ud af det danske folks hukommelse. Men Sydslesvigudvalgets besigtigelsesture, mindretallets Folketingsture, generalsekretærens netværksarbejde på Christiansborg samt Dronningens nytårshilsen vidner om, hvor stærkt de dansksindede er mejslet ind i det officielle Danmarks bevidsthed.

I de sammenhænge ved man tydeligvis, hvad man ikke glemmer at holde fast i. Det noteres med dyb taknemmelighed i Sydslesvig.

Der skal lyde en stor tak til generalkonsul Henrik Becker-Christensen og fru Grethe Bay, som følger livets gang i mindretallet på nært hold, og gang på gang åbner generalkonsulatet ved historiske, grænseoverskridende eller selskabelige lejligheder.

I disse forbindelser indtager konsulatet i Flensborg en funktion som Sydslesvigs rigsdanske forsamlingshus, hvor medlemmer af flertal og mindretal på begge sider af grænsen mødes i private og dog samtidig officielle rammer. Tak for et godt og gedigent diplomatisk håndværk.

Tak til Grænseforeningen og det samarbejde, SSF har med den folkelige forening omkring Folkemødet på Bornholm, Folketingsturen, kommunikationsnetværket, messer og informationsarrangementer rundt omkring i købstæderne, foredrag og meget mere.

Til trods for, at det organiserede folkelige bagland mister medlemmer, er de lokale Grænseforeningsfolk i Danmark en essentiel kontaktflade for sydslesvigerne. Derfor er den fælles indsats for at styrke venskabsforbindelserne også meget vigtig.

Også stor tak til både Slesvig-Holstens mindretalskommitterede Renate Schnack og Forbundsrepublikkens mindretalskommitterede Hartmut Koschyk, som begge gør en ihærdig og engageret indsats for ikke blot vort, men alle nationale mindretal i Tyskland og Dan-

mark. Deres engagement i forbindelse med at hjælpe projektet Mindretallenes Hus til en succesfuld afslutning, er forbilledlig.

Endelig vil jeg takke generalsekretæren og alle generalsekretariats ansatte såvel som amtskonsulenterne, der som medarbejdere dog ikke er så professionelle, at man ikke kan mærke et følelsesmæssigt engagement for den danske sag.

Der skal lyde en stor tak til alle de frivillige forenings- og bestyrelsesmedlemmer ude i amterne og distrikterne. Alle I ildsjæle, der frivilligt har forpligtet jer til at gøre en indsats for et levende dansk mindretal med et bredt facetteret forenings- og kulturliv for gamle som for unge.

Kære hovedstyrelse – det er nu næsten et halvt år siden, vi havde landsmøde, og jeg blev genvalgt til formand for Kulturudvalget.

Udover, at jeg blev valgt til formand, blev også de andre 4 medlemmer genvalgt i Kulturudvalget - Knud Ramm-Mikkelsen, Kirsten Weiss, Eberhard von Oettingen og Begitte Heupel. Begitte har så desværre efterfølgende valgt at stoppe i udvalget, idet hun har søgt et nyt job og flytter til København. Vi ønsker hende held og lykke med det nye job og takker for hendes store indsats for udvalget.

I Kulturudvalget har vi igen i år arbejdet med at fordele midler til kulturelle arrangementer i Sydslesvig. Vi får naturligvis et hav af tilbud fra musikere, kunstnere og foredragsholdere, som konsulenterne kan trække på. De fleste arrangementer kommer op at stå ved, at amter og distrikter søger om støtte, og som altovervejende hovedregel kan jeg med glæde konstatere, at vi har kunnet imødekomme alle ønsker. I enkelte distrikter har vi bedt om en medfinansiering via den stående tilskudsordning, hvis distrikterne har en kassebeholdning på mere end 10 euro pr. medlem.

Udover amter og distrikter arbejder vi sammen med andre organisationer og samarbejdspartnere i flere forskellige projekter som f.eks.:

folkBALTICA Festival

Siden sidste beretning blev der den 13. november på Flensborghus grundlagt den nye forening

folkBALTICA e.V., og endvidere har foreningen fået et nyt ansigt – Juliana Maria Thun som ny administrerende direktør per 1. april.

Den 11. folkBALTICA Festival blev lige afsluttet med afslutningskoncerten i søndags i Mariekirken i Flensborg. Selve festivalen har igen kunnet byde på fantastiske musikalske oplevelser, både til flertals- men også til mindretalsbefolkningen, som til koncerterne med ULC fra Fanø i Medborgerhuset, Johanna Juhola Reaktori på Flensborghus, som kom med deres finske tango, og på biblioteket var der en koncert med Nynke fra Nederlandene og Emplēmōya Songlag fra Norge. Derudover som noget helt nyt blev der på SSFs initiativ afholdt en kæmpe stor skolekoncert for 0.-4. klasse i Deutsches Haus fredag morgen med over 1.000 elever fra både flertals- og mindretalsskolerne. Koncerten kunne udelukkende realiseres med økonomisk støtte fra SdU, Skoleforeningen og ikke mindst SSF. Der var booket 2 bands: Tumult fra Danmark og frisiske Kalüün fra Før, samt enkelte udvalgte elever fra festivalens egen ungdomsensemble. En kanon oplevelse for både musikere, unger og lærere.

Efter festivalen er før festivalen, så nu vil planlægningen for næste års festival så småt gå i gang igen – med forhåbentligt endnu en skolekoncert á la den i sidste uge! Husk at der altid er mulighed for privat at bakke op omkring festivalen ved at blive medlem i festivalens støtteforening folkBALTICA e.V.

Jazz på Flensborghus

Jeg er også nødt til at nævne Jazz på Flensborghus, hvor vi igen i år har kunnet præsentere det ypperste inden for dansk jazz, og her vil jeg da gerne fremhæve bigbandet – Blood Sweat Drum n' Bass feat. Palle Mikkelborg & Mike Sheridan, samt koncerten med The Kuti-Mangoes – begge koncerter var igen udsolgt.

I den forbindelse vil jeg også rette en tak til Knud Ramm-Mikkelsen for sit store engagement for jazzen og medvirken til, at disse arrangementer er så stor en succes.

KulturCrew

Der er nu etableret KulturCrew på Husum Danske Skole med et hold unge, som bliver uddannet til at være mini-arrangører på deres skole.

I samarbejde med Skoleforeningen, SdU og SSF satses der på at få etableret flere KulturCrews i Sydslesvig til det nye skoleår. KulturCrew bliver støttet med midler fra Brdr. Brousts Legat, Fabrikant Mads Clausens Fond, Sydbank Sønderjyllands Fond, SdU, Skoleforeningen og SSF.

Spil Dansk Dagen

Sydslesvig er blevet kåret til sidste års SpilDanskKommune ved siden af Kalundborg, og det er jo en kæmpestor ære for Sydslesvig at vinde denne pris, som indebærer et honorar til en komponist, som gerne skal skrive en ny Sydslesvigmelodi. Styregruppen satser på en børnesang, som kan bruges til de store fælles-

arrangementer rundt omkring i Sydslesvig.

Dette års SpilDanskDag, bliver flyttet frem til uge 41 og 42 pga. de sene efterårsferier, og det er stadigvæk muligt at tilmelde arrangementer fra de lokale distrikter og amter, der gerne vil være en del af SpilDanskDagen.

SSF præsenterer

I samarbejde med flere lokale partnere som Volksbad, Kühlhaus og mittendrin kunne SSF igen præsentere flere forskellige koncerter og har fået en særpris for vore medlemmer. Men ikke kun det - selve afviklingen af koncerterne ligger ikke i kulturafdelingen, men hos de respektive arrangører. Her er der tit tale om smalle koncerter, som SSF selv ikke ville stable på benene, hhv. større produktioner, som SSF ikke selv ville kunne booke og afvikle som fx Tina Dico m.fl.

Fyrtårn "Stig Rossen"

Vi har de senere år talt om fyrtårnsprojekter i udvalget og det kan være svært at finde "fyrtårne", der kan samle bredt. Koncerten den 08.12.2014 blev til en succes. Der kom alt i alt næsten 400 publikummer til det fine juleshow med Stig Rossen i Deutsches Haus. Der arbejdes for tiden på et større fællesprojekt til efteråret 2016 – en stor børnefamiliefestival, med en række af skolekoncerter – men det hører I mere om, så snart alt er faldet på plads især mht. tilskud mm.

Tak for opmærksomheden og fortsat godt hovedstyrelsesmøde.

Teater- og koncertudvalget havde for sæsonen 2014-15 atter skruet et program sammen, som allerede ved dets præsentation udløste megen ros og anerkendelse. Vi var enormt stolte og glade over alle de fremragende ting, vi havde truffet aftaler om.

Teatersæson 2014-2015

Desto større var skuffelsen, da vi i løbet af sommeren modtog den forfærdelige nyhed, at Bodil Jørgensen var kommet til skadet i en ulykke og altså ikke stod til rådighed til vores sæsonoptakt "Den sidste turist", som måtte aflyses. Udvalget tog efter nøje overvejelser imod Café Livas tilbud om en erstatnings forestilling. Musikforestillingen "I am Johnny Cash" blev taget godt imod af publikum i Harreslev, så sæsonen startede trods alt for en næsten udsolgt sal den 8. september, og publikum havde en god aften i selskab af Johnny Cash' sange og anekdoter fra hans liv.

Den anden forestilling var ligeledes en musikforestilling. Her var Jesper Lundgårds fortolkninger af Frank Sinatras sangskat i centrum. På enestående måde kunne han med sine troværdighed og fuld af kærlighed til det materiale, han præsenterer, begejstre godt 250 publikummer i Stadttheater den 18. september.

Den Dansk-Tyske Børneteaterfestival blev afviklet fra den 26. september – 1. oktober 2014 i samarbejde med Bund Deutscher Nordschleswiger, Kühlhaus og Teatret Møllen. Godt 7.000

børn og unge med deres voksne oplevede godt 60 forestillinger i alle genrer. Projektet var en stor succes, og vi er atter indgået i et samarbejde om en festival til 2016.

Den 28. oktober dannede Teatret Møllens forestilling "Guldgraveren" rammen for en musikalsk rejse om hårde tider og et anspændt far-søn forhold. Desværre kunne forestillingen kun give 72 sydslesvigere lyst til at tage turen til Slesvig den efterårsdag. De 72 havde til gengæld en fantastisk oplevelse.

Den anden forestilling, som med Svalegangens "Inga og Lutz" skulle have været et af årets højdepunkter, og som vi nærmest som storsindet gave havde placeret i Slibyen den 23. april 2015 gik vi efter Amtstyrelsens ønske med til at aflyse på grund af et for lavt salg af billetter.

Den Jyske Opera gæstede Idrætshallen den 6. november med den velkendte "La Boheme". 265 begejstrede tilskuere oplevede historien om at være ung, fattig og forelsket.

Uppercut Danseteaters forestillinger "I am & Differences" tiltrak 163 publikummer til Stadttheater, som fik en fantastisk oplevelse, selvom mange flere kunne have fundet plads.

"HMS Pinafore - det hele sejler" var årets forestilling i samarbejde med Det humanitære Udvalg. 107 tilskuere havde en yderst fornøjelig eftermiddag i Flensborghus den 12. november.

Da Nørregaards Teater tog turen til Husumhus den 26. november fulgte kun 21 sydslesvigere med. De fik til gengæld en helt vildt blæret forestilling at se. Med masser af mandehørm blev nutidens mænd set efter i sømmene i forestillingen "En blærerøvs historie".

"Mord på Skackholm Slot" den 12. januar 2015 var med 223 publikum ok besøgt, men særlig imponeret viste de sig ikke. Forestillingen gav de fleste negative tilbagemeldinger og må ved siden af aflysningen af "Inga og Lutz" være årets skuffelse nr. 1.

Til gengæld var det at invitere Folketeatret med "Skatteøen" til Nordfrieslandhalle igen, det helt rigtige valg. Med 500 tilskuere var der udsolgt og alle havde et fantastisk ophold på skatteøen.

218 publikummer havde fornøjelsen at opleve Folketeatrets indblik i de kendte profiler fra den danske teaterverden med forestillingen "Bang og Betty". En velsplittet forestilling der til tider var lidt langtrukket.

Dansk Danseteater tog turen til Husumhus den 19. februar med forestillingen "Carmina Burana", der danses til Carl Orffs velkendte kompositioner. Næsten 300 tilskuere fandt vejen til Husum den aften og understreger byen som det helt rigtige valg til moderne dans.

Teaterforestillingen "Picasso" var med 184 til

skuere langt bag vores forventninger. En velspillet og interessant forestilling, der dog mistede lidt pusten hen mod slutningen.

Det kongelige Teaters forestilling "Tove, Tove, Tove" kunne til gengæld leve op til alle forventninger og mere endda. En sand teaterfest kunne 281 tilskuere opleve den 11. marts i Stadttheater. Fantastisk spillet og sunget i en farverig forestilling, der i fuld fart fortæller om den kendte og elskede forfatters liv.

244 publikummer var med til "Festen" fra Folketeatret. Den 21. marts kunne man være med til det kendte opgør med vold og misbrug i en tilsyneladende helt normal familie.

Til teatersæsonens afslutning sendte vi "En skraldespandskabaret" på en lille turné i Sydslesvig, hvor udvalgets medlemmer præsenterede den kommende teatersæson i vores regi. På trods meget varierende tilskuertal med 20 i Nibøl, 8 i Tønning, 37 i Egernførde og 105 i Flensborg fik vi gennemgående positive tilbagemeldinger på initiativet og vil også i næste sæson tage ud i Sydslesvig med sæsonafslutning.

Sønderjyllands Symfoniorkester er stadig vores problembarn, selvom enkelte forestillinger rager ud med helt gode tilhørertal, så er der på de fleste forestillinger meget få, og det selvom man ikke kan sige der på nogen måde har

været koncerter af lav kvalitet.

Den første af sæsonens koncerter var en af de godt besøgte med 305 til Beethoven og Dvorák i Deutsches Haus den 18. september.

En fantastisk koncert i Mariekirken den 26. september i selskab med Dvorák, Bennets og Graingers værker lyttede kun 41 til.

136 fandt vejen til Deutsches Haus da sønderjyderne den 9. oktober havde Gade, Schumann og Mozart med på programmet.

Børnejulekoncerten kunne 131 små og store opleve i Stadthalle i Nibøl. Igen en hyggelig og god måde at komme i julestemning på.

Ensemble-koncerterne som var vores helt store håb og vej til at få musikken ud til de steder, hvor der hverken er plads og publikum til de helt store koncerter, men især de to forestillinger på vestkysten skuffede med knap 25 tilhørere. Kun forestillingen i Bethlehem-Kirken i Kiel med 70 tilskuere var nogenlunde besøgt. Da ensemble-koncerterne også nord for grænsen var dårligt besøgt, blev det af økonomiske grunde foreløbig en engangsforanstaltning.

Den 6. februar kunne Berwald, Abrahamsen og Sibelius tiltrække 138 sydslesvigere til Deutsches Haus, hvorimod Gymnasiekoncerten på A.P. Møller Skolen næsten var udsolgt med

228, der kunne nyde en stor aften med unge aktører fra grænselandet.

En oplevelse af den helt specielle slags var "Skurke og Helte", hvor Sønderjyllands Symfoniorkester spillede filmmusik fra de sidste 100 år for godt 210 publikummer.

Udvalget holdt 8 møder og var til Teaterseminar i Esbjerg i november og Børneteaterfestival i april måned. Formanden har desforuden deltaget i de danske Teaterforeningers generalforsamling, to møder i det sønderjyske teatersamarbejde, møder i det Dansk-tyske Selskab af Musikvenner af 1998, hvor vi i år i fællesskab har initieret en talentpris som blev uddelt til den dansk-tyske musikskoledag i Aabenraa den 13. november. Dansk-tysk Børneteater, som før er nævnt, medførte en del møder i styregruppen før og efter, og festivalen 2016 er sådan set startet.

Sønderjyllands Symfoniorkester og Folketeatret

I bestyrelserne for Sønderjyllands Symfoniorkester og Folketeatret, hvor skiftet fra Karin Goos, der her skal have en stor tak for sin mangeårige indsats, til formanden blev fuldført siden sidste beretning, var der øget mødebehov. For Sønderjyllands Symfoniorkestrets vedkommende på grund af særlige økonomiske udfordringer og for Folketeatrets vedkommende på grund af at et byggeprojekt krævede ekstra opmærksomhed. Jeg vil gerne her

nævne at jeg føler mig rigtig godt modtaget og respekteret i de to bestyrelser. Det gjorde det behagelig at komme ind i arbejdet, det vil jeg gerne sige tak for.

Og nu jeg er i gang med det: alt det arbejde er jo ikke kun et stort stykke arbejde for udvalget, den daglige drift holder kulturkonsulenten jo styr på og i gang. Selvom der er hans arbejde, så skal der lyde en stor tak fra udvalget for Boris' store indsats igennem 5 år. Boris har valgt nye græsgange, som han ønskes alt godt med.

Vi har med næste sæson endnu engang præsteret at aflevere et fantastisk program, som vi håber alle tager imod med glæde.

91 gange har vi nu fejret årsmøderne i Sydslesvig, så nu begynder nedtællingen til det helt store 100-års jubilæum. Men så langt er vi ikke endnu, så først et tilbageblik på årsmøderne 2015.

I alt blev der afholdt 41 møder, deraf 18 om fredagen, 19 om lørdagen og 1 møde udover de 3 friluftsmøder om søndagen. Det er 2 færre end sidste år, da 2 distrikter har valgt at sammenlægge deres årsmøder af personelle årsager og 1 distrikt pauserer hvert andet år.

På de mange møder kom gæster fra nord og syd for at tage del i og være en del af vore store og små møder og fester.

Tak

Som sædvanlig vil jeg gerne starte min årsberetning med at sige tak til jer alle. Tak, fordi I på hver jeres måde og i hvert et hjørne af Sydslesvig har været med til at gøre denne weekend til noget ganske særligt. Vi har manifesteret vores tilhørsforhold til det danske, sendt og modtaget hilsner fra Danmark og Tyskland og styrket os selv og hinanden i det betydningsfulde valg, vi alle har truffet på et eller andet tidspunkt i vores liv – nemlig at være en del af det danske mindretal syd for grænsen. Mange havde fundet Sydslesvig, faktisk lander vores deltagerantal ud fra tilbagemeldinger fra de enkelte steder og solgte Valdemarsflag på 14.992.

Motto

Og dermed er vi allerede nået til årets motto. 2015 er og var 60-året for Bonn-København-erklæringerne, vores "grundlov", samtidig er og var det 50-året for dansk børne-tv, og i forlængelse af hele mindretallets bestræbelser på at gøre Sydslesvig og mindretallet mere synligt med en fælles kommunikationsstrategi, tog vi afsæt i de kendte og elskede børne-finde-bøger om eksempelvis at finde Holger.

Det er jo det, vi gerne vil, at både det politiske Danmark og for den sags skyld også Tyskland, det danske folk, vore naboer og så mange som muligt skal, nemlig finde Sydslesvig, så derfor var det i sidste ende ikke svært at finde årets motto.

Så vores opfordring og motto ved disse års årsmøder lød "*Find Sydslesvig: Gå ud og fortæl den gode historie om, hvordan I hver især har fundet Sydslesvig, det være sig fundet ind til, frem til, besøgt eller måske fundet tilbage til Sydslesvig. Alle disse historier danner den levende sydslesvigske fortælling*".

Desuden kunne mottoet også være en opfordring til os selv om at finde "vores" Sydslesvig, finde hinanden og finde sammen – og finde den fælles nutidige fortælling – i forlængelse af sidste års motto.

Plakaten

Mottoet blev sædvanen tro bekendt på landsmødet den 8. november 2014.

Samtidig udskrev vi en konkurrence om at designe årsmødeplakaten 2015 – passende dertil. Da afleveringsfristen var udløbet, mødtes udvalget for at kigge på de forskellige bud. En plakat adskilte sig fra alle andre i flere henseende. Den var først og fremmest håndtegnet og ikke lavet med et grafisk computerprogram, desuden viste den ikke Sydslesvig geografisk med et landkort, gemt i alle mulige varianter – nej, den viste indholdet i mindretallet, meget af det, der udgør det danske mindretal. Vi var derfor ikke i tvivl om hvilken plakat, der havde vundet.

Det viste sig tilmed at være en 13.-årgangselev fra A.P. Møller-Skolen, der stod bag forslaget, så formanden aftalte et møde med den unge kunstner – blandt andet for at fortælle hende om udvalgets beslutning.

Lisa Christin Matthiesen blev både glad og rørt, da hun blev klar over, at hendes plakat havde vundet. Hun sagde med det samme ja til at komme til hovedstyrelsesmødet og præsentationen af plakaten.

I har kunnet læse om Lisas tanker bag arbejdet og Sydslesvig i årsmødeudgaven af Kontakt, som Lisa udtrykte det *"inspirationen til plakaten var nem nok. Jeg tog det, jeg forestiller mig ved Sydslesvig og begyndte at tegne ..."*. Forskellige polaroid-billeder fastholder nogle momenter i et ungt mindretalsliv, og mange kendte symboler og markante ting er illustreret rundt om i det helt store turkisblå polaroid, der udgør mindretallet fra syd til nord og øst til vest.

En meget flot "finde"-plakat, som udvalget var stolte af at kunne præsentere og derigennem kalde til årsmøde.

T-shirts

Den færdige plakat egnede sig dog i al sin detaljerighed ikke som motiv til en årsmøde-T-shirt. Det var det andet punkt, der blev talt om på det første møde med Lisa. Hun indvilligede i at lave et komprimeret udkast til en T-shirt, bestående af den unge pige, med stigen ind til mindretallet, studentenhuen, påskeliljen og de kendte balloner fra friluftsmødet i Flensborg.

Det resulterede i en meget flot T-shirt, der da også faldt i god jord blandt mange. Der blev solgt over 740 eksemplarer, hvilket er ca. 300 mere end sidste år (444). Tilmed var der ikke bestilt de sædvanlige 100 eksemplarer til Generalsekretariatet til brug ved folkemødet m.m., så det er vi meget tilfredse med! Prisen for voksenstørrelser var på 7,50 € og børnestørrelser solgte vi til 5,- €.

Tak til Lisa for denne ekstra indsats og det flotte arbejde både med plakat og T-shirt.

Nøj, det' for børn

2015 var, som indledningsvis nævnt også 50-året for DRs børne-tv.

I den anledning ønskede Centralbiblioteket at få en flot og enestående udstilling om 50 års børnetime, lige fra Ingrid og Lillebror, Kaj og Andrea, Bamse og Kylling til Hr. Skæg og man-

ge andre moderne børneprogrammer. Det lykkedes i samarbejde med flere andre sydslesvigske organisationer og foreninger og takket være en del fondsmidler. Udstillingen kunne ses fra den 26. maj – 21. juni 2015, altså op til årsmøderne hvorfor årsmødeudvalget var med i samarbejdet.

Ud over selve udstillingen blev der tilbudt 8 workshops til elever og fritidshjemsbørn med forskellige produktioner som resultat, og der blev opfordret til at reflektere over årsmødernes motto "find Sydslesvig".

En børne-tv-udsendelse, der blev produceret af 3. og 4. klasse fra Bøl-Strukstrup Danske Skole og Vester mølle Danske Skoles 4 klasse, handlede om at hjælpe den 10-årige Peter med at finde Sydslesvig. Han var lige flyttet hertil og vidste intet om den landsdel, han var kommet til. Eleverne var på gaden, på Flensborg Hus, på Aktivitetshuset, besøgte Flensborg Avis og selvfølgelig biblioteket på jagt efter så mange svar så muligt på, hvad Sydslesvig er og hvor det findes. Til sidst blev det hele klippet sammen under sagkyndig hjælp fra Bjarne Truelsen og Martin Spenner, og produktet er at finde på <http://www.cfu-sydslesvig.de/workshopfilm>.

Den varer cirka 10 minutter og kan absolut anbefales, eleverne lærte i hvert fald meget om deres egen landsdel på de to arbejdsdage.

Tak for godt samarbejde til Anni og Gabriele, som var tovholder på projektet.

Skema og budget

Som arbejdsgrundlag i forhold til *hvor* der af-

holdes årsmødemøder, *hvem* der er mødeleder og kontaktperson, hvilken underholdning og eventuel musik/ orkester, der ønskes, bruger vi vore kendte ønskeskemaer. De har været tilgængelige via hjemmesiden – uden motto – allerede før landsmødet 2014. På hjemmesiden findes også en inspirationsliste, inddelt i talere og underholdning, sorteret efter omkostninger. Det har været nemmere at få tilbagemeldingerne i hus i år, hvilket letter fordelingsarbejdet. Private aftaler skal noteres på listen, da vi ellers arbejder efter først-til-mølle-princippet, hvor vi går efter, hvornår ønskeskemaet er sendt ind til udvalget og kulturkonsulenten.

Budgettet er overskredet lidt, men vi må bestræbe os på en strammere økonomistyring i fremtiden. Det er yderst vigtigt, at de enkelte mødeansvarlige meddeler hvilke omkostninger, de ønsker/ søger udvalgets støtte til. Disse skal bevilliges INDEN årsmøderne – regninger, der ikke er godkendt inden årsmødeweekenden vil i fremtiden ikke kunne refunderes af det samlede årsmødebudget. Desforuden skal alle regninger være udvalget/ kulturkonsulenten i hænde inden den 15. september, så vi kan afslutte regnskabet inden landsmødet.

Vi arbejder på en vejledning omkring de ting udvalget betaler, giver tilskud til, hvad der kan søges om økonomisk støtte til og hvad der for fremtiden ikke dækkes af årsmødeudvalgets budget. Denne vil om kort tid være at finde på hjemmesiden og være tilgængelig for alle. På den måde kan der i fremtiden ikke herske tvivl

om, hvad det enkelte distrikt, amt eller friluftsmøde får betalt.

Det er en stor sum vi bruger på én weekend, men det er vores allesammens weekend med mange flotte årsmødearrangementer, hvor gæster og venner personligt oplever mindretallets mange facetter og finder et stykke af Sydslesvig. Det er alle pengene værd!

Møder med de tre friluftsmødeudvalg

Vores møder med de ansvarlige for de 3 friluftsmøder blev i år til et fælles koordinerings- og idémøde, som vi afholdte på Slesvig Hus.

De forskellige friluftsmødeudvalg fortalte om deres planer og program, hvilket også er ment til gensidig inspiration og hjælp, samt information til årsmødeudvalget. Det er et fint møde, der er med til at skabe et overblik over disse vigtige friluftsmøder om søndagen, weekendens højdepunkt!

Underholdning og andre arrangementer

Underholdningen ved de forskellige møde har i følge evalueringen stort set været god og anbefalelsesværdig, det er vi glade for. Særligt på de mindre lokale møder har der været stor opbakning med underholdning fra børnehaver og/eller skoler, det er uundværligt og centralt for at understrege, at disse møder er vores fælles ansvar og en god måde at vise, hvad vi har at byde på.

Tak til alle optrædende, instruktører og ansatte, der har været med til at give børnene og deres forældre et medejerskab i disse årsmøder.

I forbindelse med årsmøderne har man kunnet finde en del andre arrangementer på programmet rundt om i landsdelen. Det være sig Sydslesvigs danske Kunstforening med en flot udstilling ved Søren Martinsen på Flensborg bibliotek, børneudstillingen ligeledes på biblioteket - som nævnt, Udstilling på aktivitetshuset af "Godawlinge", Danevirke Museums udstillinger og Mikkelbergs udstilling om Færøerne.

Desforuden aftenhyggemøder, grillaftner, Aktivitetshuset og SdUs musikkonkurrence "New Star Contest", sangaftener, kirkekoncerter og gudstjenester. Tak til alle frivillige og deltagere ved disse arrangementer. Det er helt fantastisk med disse mange muligheder for deltagelse, der findes her i Sydslesvig op til årsmøderne!

FDFerne

En del af årsmødernes gode tradition er besøgene af de mange FDF-orkestre. I år kom der 2 nye orkestre til, det var Viborg FDF og KFUM Hjørring, velkommen og godt I kunne finde Sydslesvig! Tak til alle orkestrene for jeres indsats både ved de enkelte møde, friluftsmøder, optog, gudstjenester og den afsluttende fælleskoncert på Søndertorv.

FDFs koordinator Marianne Ovesen har meldt tilbage, at enkelte orkestre først har fået meddelt de respektive fællessange med meget kort varsel, et orkester endda først dagen før. Generelt råder orkestrene over et stort repertoire og mange noder, men ved særlige ønsker skal der forberedes et arrangement til orkestret; noget, der tager tid og kræver mulighed for at øve. Det

kan ikke være meningen at enkelte orkesterledere skal sidde natten op til årsmødet og forberede dette, det kan vi ikke være bekendt.

De enkelte møder, der har orkestre på besøg bedes altså sende fællessange og eller andre musikalske ønsker rettidigt til orkesterlederen – hvis kontakten ikke foreligger, kan den fås via Generalsekretariatet og Katrin.

Orkestrene vil gerne levere et godt stykke arbejde og leve op til vores forventninger, så det er en tilbagemelding vi skal tage alvorligt og få forbedret for fremtiden.

Talere

Vi gik til årsmødeforberedelser med et tilsagn fra både statsminister Helle Thorning Schmidt og børne- og undervisningsminister Christine Antorini og mange flere. Men så blev der udskrevet folketingsvalg til torsdag før årsmøderne, hvilket resulterede i afbud fra blandt andet ovennævnte.

Alligevel var det politiske Danmark og Tyskland fint repræsenteret ved dette års årsmøder.

Vi kunne således byde velkommen til repræsentanter fra regeringen, folketinget, Landdagen i Kiel, Grænseforeningen, Slesvig-ligaen, Danmarkssamfundet, Forening Norden og egne foreninger og institutioner.

Vi er glade for alle de repræsentanter, der fandt vejen til Sydslesvig og kom med taler og hilsener, mange med afsæt i årets motto.

En særlig velkomst lød til folketingets 1. næstformand Bertel Haarder (V), Skatteminister

Benny Engelbrecht (S), beskæftigelsesminister Henrik Dam Kristensen (S) og indenrigs- og økonomiminister Morten Østergaard (RV).

Desuden var Sydslesvigudvalget repræsenteret ved formand Troels Ravn (S) og Kim Andersen (V), medlem af Europaparlamentet Morten Messerschmidt (DF) samt folketingsmedlemmerne Søren Espersen (DF), Jesper Petersen (S), regionsrådsmedlem Jens Møller (V) og næstformand for Svenska Finlands Folketing Steven Frostdahl var iblandt de politiske talere. Fra Kiel kunne vi byde velkommen til Landdagspræsident Klaus Schlie, Justits-, kultur- og europaminister Anke Spoorendonk, landdagsmedlem Flemming Meyer fra SSW og SSWs landssekretær Martin Lorenzen.

Derudover var Danmarks ambassadør i Tyskland Per Poulsen-Hansen taler ved friluftsmødet i Flensborg, Generalkonsul Henrik Becker Christensen talte ved mødet i Vanderup, Slesvigs borgmester dr. Arthur Christiansen talte ved friluftsmødet i Slesvig og borgmester Dorothe Klömmer overbragte en hilsen ved friluftsmødet i Tønning.

Grænseforeningens formand Mette Bock, der ligeledes er folketingsmedlem (LA) var at finde på utallige møder i Sydslesvig, idet hun prøvede at imødekomme som mange talerønsker som tiden tillod, hvilket vi siger særlig tak for!

Grænseforeningen var ydermere repræsenteret ved 1. næstformand Jens Andresen, 2. næstformand Jørgen Bruun Christensen og generalsekretær Knud-Erik Therkelsen og fra Viborg-egnens Grænseforening kom Ole Wistrup og Thorben Sparre med en hilsen.

Slesvig-ligaen var repræsenteret ved formand Anne Marie Thorup, Horst-Werner Knüppel, Anne Oesterle og Carsten Dalgaard.

Formanden fra Danmarks-Samfundet Erik Fage Petersen talte og overrakte en del faner, desuden overrakte landsledelsesmedlem Søren Ib Cruys-Bagger et flag til den danske kirke i Lyksborg.

Der blev holdt taler ved Fhv. minister og fhv. formand for Grænseforeningen Torben Rechendorff, fhv. Minister Knud Enggaard, landsstyrelsesmedlem for Forening Norden Henrik Hagemand, Biskop Marianne Christiansen fra Haderslev Stift og Højskoleforstander Thue Kjærhus fra Rønshoved Højskole

Vi har ligeledes kunnet byde velkommen til talere fra egne rækker.

Flensborg Avis var repræsenteret ved chefredaktør Jørgen Møllekær, Skoleforeningen ved formand Udo Jessen og fhv. Skoleleder Inger Pfingsten og fhv. Ungdomsforstander Wolfgang Dibbern. Kirken ved Provst Viggo Jacobsen, Pastor Ulrich Vogel, pastor Ruben Fønsbo, Pastor Bo Nicolaisen og Pastor emer. Leif Volck Madsen.

SSF var repræsenteret ved 1. næstformand og formand for årsmødeudvalget Gitte Hougaard-Werner, Kirsten Futtrup, medlem af forretningsudvalget, Amtsstyrelsesmedlem Gottorp Amt Preben Vogensen, Amtsformand Husum Amt Jörn Fischer, fhv. formand Dieter Paul Küssner og generalsekretær Jens A. Christiansen.

Vi kunne også hilse på en del ungdomstalere rundt omkring i landsdelen, blandt andet Finn Hendrik Kjærsgaard (SSW-U), ved plakatvinderen Lisa Matthiesen, Felix Schlichting, René Martensen, Swantje Petersen, Fynn Rosenberg, Jesper Jessen og Svea Alaja Christiansen.

Tak til alle talere, og til alle dem, der er kommet med hilsner ved vore møder, og til dem, som jeg ikke har nævnt her.

Som altid også en særlig tak til alle lyttere, der har udvist vore talere den nødvendige respekt og opmærksomhed.

Debatmødet

En fast del af årsmødeweekenden er debatmødet lørdag formiddag klokken 10 på Flensborghus.

Under overskriften Bonn-København-erklæringerne set i lyset af den aktuelle udenrigs- og mindretalspolitiske situation i Europa lagde panelet med Danmarks ambassadør i Tyskland Per Poulsen-Hansen, justits-, kultur- og europaminister Anke Spoorendonk og FUEN-præsident Hans Heinrich Hansen ud med små oplæg hvorefter der fulgte en livlig debat, styret af generalsekretær Jens A. Christiansen. Mødet afsluttedes med den traditionelle frokost inden deltagerne fandt ud til de respektive årsmøder rundt om i Sydslesvig.

Tak til personalet på Flensborghus for god bekvæmhed og til alle deltagere ved debatmødet for at finde frem til Flensborg en tidlig lørdag formiddag.

Dannebrog

En særlig tak til Danmarkssamfundet for Valdemarsflag til årsmøderne, et flot adgangstegn gældende for hele Sydslesvig og til alle de møder, man vil deltage i.

Dannebrogflaget, der blev sendt af sted fra friluftsmødepladsen i Flensborg søndag, landede ved Lundeberg Strand på Fyn.

Flaget fløj over Lillebælt og tilbagelagde ca. 100 km inden det blev fundet. Finderfamilien vil få tilsendt en boggave.

Pressen

Der har været en fin mediedækning af de enkelte møder, både i form af avisartikler og indslag på internettet.

På grund af folketingsvalget fik vi ingen personlig hilsen af statsministeren i radioen i år.

Flensborg Avis fik trykt en fin årsmødeudgave til søndagens friluftsmøder. Her kunne man allerede læse om de utallige møder, der var afholdt fredag og lørdag. Denne særudgave sendes også med mandagsavisen, der indeholder bidrag fra søndagens friluftsmøder.

Tak for den fine nedtællingskalender på forsiden af avisen op til årsmødeweekend. Det er lidt som nedtællingen ved midnatstid nytårsaften, og årsmødet er mindretallets store årlige fest, som det kan betale sig at markere på denne måde.

Nu mangler vi bare det store fyrværkeri, der kalder til årsmøde på fredagsudgavens forside – ikke godt nytår, men godt årsmøde!

Zeit-ung har været særdeles aktiv og leveret stof til mange indslag på nettet og på deres side. Tak for det.

Årsmødeudgaven af KONTAKT udkom den 4. juni.

Her kunne læses om weekendens begivenheder, om arrangementer op til årsmøderne og midtersiderne indeholdte et detaljeret program, lige til baglommen. Derudover et interview med plakatvinderen Lisa Matthiesen og flere danske politikere blev spurgt til deres forhold til – og om hvordan de havde fundet Sydslesvig, hvad de forventer til årsmøderne og af mindretallet i fremtiden.

Tak for det fine arbejde til Jette, Lisbeth og Bernd.

Evalueringsmødet

Vi mødtes på Slesvighus torsdag den 16. juli til vores sædvanlige evalueringsmøde.

Vi havde inviteret **alle**, der havde lyst til at deltage og have indflydelse på det, der sker i udvalget.

Vi startede aftenen med at det nyvalgte medlem af årsmødeudvalget Lars Nielsen, SSF-formand i Sct. Jørgen/ Mørvig, fortalte om hans årsmødeweekend og arbejdet i udvalget. Dernæst fulgte et tilbageblik fra udvalgets side, hvor vi netop var inde på afregninger, ansøgninger, sangønsker og nævnte linket til den lille workshopfilm. Fremadrettet vil vi udarbejde en køreplan for "det gode årsmøde". Den vil indeholde en beskrivelse af, hvad man skal huske i

forbindelse med planlægning og gennemførelse af et årsmødearrangement. Køreplanen skal ses som hjælp, særligt til nye bestyrelser, og den vil blive lagt ud på hjemmesiden sammen med det traditionelle årsmødeskema.

Desuden forespurgte vi, om der er interesse for et fanebærerkursus til foråret i samarbejde med Danmarkssamfundet, tiltænkt dem, der skal bære en fane i forbindelse med et årsmøde. Dernæst gik runden til de fremmødte og alle kunne komme med ris og ros til udvalget. Mange tog ordet, og der var en livlig udveksling af ideer, muligheder og løsninger på opståede problemer undervejs.

Udover evalueringsmødet havde vi sendt evalueringsskemaer ud, som udvalget gerne tager imod, så vi kan se, hvor der er behov for ændringer, fornyelser eller hjælp i fremtiden og selvfølgelig hvad der var godt, så det er det vi skal have mere af.

Mødet sluttede med en opfordring til de fremmødte om at komme med forslag til det kommende årsmødes motto. Der blev nævnt forskellige emner, og udvalget noterede sig, at det kommende motto gerne må være lidt provokerende. Det arbejder vi så på, og I vil få mottoet præsenteret ved landsmødet i november.

Afslutning og tak

Afslutningsvis skal der lyde en stor tak til alle medvirkende og til alle dem, der fandt Sydslesvig i løbet af weekenden.

Tak til hele embedsværket, der virkelig har ydet en kæmpe indsats for at få årsmøderne til at fungere så gnidningsfrit som muligt.

Tak til vores tidligere kulturkonsulent Boris Erben og til vores nye kulturkonsulent Nina Lemcke. Tak fordi du allerede tog med til evalueringsmødet på din anden arbejdsdag, det kalder jeg at blive smidt lige ud i det.

Tak til Katrin, Gaby, Jette, Lisbeth og Bernd for al jeres arbejde og den fantastiske opbakning, I har ydet til udvalget.

Tak til generalsekretær Jens A. Christiansen i forhold til debatmødet og invitationerne og kontakten til det officielle Danmark.

En særlig tak til udvalget, både til gamle og nye medlemmer. Jeg håber, at I ikke har fortrudt, at I lod jer vælge ind i dette spændende udvalg. Vi er jo allerede i fuld gang med planlægningen til det kommende årsmøde, noget I alle vil høre mere om til landsmødet den 14. november – glæd jer.

Tak, fordi I fandt Sydslesvig!

Først en lille historie om årets kunstnerkort. Det er historien om det bortkomne billede, der kom hjem igen.

Det drejer sig om et lille koloristisk maleri af Karl Heinz Clausen med titlen "Flensborg Bådehavn" fra 1978. Man kan se nogle lystbåde, både på land og ude i vandet; i baggrunden konturerne af en kæmpe bygning, der kunne minde om Stadtwerke i Flensborg. Det er et smukt lille stemningsmættet studie af en sommerdag på havnen. Billedet er selvfølgelig gengivet på hjemmesiden. I vores registrant over udlånte værker, skulle det befinde sig på Hareslev Danske Skole, og jeg drog derud en dag i 2011 for at tage det nærmere i øjesyn. Men det var der ikke. Ups. Jeg fik at vide, at det var leveret tilbage, så der var sket en fejl et sted i systemet. Heldigvis kunne en assistent på SSF's sekretariat huske, at hun tilfældigt havde set billedet i forsamlingshuset Mines Minde i Langsted. Jeg drog igen af sted, og ganske rigtigt, her hang det, gudskelov, for vi, og dvs. Lisbeth, er ellers meget nøjeregnende med udlånsregnskabet, men uheldet er også sket før hendes tid. Glæden over det genfundne billede bevirkede, at vi besluttede, at det skulle være motivet for årets kunstnerkort. Og det blev det, og vi synes, at det er flot, og så kan de glæde sig i Langsted – ude i skoven på Fasanenweg, for her ligger forsamlingshuset, over at de har sådan en lille perle hængende.

Men historien om det bortkomne billede stopper ikke her, for tilfældigvis faldt jeg over en ældre artikel i Flensborg Avis, nemlig Harry Jensens årsberetning, der omtalte udlån af værker til Arveprins Knuds Kollegium i København, og gennem kontakter til hovedstaden fik vi bekræftet, at originalen hænger her – og det endda i bedste velgående. Så billedet findes i vores samling i to varianter, og det til daglig glæde for beskuere i hver sin ende af landet. Se, det var historien om, hvordan et forsvundet billede dukkede op igen og endda blev til to.

Planlagt mindeudstilling

En planlagt mindeudstilling for slesvigeren Karl Heinz Clausen 100 årsdag, forestillede vi os kunne foregå på Slesvighus, men forholdene her er ikke ideelle, så længe Landestheater optager hele den store sal. Så det må vente. Vi havde ellers af hans søn fået lovning på at låne en større samling af Clausens værker.

Donationer

Næsten hvert år modtager vi donationer, og i år er ingen undtagelse. Vi har modtaget 7 værker fra Gitte Jacobsens private samling. Det drejer sig om Käte Lassens flotte grafisk bearbejdnings af Helligåndskirken i Flensborg, et blomsterstilleben af Ingrid Nørgaard, samt 5 værker med motiver fra København af prospektmaleren H.G.F. Holm, der i samtiden gik under tilnavnet "Fattig-Holm", vistnok fordi han ikke altid var helt sober, og levede derefter. Alle i god stand

og fint indrammede og klar til udlån. Vi påskønner naturligvis disse donationer, som nu kan blive til gavn og glæde for det øvrige Sydslesvig.

Relieffet i sekretariatet på Husumhus

Her er situationen den, at vi, efter at have gjort alt forarbejdet, vedrørende flytningen af relieffet, endnu ikke har kunnet finde et egnet sted at placere det. Vi har været i tæt samarbejde med Michael Oetzmann om spørgsmålet, men endnu er dette ikke lykkedes os. Vi har derfor valgt at stille flytningsarbejdet i bero, indtil vi finder et egnet sted til genplacering. Vi foreslår, at det beløb forretningsudvalget har stillet i udsigt til projektet, anvendes andet sted til gavn for Husumhus.

Billedkøb

Vi har i år købt 5 større acrylmalerier af Inka Sigel. De bærer titlerne:

- Herkomst
- Natur-Rhythmen
- 3 malerier fra serien "Vogel"

De er udført i kunstnerens velkendte abstrakte, ekspressive og farvefyldte stil. Det er værker, der tiltaler mange, og alle er straks udlånt.

Selv siger Inka Sigel om udstillingen, hvorfra værkerne stammer, at det er: "Et møde mellem noget eller nogen, af enten flygtig eller betydningsfuld karakter". I billedserien "Begegnungen" refereres til mødet mellem betragteren

og det naturinspirerede rum. Der er ligeledes et samspil mellem rummet og en påsyet figur, som kan være et dyr eller en blomst. Det påsyede emne er en realistisk gengivelse og står i kontrast til det abstrakte rum - både i betydning og stoflighed. En rejse gennem natur og ofte i karakter af at være under vandoverfladen eller i skovens dyb – i en bevægelse der fortsætter, sætter spor, stopper op, mødes ..."

Årets julemærke

Julemærket prydedes denne gang af en serie motiver af julehjerte-designeren Knud Vægter. Vi synes selv, at mærket tog sig godt ud, ligesom den julemærke-pin, vi fik lavet i metal og emalje, og som hurtigt blev udsolgt.

Malerier af Sophie B. Jensen

Under min beretning sidst år efterlyste en deltager her i forsamlingen 3 malerier udført af Sophie B. Jensen, og skænkede til Chr. Poulsen Skolen. Jeg kan nu berette, at de i dag hænger i bedste velgående og pryder væggen i Tivolisalen.

Udlån

Udlånsvirksomheden er tilfredsstillende. Der er god interesse for vores samling, og vi har i årets løb haft henvendelser fra en del forsamlingshuse og skoler med udlån til følge. Her er det bydende lige at nævne, at vore depotforhold er så snævre, at det kun er vanskeligt at præsentere billederne for gæster. Vi kunne ønske

os at større lokale til opbevaring af vores samling. Til gengæld er det nuværende depotrum brandsikkert, ligesom der er en rimelig konstant temperatur.

Sidste år efterlyste jeg interesserede, der kunne have lyst til at indgå i vores udvalg og beskæftige sig med kunsten i vores område. Den efterlysning gælder stadigvæk. Man skal bare melde sig.

Tak for det gode samarbejde i året der er gået.

48 Beretning fra Danevirke Museum ved Nis Hardt

Danevirke Museum – 25 år: Tillykke!

2015 er et særligt år for Danevirke Museum. Museet har 25 års jubilæum. Grund nok til et tilbageblik og et oprids af museets historie.

Nederlaget i 1864 førte til, at Danmarks gamle forsvarsvold mod syd kom til at ligge i Tyskland. Det ændrede afstemningen i 1920 heller ikke noget ved.

Men Danevirke var for længst blevet en myte i Danmarkshistorien, som tusindvis af overvejende danske turister ønskede at se og opleve.

Alene Navnet Danevirke, "Danernes værk" bar en aura, der vidnede om Danmarks storhed i forgangne tider og om fortidens bedrifter.

Danevirke blev således også knyttet til håbet om, at det tabte land Sydslesvig måske engang i fremtiden igen skulle komme under dansk herredømme.

Allerede kort tid efter 2. krigen fik ønsket om at skabe en dansk institution ved Danevirke grobund i det danske mindretal.

Men planerne om ligefrem at få indrettet et museum, der skulle formidle det gamle forsvarsværk og dets betydning i grænselandets historie, måtte vente. Først i 1980'erne kunne planerne realiseres.

Tidligere SSF-generalsekretær Karl Kring tog initiativet. Takket være en storslået bevilling fra "A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formål" kunne Sydslesvigsk Forening erhverve en nedlagt landbrugsejendom i landsbyen Dannevirke. Købet

var velovervejet, for ejendommen lå lige præcis der, hvor Hærvejen gennemskærer Danevirkes hovedvold ved Østre Kahlegat lige ved siden af den historiske kro Røde kro.

Arkæologen H.H. Andersen fra Moesgård Museum, der havde gravet i Danevirkes volde i mange år, stod sammen med historikeren Inge Adriansen fra Sønderborg Slot for den første udstilling. Tøjhusmuseet lånte velvilligt eksponater ud.

Den 25. august 1990 var det så vidt, og Prins Joachim kunne åbne det nyindrettede museum. Takket være flere velvillige sponsorer, klækkelige beløb både fra dansk og tysk side og ikke mindst gode venners hjælp, har museet kunne udvikle sig til det, det er i dag.

Et moderne museum med flere udstillinger, handicapvenlig adgang og en nyindrettet museumsshop. Museets formidling, gennemgående tosproget, er tidssvarende og fremtidsorienteret. Størstedelen af udstillingerne er indrettet efter de nyeste museumspædagogiske principper, og væsentlige dele af udstillingerne formidles digitalt.

Danevirke - Kamp - Kulturarv

Stueetagen rummer en udstilling om forsvarsværkets arkæologi og historie, der omfatter de ældste voldbyggerier fra jernalderen, vikingetiden, og som slutter med kong Valdemar den Stores mægtige teglstensmur fra slutningen af 1100-tallet.

I stueetagen findes også den nyopstillede udstilling "Danevirke - Kamp - Kulturarv", der omhandler Danevirkes betydning og rolle i de

dansk-tyske krige i midten af 1800-tallet. Denne udstilling suppleres af udstillingen "Danevirke 1864 - Myte og Fald", der omhandler hændelserne ved Danevirke fra krigsudbruddet den 1. februar 1864, slaget ved Sankelmark og hærens tilbagetrækning til Dybbøl Banke den 7. februar.

Som noget helt nyt vises detektorfund fra slagmarken ved Kongshøj.

Udstillingen viser også den tyske værnemagts "genbrug" af voldanlægget under 2. verdenskrig. I den nye udstilling er der også blevet plads til at belyse voldens betydning som mindesmærke og kulturarv.

Stigende besøgstal

Hvert år har 15-20.000 besøgende, i nogle år sågar flere, villet informere sig om den gamle forsvarsvolds omskiftelige historie og betydning gennem de mange århundreder, Danevirkevoldene var i brug og sikrede det gamle danske kongeriges grænse mod syd.

At størstedelen af de besøgende er danske, kan nok ikke undre nogen, men der er en stigende tendens til, at også flere og flere tyske gæster ønsker at se Nordens største fortidsminde ved selvsyn og søger informationer på museet.

Det er selvfølgelig altid noget særligt, når Kongehuset besøger mindretallet, og noget ganske særligt, når de aflægger Danevirke et besøg. Den 27. juli 2004 mødtes regentparret med den nyvalgte forbundspræsident H. Köhler og gemalinde ved Danevirke. De blev modtaget på det hjerteligste med klapsalver og et hav af

Dannebrog. Anledningen var Hedeby/ Slesvigs 1200-års jubilæum.

To år senere ankom kronprinseparret. De var inviterede af den slesvig-holstenske ministerpræsident Peter Harry Carstensen i forbindelse med et officielt besøg i Hamborg.

Dansk i Sydslesvig

Det var en historisk dag, da museet i 2011 kunne slå dørene op på 1. sal til udstillingen "Dansk i Sydslesvig". Udstillingen om mindretallets historie havde været et par år under vejs som del af det grænseoverskridende projekt Mindretalsliv, der involverede kulturhistoriske institutioner og mindretallene på begge sider af grænsen. En udstilling, der med udgangspunkt i konkrete begivenheder og genstande fra hverdagen, giver et indblik i mindretallets daglige liv og de rammebetingelse, vi lever og har levet under. Intet mindre end et oplysnings- og dialogforum for både flertalsbefolkningerne og mindretallet.

Danevirke Museum er således som spået blevet et væsentligt mindretals- og kulturhistorisk indsatsområde, og museet har i årenes løb udviklet sig til en institution, der står godt opstillet i museumslandskabet på begge sider af grænsen. Samarbejdsaftalen med Museum Sønderjylland er på plads og tilsvarende aftaler med vores samarbejdspartner de slesvig-holstenske landsmuseer ligger i støbeskeen.

Museets formidling stopper imidlertid ikke ved udgangen til museet. Museets publikum går en

tur i den arkæologiske park lige uden for døren. Parken er et resultat af samarbejdet mellem Slesvig-Flensborg amt og Danevirke Museum. Parken omfatter voldstedet Thyraborg ved den nu tørlagte Danevirke sø, Hovedvolden, den nyligt istandsatte Valdemarsmur og den gamle Skanse 14 fra 1864, hvorfra man kan være heldig at høre drønene, når vi affyrer museets 6-punds-kuglekanon. Selvfølge skyder vi kun med løst krudt.

Tyske og danske soldater genopførte skansen i fællesskab omkring år 2000.

Og sidst men ikke mindst "Porten til Norden", der er blevet udgravet i de sidste år. Udgravningerne foregik igen engang som for det meste, når der graves i Danevirke, som et bemærkelsesværdigt dansk-tysk samarbejde.

Lidt mere historie

Ønsket om at erhverve nabogrunden nord for museet blev opfyldt af A.P. Møller Fonden.

Danevirkes daværende borgmester Hermann Büll og lederen af Archäologisches Landesamt, Claus von Carnap-Bornheim bevirkede, at el-selskabet E.ON Hanse overtog omkostningerne og arbejdet med nedrivningen af de faldefærdige bygninger.

Nedrivningen af dette bygningskompleks fra 1800-tallet, der til dels var bygget ind i Danevirke, gav fri adgang til spektakulære udgravninger i volden.

I en forundersøgelse opdagede fredningsmyndighederne en hidtil ukendt åbning eller port i kampestensmuren fra begyndelsen af 700-tallet. Selve muren var stedvis bevaret i en

højde på over 3 meter. Havde arkæologerne mon langt om længe fundet den eneste port i forsvarsværket, der omtales i de frankiske kilder fra begyndelsen af 800-tallet? Fagfolkenes begejstring var grænseløs.

Endnu engang trådte A.P. Møller Fonden hjælpende til og finansierede to års udgravningskampagner, som Archäologisches Landesamt og Arkæologi Haderslev stod for i fællesskab.

Disse udgravninger må betegnes som de største udgravninger, der nogensinde er blevet gennemført ved Danevirke.

Ved i udgravningerne i "Porten til Norden" frigjordes det gamle vejforløb i portåbningen foruden flere voldgrave foran volden. Porten blev sandsynligvis kastet til omkring år 1200 - formentlig i forbindelse med byggeriet af Valdemarsmuren. Den store teglstensmur viste sig at begynde kun 10 meter vest for portåbningen.

Som noget helt exceptionelt blev de ældste voldfaser bag kampestensmuren gennemskåret under udgravningerne. En af de første volde kunne dateres til sidste halvdel af 400-tallet og er samtidigt med det vestromerske riges sammenbrud, anglernes og sakseres erobring af Britannien, og danernes dukken op i de forhistoriske tågebanker. Endnu engang var Danevirke blevet århundreder ældre end hidtil antaget.

UNESCO Verdenskulturarv

Også mellem de to museer Vikingemuseet Hedeby og Danevirke Museum har samarbejdet udviklet sig støt og godt. De to museer råder f.eks. i dag over et fælles guidesystem, og

begge museer er partnere i projekter omkring skiltning langs med voldene m.m.

Det kan derfor ikke undre, at vi syntes, vi var godt klædt på til at få Danevirke og Hedeby med på UNESCOs liste over verdenskulturarv. I små ti år har vi mobiliseret og samlet alle lokale kræfter, havde fået et storstilet projekt op at stå med Island, Norge, Letland, Danmark og Slesvig-Holsten.

Desværre kuldsejlede UNESCO-planerne til vores alle sammens uforstående i første omgang. Men mon ikke et nyt tiltag ad åre vil kunne bære frugt.

Selvfølgelig gik 150-års begivenhederne omkring 1864 ikke spørløst hen over Danevirke i 2014.

Vores museum var med i projektet med titlen "Kampen om Jylland. Historiecentret Dybbøl Banke, Fregatten Jylland, Dansk landbrugsmuseum Gammel Estrup og Danevirke Museum gik sammen om at søsætte et storstilet samarbejde om krigen i 1864. Med moderne og interaktiv teknologi sattes fokus på krigen set fra slagmarkerne til lands, til søs og hjemme i de fader- og sønneløse familier.

Dansk-tysk fortidsminde

Engang var Danevirke et monument med stærke danske nationale undertoner. I dag har Danevirke udviklet sig til et fælles dansk-tysk fortidsminde. Man kan vel med rette sige, at volden går som en rød tråd gennem grænse-landets historie lige fra oldtiden og frem til i dag. Det gælder ikke kun krigeriske konflik-

ter; men ligeså meget godt naboskab mellem dansk og tysk.

Der er groet græs over volden men ikke over historien. Den er så aktuell som aldrig før.

Men det er i tidens ånd, at mindretallet og flertalsbefolkningen i fællesskab formidler Nordens største fortidsminde Danevirke - med et tysk, dansk og selvfølgelig også et internationalt publikum for øje.

2008 besøgte daværende generalsekretær for Europarådet Terry Davis Danevirke. Han havde ikke været Sydslesvig før og kendte ikke meget til grænselandet. Et besøg på Danevirke Museum og Valdemarsmuren gjorde indtryk. "Der ligger en fantastisk symbolik i den kendsgerning, at vi har en mur, der er blevet til en bro," konstaterede generalsekretæren under besøget.

Stor tak skal derfor lyde til alle offentlige institutioner, kulturhistoriske institutioner, foreninger og venner på begge sider af grænsen og selvfølgelig også vores publikum, der har været med til at gøre Danevirke Museum til det, det er i dag.

"Mange tak for et spændende besøg på museet samt gåturen til Danevirkevolden," skrev nogle tilfredse gæster i museets gæstebog forleden.

52 Beretning fra Det Humanitære Udvalg ved Leif Volck Madsen

Her kommer så beretningen om årets gang i Det humanitære Udvalg, og det har været et år uden de store armbevægelser.

Klubarbejdet

Ude i de stadig ca. 40 klubber, som vi har spredt over hele Sydslesvig, er arbejdet gået stille og roligt. Herude er utrolig meget jo afhængig af klublederen og evt. hjælpere. Blandt dem er der ildsjæle og folk med masser af ideer, og når det er tilfældet, så går det godt i klubberne, og så er der stor mødeaktivitet, men så er der også andre, som har knap så meget ild i rumpen, og så sker der ikke så meget; sådan er det!

Som sagt er der p.t. ca. 40 klubber, som vi hjælper og støtter efter behov, og som også hvert år ved juletid får lidt økonomisk hjælp og opmuntring.

Alle klubmedarbejdere er helt og aldeles ulønnede, og som en beskeden tak for denne for manges vedkommende store indsats, inviterer Det humanitære Udvalg hver sommer på en udflugt, og det er en stor glæde for os, at disse udflugter øjensynligt er værdsatte af vore medarbejdere.

Onsdag den 20. august fandt turen sted sidste år, og da vi året før var forblevet i Sydslesvig, kørte vi denne gang nordpå til Gram Slot, hvor vi først fik en interessant rundvisning på selve slottet af et par veloplagte guider. De fortalte om slottets brogede historie og berettede derefter meget levende om de nuværende ejeres planer

for slottet og de store og nyistandsatte stalde og lader, hvor der kan afholdes koncerter, kurser og konferencer og bespises flere hundrede mennesker ad gangen. Det var virkelig imponerende at se disse smukke bygninger og høre om de meget store investeringer, ejerne foretaget dér. Efterfølgende blev middagen indtaget i den gamle slotskro, der i dag også er en del af den store virksomhed.

Fra Gram Slot kørte vi derefter det forholdsvis korte stykke vej til Bennetgaard, hvor vi havde bedt om at få en kop kaffe samt en beretning om fremtidsperspektivet for denne gamle institution, der gennem årene har betydet så meget for generationer af gamle, trætte sydslesvigere, der trængte til en pause i hverdagen. Selvom der var et hold gæster på stedet, fik vi lov til se et par af de smagfuldt restaurerede værelser og blev da også glade for at høre, at fremtidsudsigterne så knapt så sorte ud, som de havde gjort det før; man mente da i hvert fald at have sikret driften i en sæson mere – og alene det blev skildret som noget meget positivt. Siden har vi jo fået at vide, det der yderligere er sket gode fremskridt. Som en tak for et par hyggelige timer med et dejligt kaffebord og hjemmebakte kager overrakte vi en lille pengegave fra Det humanitære Udvalg, sagde tak for os – og kørte lige hjem til Flensborg efter en dag med gode oplevelser i et godt selskab.

Efterårsfesterne

Ved efterårets 3 amtsfester – den 7. oktober i

Slesvig for de to sydlige amter, den 8. oktober for Flensborg Amt og den 9. oktober for Flensborg By, der begge blev afholdt på Flensborg-hus – var der som sædvanlig god stemning og fuldt hus, og ved alle tre fester var der repræsentanter for Det humanitære Udvalg til stede med en hilsen fra udvalget.

Folderen

Vores folder, der to gange om året sendes ud til alle SSF's medlemmer over 60, har vi meget glæde af. Den tjener selvfølgelig først og fremmest til at give oplysning om tid og sted for vore mange arrangementer. Der er ingen tvivl om, at den nærlæses af de mange, der har lyst til at deltage i de aktiviteter og møder, der indbydes til, men vi må også erkende, at jo længere væk fra Flensborg vi kommer, desto mindre er interessen for folderens tilbud.

Det er der nok ikke så forfærdelig meget at gøre ved. For mange, der bor langt væk, er det simpelthen for dyrt eller for besværligt at drage helt til Flensborg for at deltage i et møde, selvom det i og for sig måtte være af interesse. Men på klubplan kunne man måske bruge folderen til at planlægge en fælles tur til Flensborg i ny og næ, f.eks. måske til en af de små teaterforestillinger, der tilbydes, og som jo altid ligger om eftermiddagen. Jeg er ret sikker på, at man både i distriktet og i hvert fald i Det humanitære Udvalg ville kunne støtte et sådant initiativ med noget økonomi, så det ikke blev for dyrt for den enkelte.

Programmet for efteråret 2014 så sådan ud:

Den **3. september** gentog vi forårets tur til Årø, sejlede med 'Helene' fra Haderslev til Årø, besøgte øens vingård, kørte eller spadserede tilbage til Brommersgård, hvor kaffen blev indtaget, og tog derefter tilbage til fastlandet, hvor bussen ventede på os for at tage os tilbage til Flensborg. Og det hele forløb i strålende vejr.

Den **8. september** fik vi på Flensborghus besøg af vores justits-, kultur- og europaminister Anke Spoorendonk. I en god time kunne hun være sammen med os, berette om sit arbejde i regeringen og besvare vore spørgsmål, før hun måtte ile videre til en officiel forpligtelse i Kiel. Men den risiko have vi heldigvis allerede under planlægningen af mødet forudset, så vi havde allieret os med SSW's landdagsmedlem Jette Waldinger-Thiering, som så tog over den sidste times tid, hvor hun fortalte om sig selv og om sit arbejde i landdagen. Og selvom hun fortalte muntert og uhøjtideligt, fik vi et godt indtryk af en seriøst arbejdende politiker. Denne eftermiddag var arrangeret i samarbejde med lærerforeningens pensionistudvalg.

Den **25. september** prøvede vi noget nyt: Vi indbød til en formiddagstur i biografen. De ansvarlige for "Biffen" havde fundet filmen "Det grå Guld" frem til os, en munter dansk film med gode skuespillere; vi så den på Centralbiblioteket og fik en stående kop kaffe med en croissant bagefter. De ca. 40 fremmødte syntes, at de havde haft en god formiddag, og i det huma-

nitære Udvalg blev vi enige om, at vi ville tilbyde en sådan forestilling en formiddag to gange om året.

Den **8. oktober** holdt museumsinspektør på Sønderborg Slot René Rasmussen et meget spændende foredrag om 'Første verdenskrig og musikken'. Med små videoer illustrerede han den engelske tradition om at synge og dyrke sange fra 'The great war', og jeg tror, at det i høj grad var ukendt stof for de fleste tilhørere. Meget spændende.

Den **12. november** fik vi en forrygende tur med HMS PINAFORE. To skuespillere, der også var gode sangere samt en pianist lod os opleve Gilbert og Sullivans kendte operette i en på alle måder overraskende udgave. Det var meget musikalsk – og det var hylende morsomt!

Den **19. november** fortalte Annegret Friedrichsen om Willi-August Linnemann, om hans flensborgske baggrund og om hans bøger. Dette arrangement var i samarbejde med Nordisk Informationskontor og et led i årets litteraturfestival.

Og endelig den **10. december** causerede forstanderen fra Nr. Nissum Seniorhøjskole Flemming Nees om 'Små sammenhænge i de store linier'. Han er fiskersøn fra Harboøre og på sin egen stilfærdige vestjyske måde fortalte han bl.a. om, hvordan det er at være mønsterbryder i dagens Danmark – en fin og tankevækkende festeftermiddag op til jul.

Forårsprogrammet 2015

Den **14. januar** tog vi hul på forårsprogrammet med et foredrag om 'Rusland og den sikkerhedsmæssige situation i Sydøsteuropa' af chefen for Haderslev Kaserne oberst Søren Bo Bojesen. Det var jo et højaktuelt emne, som foredragsholderen på spændende vis gjorde rede for ud fra sin fortid som dansk militærattaché ved ambassaden i Moskva.

Den **18. februar** fortalte Jørgen Møllekær om dagligdagens problemer og udfordringer som chefredaktør på Flensborg Avis.

Den **25. februar** valgte ca. 50 at gå i formiddagsbiografen for at se "Den 100-årige, der sprang ud af vinduet og forsvandt" – igen et fint arrangement af bibliotekets og 'Biffens' folk.

Den **18. marts** fulgte vi fhv. sygehjælper Lis Ingemann på hendes færd "Som luksusvagabond gennem Jylland" – med barnevogn, flag og alt hvad en ordentlig vagabond har med sig – ikke mindst af gå-på-mod og højt humør.

Sammen med Sydslesvigs danske Kunstforening indbød vi den **21. marts** til en eftermiddag med billedkunst, korsang og jazzmusik: Glasbjergene. "Fra maleri til digt til musik." 12 kendte billeder tolket i 12 digte og sat i musik af John Hoybye og fremført af Ars Nova-koret fra Slagelse og akkompagneret af de to musikere Mads Granum og Mikkel Nielsen. Det var en usædvanlig og utrolig flot oplevelse.

Fra den **6. til den 12. april** havde vi en hel uge med gode oplevelser på Nørugaards Højskole i Bjerringbro. Vi havde bedt om et klassisk højskoleophold, og det fik vi – med spændende og meget afvekslende foredrag og morgensamlinger, med ture rundt i det smukke Midtjylland, og med masser af tid til hyggeligt samvær og åndfuld samtale.

For første gang havde vi et par tomme pladser i bussen; måske hang det sammen med, at kurset begyndte 2. påskedag, for der er intet, der tyder på, at et højskoleophold ikke længere er attraktivt. Det synes jeg i hvert fald det brev tyder på, som jeg modtog et par dage efter, at vi var kommet hjem. Her hedder det:

Hej Leif! Jeg vil bare lige fortælle, hvor glad jeg er for højskoleopholdene hvert år med sin ganske egen charme; i år synes jeg, det var dejligt at være en del af det hele, omann jeg kan li'det, i dag gik jeg nede i byen og så mit eget spejlbillede i en rude og tænkte "hvad smiler hende dér egentlig af?" joo, det var mig selv og jeg vidste, "det var fordi jeg havde været på højskole igen og havde fået så meget glæde puttet ind i sjæl og sind", - sådan, men jeg blev nødt til at sige tak. Mange hilsner, også til Esther

Det var skønt at få en sådan tilbagemelding!!

Og så er vi nu i den situation i år, at forårets program endnu ikke er helt udtømt. Vi mangler et foredrag om Hans Egede, Grønland og

Danmark gennem 300 år – et foredrag af Stephen Egede Glahn – det er den **13. maj** – og så udflugten til Ærø den **10. juni** med besøg på søfartsmuseet i Marstal, en byvandring i Ærøskøbing sammen med Povl Leckband og en rundvisning på øens lokale bryggeri. Den tur er for længst udsolgt, ligesom gentagelsen af turen i september også er ved at være overtegnet.

Vandreturene

Nævnes skal vore vandreture, som stadig nyder stor popularitet. Torben Kvist begyndte på dem for en 16-17 år siden; det er ture af en 6-8 kilometers længde, altså ture, de fleste kan være med til, hvis de ellers gider. Som regel bliver det til 4 ture hvert halvår, og i efteråret gik vi først langs kysten ved Varnæs Hoved ved Aabenraa; dernæst i den flotte natur i Hindemåde ved Haderslev – den eneste tur, hvor vi havde decideret dårligt vejr fra først til sidst. Så tog vi en etape på gendarmstien fra Egersund til Brunsnæs, og endelig en juletur i Frørupe bjerge uden for Flensborg. Og her i foråret har vi foreløbig afviklet to ture – én i Campusområdet i marts og så en tur gennem skoven ved Sønderhav i april. Foran os har vi om et par dage en Kovirke/Danevirke-tur og så den sidste tur i juni: en etape af gendarmstien på Broagerland. På alle turene har der været 20 deltagere eller flere med.

Værestedet på Flensborghus

holder åbent hver tirsdag eftermiddag, og det

bruges af en trofast skare, der nyder et hyggeligt samvær og et spil kort, mens de to billardborde i kælderens efterhånden også er i fuldt sving. Brugerne klarer det hele selv – med god hjælp fra Meike i køkkenet, og fra Det humane Udvalg skiftes vi til at kigge forbi hver 14. dag for at høre, om der er noget, vi skal tage os af.

Signe Andersen har i mange år ledet seniordansen 8 torsdage hvert halvår – til stor og udelt glæde for de mange dansere. Men her i foråret har det knebet med tilslutningen, og Signe er egentlig mest indstillet på at sige stop. Hun vil dog indbyde til en eftermiddag eller to til efteråret, og dukker der mindst 20 personer op disse dage, som gerne vil fortsætte, ja, så fortsætter hun. Men hvis ikke, så bliver der altså ikke mere seniordans, og så skal der fra Det humane Udvalg lyde en stor og varm tak til både Signe og Anders Schantz Andersen for mange års utrættelig indsats. Men vi håber endnu!

Edel Linke har derimod ingen problemer med deltagere til sit gymnastikhold i Engelsby, ligesom det også stadig er muligt at dygtiggøre sig ud i det russiske på Kirsten Jensens hold.

Sidst, men ikke mindst yder støttekredsen ved Ældrecentret i Nerongsallé stadig en stor indsats. Ca. 30 frivillige under Kæthe Kühls ledelse sørger for, at utallige funktioner i dagligdagen på den store institution bliver varetaget på bedste

vis til glæde for beboere og til hjælp og støtte for ledelse og personale. Og skulle der sidde en pensionist et eller andet sted, der har problemer med at få tiden til at gå på en meningsfuld måde, så er støttekredsen altid på udkig efter flere hjælpere.

Det var det! Om udvalget selv er der intet nyt at sige; her er der ikke sket udskiftninger i årets løb, og vi siger tak for godt samarbejde til hinanden og til vores sekretær på bysekretariatet Helga Dittrich.

STATISTIKKER

Medlemstal
Medlemsbevægelser
Alderspyramider
Mødestatistik
De tilsluttede organisationers
medlemsstatus

Medlemstal 2014

	01.01.14	01.04.14	01.07.14	01.10.14	31.12.14	01.09.15
Flensborg by	4.237	4.218	4.240	4.257	4.232	4.242
Flensborg amt	3.339	3.307	3.314	3.326	3.342	3.304
Sydtønder amt	1.183	1.198	1.207	1.226	1.230	1.230
Husum amt	1.123	1.117	1.099	1.070	1.057	1.070
Ejdersted amt	503	487	484	492	476	490
Gottorp amt	1.772	1.752	1.786	1.789	1.782	1.790
Rendsborg/Egernførde amt	1.501	1.491	1.508	1.515	1.508	1.507
Sydslesvig i alt	13.658	13.570	13.638	13.675	13.627	13.633
Friserne	605	607	610	610	611	615
I alt	14.263	14.177	14.248	14.285	14.238	14.248

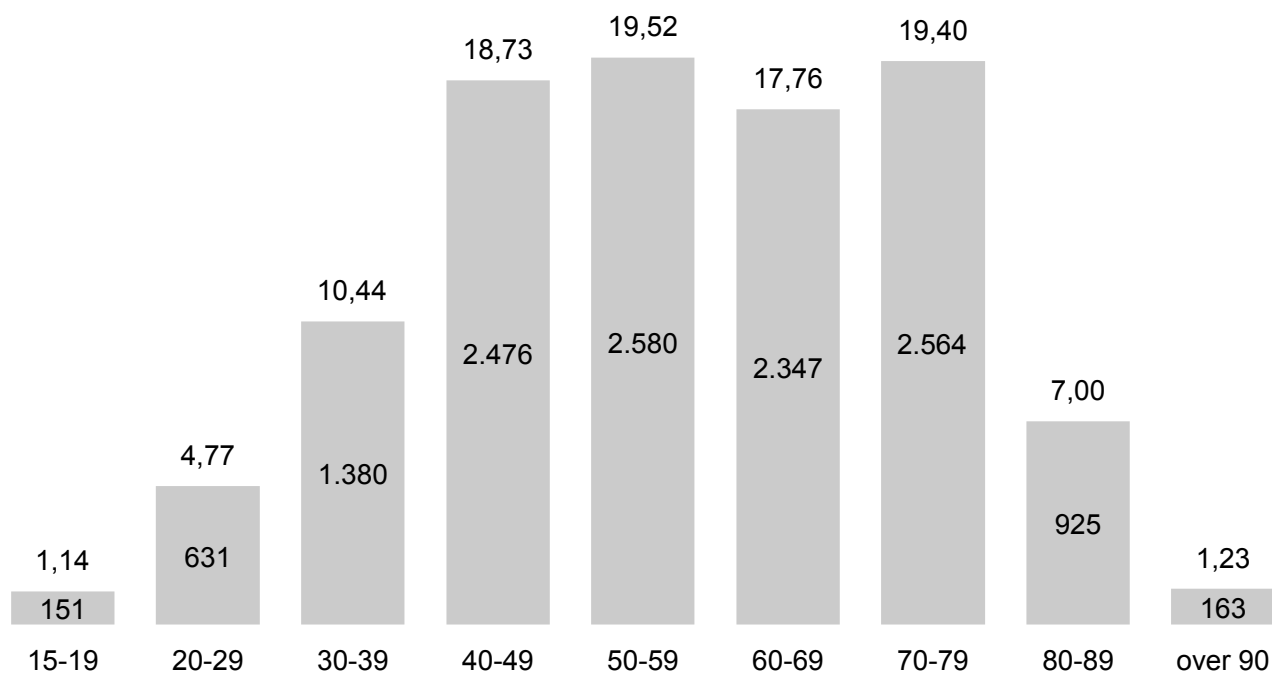
Medlemsbevægelser 2014

	Nyoptagelser	Afgår ved døden	Flyttet nordpå	Flyttet sydpå	Flyttet ukendt	Anden årsag	Ingen betaling	Afgang i alt	01.01.2014	31.12.2014
Flensborg by	186	74	4	1		70	53	202	4.237	4.232
Flensborg amt	118	40	2	6	10	45	13	116	3.339	3.342
Sydtønder amt	86	13				24	2	39	1.183	1.230
Husum amt	25	8	1			60	15	84	1.123	1.057
Ejdersted amt	16	10		1		28	4	43	503	476
Gottorp amt	86	30	3	3	8	29	2	75	1.772	1.782
Rendsborg/Egernførde amt	98	9		7	14	55	7	92	1.501	1.508
Sydslesvig i alt	615	184	10	18	32	311	96	651	13.658	13.627
Friserne	13	3				4		7	605	611
I alt	628	187	10	18	32	315	96	658	14.263	14.238

Antal børn under 15 år i forbindelse med husstandskontingent pr. 14.09.15

Flensborg by	236
Flensborg amt	566
Sydtønder amt	288
Husum amt	319
Ejdersted amt	82
Gottorp amt	556
Rendsborg/Egernførde amt	517
I alt	2.564

Alderspyramide - SSF medlemmer pr. 17.09.2015

Bemærk: Tallene i søjlen er de faktuelle tal. Værdien over søjlen gengiver den procentvise fordeling.

Mødestatistik årsbasis 2014	2014	2014	2013	2013
	antal møder	antal deltagere	antal møder	antal deltagere
SSF Flensborg by				
1. Amtsfester, amtstillidsmandsmøder og amtsgeneralforsamlinger	3	216	3	220
2. Distriktsgeneralforsamlinger	8	226	8	231
3. Foredrag - lysbilleder/film	5	223	4	81
4. Distriktsfester, medlemsmøder m. underholdning, amatørteater, musikaftener	17	735	19	1297
5. Adventsmøder/julemøder	9	739	9	666
6. Lottoaftener	9	977	9	1011
7. Plattysk teater	1	126	1	121
8. Dagligstuemøder/bestyrelsesmøder distrikter	42	321	56	408
9. Møder for de ældre (ikke ældreklubarrangementer)	2	220	2	241
10. Udflugter til Danmark	3	138	5	217
11. Udflugter i Sydslesvig og sydpå	8	261	5	212
12. Besøg hos/fra venskabskredse/fadderskaber	2	18	2	41
13. Andre aktiviteter/kreative tiltag/arrangementer (f.eks. caféeftermiddag, børneeftermiddag)	58	2120	58	1951
14. Årsmøder	6	755	7	725
I alt	173	7075	188	7422

Mødestatistik årsbasis 2014	2014	2014	2013	2013
SSF Flensborg amt	antal møder	antal deltagere	antal møder	antal deltagere
1. Amtsfester, amtsstillidsmandsmøder og amtsgeneralforsamlinger	12	813	13	519
2. Distriktsgeneralforsamlinger	19	317	19	354
3. Foredrag - lysbilleder/film	10	221	12	259
4. Distriktsfester, medlemsmøder m. underholdning, amatørteater, musikaftener	133	4.254	174	5.019
5. Adventsmøder/julemøder	19	764	15	452
6. Lottoaftener	8	900	8	833
7. Plattysk teater	1	25	0	0
8. Dagligstuemøder/bestyrelsesmøder distrikter	70	370	64	335
9. Møder for de ældre (ikke ældreklubarrangementer)	3	63	1	35
10. Udflugter til Danmark	7	164	6	55
11. Udflugter i Sydslesvig og sydpå	7	160	10	266
12. Besøg hos/fra venskabskredse/fadderskaber	6	36	6	72
13. Andre aktiviteter/kreative tiltag/arrangementer (f.eks. caféeftermiddag, børneeftermiddag)	63	1.595	39	891
14. Årsmøder	14	1.762	14	1.748
I alt	372	11.444	381	10.838

Mødestatistik årsbasis 2014	2014	2014	2013	2013
SSF Sydtønder amt	antal møder	antal deltagere	antal møder	antal deltagere
1. Amtsfester, amtsstillidsmandsmøder og amtsgeneralforsamlinger	3	164	3	178
2. Distriktsgeneralforsamlinger	10	148	9	151
3. Foredrag - lysbilleder/film	8	256	12	212
4. Distriktsfester, medlemsmøder m. underholdning, amatørteater, musikaftener	18	852	28	1156
5. Adventsmøder/julemøder	12	436	10	529
6. Lottoaftener	15	1466	20	1955
7. Plattysk teater				
8. Dagligstuemøder/bestyrelsesmøder distrikter	72	410	64	312
9. Møder for de ældre (ikke ældreklubarrangementer)				
10. Udflugter til Danmark	32	613	24	412
11. Udflugter i Sydslesvig og sydpå	25	312	26	548
12. Besøg hos/fra venskabskredse/fadderskaber	6	124	8	210
13. Andre aktiviteter/kreative tiltag/arrangementer (f.eks. caféeftermiddag, børneeftermiddag)	32	384	48	874
14. Årsmøder	3	950	3	900
I alt	236	6115	255	7437

Mødestatistik årsbasis 2014	2014	2014	2013	2013
SSF Husum amt	antal møder	antal deltagere	antal møder	antal deltagere
1. Amtsfester, amtsstillidsmandsmøder og amtsgeneralforsamlinger	7	47	6	41
2. Distriktsgeneralforsamlinger	5	98	5	94
3. Foredrag - lysbilleder/film	3	85	5	96
4. Distriktsfester, medlemsmøder m. underholdning, amatørteater, musikaftener	16	720	20	885
5. Adventsmøder/julemøder	6	680	6	700
6. Lottoaftener	6	280	5	255
7. Plattysk teater	0	0	0	0
8. Dagligstuemøder/bestyrelsesmøder distrikter	56	760	57	780
9. Møder for de ældre (ikke ældreklubarrangementer)	60	760	60	795
10. Udflugter til Danmark	5	169	6	185
11. Udflugter i Sydslesvig og sydpå	4	130	4	125
12. Besøg hos/fra venskabskredse/fadderskaber	2	45	11	115
13. Andre aktiviteter/kreative tiltag/arrangementer (f.eks. caféeftermiddag, børneeftermiddag)	152	1800	165	2040
14. Årsmøder	4	950	5	880
I alt	326	6524	297	6991

Mødestatistik årsbasis 2014	2014	2014	2013	2013
SSF Ejdersted amt	antal møder	antal deltagere	antal møder	antal deltagere
1. Amtsfester, amtsstillidsmandsmøder og amtsgeneralforsamlinger	2	97	2	71
2. Distriktsgeneralforsamlinger	5	83	5	81
3. Foredrag - lysbilleder/film	4	67	5	79
4. Distriktsfester, medlemsmøder m. underholdning, amatørteater, musikaftener	14	212	17	298
5. Adventsmøder/julemøder	3	137	3	124
6. Lottoaftener	0	0	0	0
7. Plattysk teater	0	0	0	0
8. Dagligstuemøder/bestyrelsesmøder distrikter	14	76	12	63
9. Møder for de ældre (ikke ældreklubarrangementer)	3	55	0	0
10. Udflugter til Danmark	2	47	1	38
11. Udflugter i Sydslesvig og sydpå	1	35	1	54
12. Besøg hos/fra venskabskredse/fadderskaber	1	58	2	113
13. Andre aktiviteter/kreative tiltag/arrangementer (f.eks. caféeftermiddag, børneeftermiddag)	16	521	15	327
14. Årsmøder	2	500	2	900
I alt	67	1888	75	2154

Mødestatistik årsbasis 2014	2014	2014	2013	2013
SSF Gottorp amt	antal møder	antal deltagere	antal møder	antal deltagere
1. Amtsfester, amtsstillidsmandsmøder og amtsgeneralforsamlinger	11	491	7	485
2. Distriktsgeneralforsamlinger	20	341	20	322
3. Foredrag - lysbilleder/film	14	165	22	264
4. Distriktsfester, medlemsmøder m. underholdning, amatørteater, musikaftener	154	1.289	141	1.190
5. Adventsmøder/julemøder	16	421	18	489
6. Lottoaftener	10	596	10	534
7. Plattysk teater	0	0	0	0
8. Dagligstuemøder/bestyrelsesmøder distrikter	0	0	0	0
9. Møder for de ældre (ikke ældreklubarrangementer)	2	302	2	258
10. Udflugter til Danmark	10	158	6	99
11. Udflugter i Sydslesvig og sydpå	16	271	10	186
12. Besøg hos/fra venskabskredse/fadderskaber	7	163	6	189
13. Andre aktiviteter/kreative tiltag/arrangementer (f.eks. caféeftermiddag, børneeftermiddag)	0	0	0	0
14. Årsmøder	9	2.669	9	2.941
I alt	269	6.866	251	6.957

Mødestatistik årsbasis	2014	2014	2013	2013
SSF Rendsborg-Egernførde amt	antal møder	antal deltagere	antal møder	antal deltagere
1. Amtsfester, amtsstillidsmandsmøder og amtsgeneralforsamlinger	1	29	4	114
2. Distriktsgeneralforsamlinger	7	122	8	158
3. Foredrag - lysbilleder/film	9	104	3	54
4. Distriktsfester, medlemsmøder m. underholdning, amatørteater, musikaftener	24	1580	29	1132
5. Adventsmøder/julemøder	10	670	10	855
6. Lottoaftener	10	827	9	979
7. Plattysk teater				
8. Bestyrelsesmøder, (dagligstuemøder)	39	270	30	178
9. Møder for de ældre (ikke ældreklubarrangementer)	10	164	11	387
10. Udflugter til Danmark	6	184	3	76
11. Udflugter i Sydslesvig og sydpå	13	247	2	24
12. Besøg hos/fra venskabskredse/fadderskaber	3	70	6	253
13. Andre aktiviteter/kreative tiltag/arrangementer (fx café, børneefterm.)	71	1454	44	1582
14. Årsmøder	5	1583	6	1812
I alt	233	7304	165	7604

De tilsluttede organisationers medlemsstatus

Forening	Medlemmer				
	2010	2011	2012	2013	2014
Borgerforeningen	227	188	221	220	191
Dansk Erhvervsforening i Sydslesvig	161	132	127	120	114
Dansk Kirke i Sydslesvig	6.394	6.284	6.290	6.214	6.147
DSH - Aktive Kvinder	680	550	600	536	495
Den slesvigsk Kvindeforening	763	741	726	726	690
Duborg-Samfundet	Kan ikke gøres op	Kan ikke gøres op	Kan ikke gøres op	Kan ikke gøres op	Kan ikke gøres op*
Flensborg danske Journalistforening	30	32	32	32	35
Foreningen NORDEN - Sydslesvig Afdeling -	362	367	354	386	340
Fælleslandboforeningen for Sydslesvig	247	256	264	258	256
Gamles Værn	110	115	115	120	ikke oplyst
Harreslev Amatørscene	67	67	66	57	ikke oplyst
Hejmdal Blæseorkester	52	56	53	53	45
Historisk Samfund - Sydslesvigs Amtskreds -	116	112	115	115	115
Sct. Georgs-Gildet Flensborg	32	34	37	43	43
Slesvigsk Kreditforening	1.331	1.319	1.286	1.264	1.275
Sprogforeningen i Sydslesvig	667	636	626	665	619
St. Knudsgilde Flensborg	83	82	83	79	ikke oplyst
Sydslesvigs danske Kunstforening	259	224	224	226	232
Sydslesvigs Museumsforening	108	99	97	90	86
Sydslesvigs Skak Kreds	11	11	i.o.	nedlagt	nedlagt
Sydslesvigsk Selvhjælp (SSH)	104	104	109	105	105
Sønderjysk Arbejder Forening (SAF)	65	68	68	62	61
Slesvig Folkekor	32	32	26	26	23
Torsdagskoret	44	40	34	36	27

*Duborg-Samfundets årsskrift udsendes hvert år i 4.000 eksemplarer

Sydslesvigsk Forening e. V.

**Revideret regnskab 2014
Revideret budget 2015
Budget 2016**

Godkendt af
SSF's hovedstyrelse
den 17. marts 2015

GENERALSEKRETÆREN

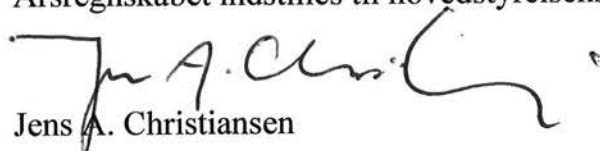
2. marts 2015
JAC/JSJ

Ledelsespåtegning

Forretningsudvalget har dags dato behandlet og godkendt årsregnskabet for 2014 for Sydslesvigsk Forening e.V.

Årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med "Bekendtgørelse nr. 1720 af 21. december 2010 om regnskab for, revision af og indhentning af oplysninger fra foreninger og organisationer m.v., der modtager tilskud fra Sydslesvigudvalget". Vi anser den valgte regnskabspraksis for hensigtsmæssig, således at årsregnskabet giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver, finansielle stilling samt resultat.

Årsregnskabet indstilles til hovedstyrelsens godkendelse den 17. marts 2015.

Jens A. Christiansen

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS PÅTEGNING

Påtegning på årsregnskabet

Vi har revideret årsregnskabet for Sydslesvigsk Forening e.V. for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2014, der omfatter anvendt regnskabspraksis, resultatopgørelse, balance og noter samt ledelsesberetningen. Årsregnskabet samt ledelsesberetningen aflægges efter ”Bekendtgørelse nr. 1720 af 21. december 2010 om regnskab for, revision af og indhentning af oplysninger fra foreninger og organisationer m.v., der modtager støtte fra Sydslesvigudvalget”, således som foreningen har fortolket denne i beskrivelsen af anvendt regnskabspraksis, vi henviser til årsregnskabet side 14-16.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for at udarbejde og aflægge et årsregnskab, der er rigtigt, dvs. uden væsentlige fejl og mangler i overensstemmelse med Bekendtgørelse nr. 1720 af 21. december 2010 og en ledelsesberetning, der indeholder en retvisende redegørelse i overensstemmelse med Bekendtgørelse nr. 1720 af 21. december 2010. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab og en ledelsesberetning uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, samt valg og anvendelse af en hensigtsmæssig regnskabspraksis og udøvelse af regnskabsmæssige skøn, som er rimelige efter omstændighederne.

Herudover er det ledelsens ansvar, at de dispositioner, der er omfattet af årsregnskabet og ledelsesberetningen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andres forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Revisors ansvar

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om årsregnskabet og ledelsesberetningen på grundlag af vores revision. Vi har udført revisionen i overensstemmelse med internationale standarder om revision samt yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning, god offentlig revisionsskik samt Bekendtgørelse nr. 1720 af 21. december 2010. Dette kræver at vi overholder etiske krav samt planlægger og udfører revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet og ledelsesberetningen er uden væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter udførelse af revisionshandlinger for at opnå revisionsbevis for beløb og oplysninger i årsregnskabet og ledelsesberetningen. De valgte handlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurdering af risici for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet og ledelsesberetningen, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor intern kontrol, der er relevante for foreningens udarbejdelse af et årsregnskab, der er rigtigt, dvs. uden væsentlige fejl og mangler efter den anvendte regnskabsmæssige begrebsramme samt for udarbejdelse af en ledelsesberetning, der indeholder en retvisende redegørelse. Formålet hermed er at udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke at udtrykke en konklusion om effektiviteten af foreningens interne kontrol. En revision omfatter endvidere vurdering af, om ledelsens valg af regnskabspraksis er passende, om ledelsens regnskabsmæssige skøn er rimelige samt den samlede præsentation af årsregnskabet og ledelsesberetningen.

Revisionen omfatter desuden en vurdering af, om der er etableret forretningsgange og interne kontroller, der understøtter, at de dispositioner, der er omfattet af årsregnskabet, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2014 i alle væsentlige henseender er aflagt i overensstemmelse med Bekendtgørelse nr. 1720 af 21. december 2010. Det er også vores opfattelse, at ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse i overensstemmelse med Bekendtgørelse nr. 1720 af 21. december 2010. Det er ligeledes vores opfattelse, at der er etableret forretningsgange og interne kontroller, der understøtter, at de dispositioner der er omfattet af årsregnskabet, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Supplerende oplysninger vedrørende forståelse af revisionen

Foreningen har som sammenligningstal for resultatopgørelsen for regnskabsåret 2014 medtaget resultatbudgettet for 2014, 2015 samt 2016. Disse sammenligningstal har ikke været underlagt revision.

Padborg, den 2. marts 2015

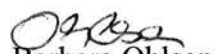
Flensborg, den 2. marts 2015

Sønderjyllands Revision
Statsautoriseret revisionsaktieselskab

Søren Kring
Statsaut. revisor

H.P.O. Wirtschaftspartner

Barbara Ohlsen
Steuerberaterin

Regnskabs- og revisionsudvalgets beretning

Sydslesvigsk Forenings årsregnskab for 2014 er revideret. På et møde den 2. marts 2015 fik Regnskabs- og revisionsudvalget forelagt det reviderede regnskab, og udvalget har konstateret, at regnskabet 2014 er opstillet jf. bogholderiets tal. Revisionen har fremlagt deres bemærkninger til førnævnte årsregnskab, og Regnskabs- og revisionsudvalget har gennemgået regnskabet.

- Vi kan konstatere, at bemærkningerne om aktualisering af foreningens tingbogsattester, værdiansættelse af SSF's ejendomme og drøftelse med de øvrige danske foreninger om den fremtidige håndtering med henblik på afskrivning er fulgt op. Sikring af foreningens og de tilsluttede organisationers skattefritagelse finder løbende sted. Ledelse og styringsredskaber følges op, rutinemæssig opfølgning på budget og økonomi finder sted, således at ledelsen løbende orienteres om budgetudviklingen.
- Regnskabs- og revisionsudvalget kan på baggrund af revisionsprotokollatet anbefale, at SSF tilvejebringer dækning af afskrivning på ejendommene via mindretallets årlige anlægsbudgetter.

Revisionen er udført under iagttagelse af "Bekendtgørelse nr. 1720 af 21. december 2010 om regnskab for, revision af og indhentning af oplysninger fra foreninger og organisationer m.v., der modtager tilskud fra Sydslesvigudvalget". Efter vor opfattelse indeholder regnskabet alle de oplysninger, som er nødvendige for bedømmelse af de bevilgede midlers anvendelse og Sydslesvigsk Forenings økonomiske status pr. 31. december 2014.

Revisionsfirmaets slutkonklusion er, at årsregnskabet samt status pr. 31. december 2014 er aflagt i overensstemmelse med lovgivningens og vedtægternes krav til regnskabsaflæggelse. På grundlag af denne bemærkning anbefaler Regnskabs- og revisionsudvalget godkendelse af driftsregnskabet pr. 31. december 2014, som udviser et underskud på € 170.968,63, samt status, som balancerer med € 22.335.091,99.

Afsluttende vil Regnskabs- og revisionsudvalget fremhæve, at budgetdisciplinen i året 2014 gennemgående er blevet håndhævet udmærket. Dernæst skal det fremhæves, at samtlige mål i resultataftalen 2014 er blevet opfyldt.

Flensborg den 2. marts 2015

På Regnskabs- og revisionsudvalgets vegne

Gerd Pickardt
Formand

2. marts 2015
Generalsekretæren

Sydslesvigsk Forenings årsberetning 2014

1. Sydslesvigsk Forening

Sydslesvigsk Forening (SSF), med hovedsæde i Flensborg på Dansk Generalsekretariat, er det danske mindretals folkelige og kulturelle hovedorganisation. Foreningen har hen ved 16.000 medlemmer (inkl. husstandsmedlemmer) fordelt over 8 amter. SSF beskæftiger 39 fastansatte medarbejdere. SSF har 24 tilsluttede organisationer med 12.800 medlemmer og samarbejder med Friisk Foriining.

SSF's vedtægtsbestemte formål:

- Foreningens formål er at udbrede og pleje det danske sprog, at værne om og fremme dansk og nordisk kultur, at drive folkeligt dansk virke i Sydslesvig - herunder at udføre socialt og humanitært arbejde, at øge forståelsen for det danske mindretal (interessevaretagelse), den sydslesvigske hjemstavn og dens særpræg og styrke sammenholdet blandt medlemmerne.

Foreningens overordnede mission:

- At sikre det danske mindretals eksistensvilkår og fremme danskheden i Sydslesvig, bundet ind i et aktivt og konstruktivt samarbejde på tværs af det dansk-tyske grænseland.

2. SSF's hovedaktiviteter

Foreningens aktiviteter kan deles op i tre søjler:

- Kulturpleje og -formidling.
- Humanitært og socialt arbejde.
- Varetagelse af interesser i mindretalsspørgsmål.

Med henblik på en procentfordeling af SSF's opgaver i forhold til foreningens samlede budget, henvises til SSF's resultataftale 2014.

I 2014 balancerer driftsregnskabet med 5.686.515,19 euro og udviser et underskud på 170.968,63 euro.

Underskuddet hidrører fra en ændret regnskabspraksis i 2014, hvor SSFs ejendomme nu afskrives med 2 pct. på driftsregnskabet frem for i balancen. SSF anbefaler at tilvejebringe dækning til afskrivningen via mindretallets årlige anlægsbudget.

2.1 Kulturpleje og -formidling

Teater- og koncertudvalget: Udgiftssiden er budgetteret til 408.000,00 euro, regnskabstallet er 419.345,05 euro. På indtægtssiden er budgettallet 270.740 euro, og regnskabstallet er 283.973,69 euro. Samlet er der et mindre forbrug på 1.888,64 euro.

Mål: I regnskabsåret 2014 gennemførtes følgende teaterforestillinger og koncerter:

- 21 teaterforestillinger med 3.617 tilskuere (2013: 16 / 2.438)
- 46 børneteaterforestillinger med 3.005 tilskuere (2013: 34 / 2397)
- 7 koncerter (SSO) med 1.292 tilhørere (2013: 8 / 1.399)
- 1 familiejulekoncert (SSO) med 131 tilhørere (2013: 1 / 338)
- 9 gruppe-skolekoncerter (SSO) med 814 tilhørere (2013: 9 / 834)
- 3 fælles-skolekoncerter (SSO) med 816 tilhørere (2013: 3 / 885)
- 1 familiekoncert (SSO) med ca. 295 tilhørere (2013: 1 / ca.256)

Kulturudvalget: Udgiftssiden er budgetteret til 232.000,00 euro og regnskabstallet er 244.521,33 euro. Indtægter er budgetteret til 68.000,00 euro, og regnskabstallet er 86.615,05 euro. Samlet er der et mindre forbrug på 6.093,72 euro.

Mål: Udvalgets opgave er at gennemføre og støtte folkelige og kulturelle aktiviteter samt foredrag på amts- og distriktsplan og arrangere primært ikke-klassiske koncerter.

Årsmødeudvalget: Budgettallet er 86.000,00, og regnskabstallet er 90.875,49 euro. Indtægter er budgetteret til 5.000,00 euro, og regnskabstallet er 10.533,87 euro. Samlet er der et mindre forbrug på 658,38 euro.

Mål: Mindretallets årlige kultur- og mindretalspolitiske manifestation i hele Sydslesvig med besøg af officielle gæster og samarbejdspartnere fra Danmark. Udvalget koordinerer og finansierer tre friluftsmøder og omkring 40 eftermiddags- og aftenmøder med talere og underholdning. Samlet besøgstal 15-20.000.

Danevirke Museum: For SSF og mindretallet er museet et væsentligt mindretals- og kulturpolitisk indsatsområde. Det årlige besøgstal ligger på ca. 16.000. I 2010, 2011 og 2012 fandt en arkæologisk udgravning sted ved Danevirke under ledelse af Archäologisches Landesamt med assistance fra Danevirke Museum. Man fandt porten gennem Danevirke, dér hvor hævejen gik. Der er overvejelser om, hvordan udgravningen kan indgå i formidlingen af Danevirke. Museet har samarbejdet med andre danske museer i forbindelse af markeringen af 150-året for 1864. Museet, der huser en mindretalsudstilling "Dansk i Sydslesvig fra 1864 til i dag", fylder 25 år til august 2015.

Mål: Danevirke deltager aktivt i et nordisk-tysk tiltag for at blive anerkendt som UNESCO Verdenskulturarv med vikingekulturen som udgangspunkt. Samarbejdspartnerne er blandt andre Stiftung Schleswig-Holsteinische Landesmuseen Schloss Gottorf og danske, islandske og norske museumsmyndigheder. Den islandske regering koordinerer projektet. (Ansøgningen er sendt ultimo januar 2014).

SSF arbejder hen imod et strategisk samarbejde med ovennævnte Stiftung. Der er indgået en samarbejdsaftale med Museum Sønderjylland.

Mikkelberg: Nordisk kunst- og cricketcenter på Mikkelberg har en associationsaftale med SSF. Det skal være med til at sikre museet som udstillings- og mødested. På sigt er det meningen, at Mikkelberg skal overdrages til SSF. Mikkelberg, der hviler i en fond, ledes af en bestyrelse med stifteren som formand og blandt andre to SSF-medlemmer. Bestyrelsen har udarbejdet et visionspapir for stedet. Museet finansieres dels gennem formueafkast, og dels via en SSF-rammebevilling.

Målopfyldelse/resultater samlet set:

- Aktiviteter inden for "Kulturpleje og -formidling" har i 2014 levet op til foreningens almene mål. Der har været ganske få aflysninger.
- Budgetdisciplin og prioritering har fortsat haft første prioritet. Der er indført bedre styringsværktøjer, bl.a. nyt software.
- Danevirke Museum med mindretalsudstillingen og digitaliseringen er en succes. Arbejdet med videreudvikling af Danevirke hen imod Verdens Kulturarv fortsætter. I anledning af 1864 præsenterede museet en særlig app.
- Mikkelberg er i en indkøringsfase.

2.2 Humanitært og socialt arbejde

Humanitært udvalg: Budgettallet på saldolinjen er 29.900,00 euro, og regnskabstallet er 40.791,98 euro. Underskuddet kan modregnes gennem gaver.

Mål: Kultur- og samværsaktiviteter for SSF's medlemmer 60 plus.

Målopfyldelse/resultater:

- Foredrag, udflugter, højskoleophold og en lang række kulturelle og sociale aktiviteter for SSF's ældre medlemmer er blevet gennemført med stor tilslutning. Værestedet på Flensborghus er velbesøgt inden for faste åbningstider. Ældreklubberne rundt omkring i landsdelen er meget aktive.

2.3 Varetagelse af interesser i mindretalsspørgsmål

SSF og generalsekretariatet varetager, delvist i samarbejde med SSW, Sydslesvigs interesser i mindretalsspørgsmål. Ved brug af netværk og relevante danske, tyske og europæiske politiske kontakter søger SSF indflydelse på den mindretalspolitiske udvikling såvel regionalt, nationale som internationalt.

Mål: Gennem folkeligt arbejde og kultur- og mindretalspolitisk indflydelse at sikre det danske mindretal dets folkeretlige anerkendelse og optimale rammebetingelser. Dette sker primært gennem følgende indsatsområder:

- På **Christiansborg** plejes og udvikles kontakten til danske folketingspolitikere og beslutningstagere i ministerierne. Parallelt med målrettede samtaler udsendes nyhedsbreve og der arrangeres møder og besøg for MF'ere m.fl. i Sydslesvig. SSF er involveret i Folketingets markering af 150-året for 1864.

- I **Slesvig-Holsten** er SSF en aktiv aktør på den mindretals- og grænselandspolitiske scene. Foreningen er samtale- og samarbejdspartner for tyske politikere og beslutningstagere i amterne, landsregeringen og landdagen. Foreningen er engageret i samarbejdsforummet *DialogForumNorden (DFN)*, hvor der finder en gensidig orientering om og drøftelse af mindretals- og grænselandsspørgsmål sted.
- På **forbundsplan** varetager SSF i samarbejde med SSW kontakttarbejdet over for forbundsregeringen og forbundsdagen, bl.a. i regi af en parlamentarisk arbejdskreds og Kontaktudvalget ved Forbundsindenrigsministeriet, BMI. Sammen med de andre tre anerkendte nationale mindretal koordineres arbejdet via et mindretalsråd. Den praktiske koordinering foregår gennem et af BMI finansieret mindretalssekretariat i Berlin. Sekretariatet er bemandet med en af mindretallene udpeget deltidsmedarbejder. Målsætning for arbejdet er bl.a. en finansiel og kulturel ligestilling samt sikring af forbunds dagens og forbundsregeringens overordnede folkeretlige forpligtelse over for de nationale mindretal set i relation til Tysklands føderale kompetence- og forvaltningsstruktur.
- Inden for europæisk mindretalspolitik er SSF aktiv i samarbejde med **FUEV**, den europæiske sammenslutning af nationale mindretal. Hovedindsatsen har været og er fortsat rettet mod EU-kommissionen og Europa-Parlamentet. Med baggrund i Lissabon-traktaten søgte mindretallene Kommissionen om iværksættelse af et borgerinitiativ - *Minority Safepack* - vedrørende europæisk mindretalspolitik. Desværre blev initiativet afvist, idet Kommissionen mener, at emnekredsen ligger uden for dens kompetencefelt. Sagen er af FUEV indbragt til den europæiske domstol. Politisk har SSF, også gennem sit arbejde på Christiansborg, forsøgt at fremme sagen. Det vil fortsat ske. Et andet projekt, som SSF har store aktier i, er udvikling af et europæisk forum for nationale mindretal i et SSF-pakhus ved siden af Flensborghus. Sammen med FUEV forsøges sagen fremmet gennem netværksarbejde i relation til Kiel-regeringen, forbundsregeringen og Folketinget.

Målopfyldelse/resultater samlet set:

- Der er en løbende kontakt til MF'ere og embedsværket. Udsendelse af nyhedsbreve og gennemførelse/ledelse af en række politiske møder i samarbejde med Folketinget i anledning af 150-året for 1864. Haft fokus på dobbelt statsborgerskab, europæiske mindretalsemner og karaktersagen. Afvikling af deltagelsen på Folkemødet på Bornholm.
- Kontakttarbejdet på forbundsplan har navnlig taget udgangspunkt i en fortsat dialog med partierne om mindretalspolitiske kernes spørgsmål samt en sprogpolitisk konference i samarbejde med BMI.
- Der er opnået en række kontakter til MEP'ere, og der har været en række netværksarrangementer for at fremme FUEV's og SSF's målsætninger. I Fokus har været *Minority Safepack* og arbejdet i FUEV's dialogforum ved Europa-Parlamentet. SSF har i samarbejde med BDN og FUEN gennemført kongressen 2014 i Flensborg hhv. Sønderborg.

3. Andre indsatsområder

Sydslesvigsk Presse-tjeneste er organiseret inden for SSF.

Mål: Presse-tjenesten står for foreningens og i en vis udstrækning mindretallets kommunikations- og pressearbejde. Hovedopgaven er nyhedsformidling og udgivelse af *KONTAKT* i Flensborg Avis. Budgettallet er 229.561,00 og regnskabstallet er 232.555,70 euro. En Sydslesvig-udstilling turnerer rundt i Danmark, og SSF udgiver i samarbejde med Flensborg Avis med succes (via SSF's Kontakt-aftale med avisen) et Sydslesvigmagasin. SSF's interne og eksterne kommunikation er genstand for løbende udvikling.

Samarbejde på tværs af foreninger og institutioner.

Mål: At søge samarbejde og koordinering inden for relevante områder på tværs af foreningerne og institutionerne.

Målopfyldeelse/resultater samlet set:

- Presse-tjenesten vurderer løbende SSF's og mindretallets kommunikationsindsats.
- SSF har af Sydslesvigudvalget fået bevilget projektmidler til et fælles Kommunikations- og oplysningsprojekt i regi af Samrådet. Forår 2014 forelå en kommunikationsstrategi, der derefter skal omsættes. Sydslesvigudvalget har ikke ønsket at støtte projektet yderligere, hvorfor SSF med en referencegruppe bestående af alle sydslesvigske organisationer samt Grænseforeningen agter at fortsætte ud fra de nuværende kommunikationsressourcer.
- I samarbejde med Skoleforeningen har SSF nedsat en arbejdsgruppe, der skal foreslå en bedre integration af 'nye' forældre i det danske kulturarbejde. Der arbejdes på et koncept. Efterfølgende er Samrådet blevet involveret.
- Samrådet har gennemført en konference om et Sydslesvig-ting.
- Generalsekretariatet varetager sekretariatsfunktionen for Det Sydslesvigske samråd.

4. SSF's ejendomme

SSF driver i alt 49 ejendomme/forsamlingshuse, 30 bygninger (inkl. Danevirke Museum og lejrskolen Skipperhuset i Tønning), 4 stiftelser (ældreboliger) og 16 forvaltede bygninger (ejes af Skoleforeningen). Der findes 132 lejere. Der er ansat 17 viceværter på deltidsordninger.

Mål: At sikre kulturelle mødesteder for det danske arbejde i Sydslesvig.

Ejendomsudvalget og generalsekretariatet sikrer et løbende overblik over SSF's ejendomsmasse og det aktuelle aktivitetsniveau. I de tilfælde, hvor aktivitetsniveauet er for lavt og der ikke længere eksisterer et egentligt grundlag, drøftes salg.

Renovering af Slesvighus 1. fase og 2. fase er gennemført. 1. fase via mellemfinansiering, og 2. fase gennem primært projektmidler fra Sydslesvigudvalget og midler fra Slesvig by, der har været nødt til at sikre Landestheater et spillested. Der er indgået en samarbejdsaftale frem til 2016.

SSF's mellemfinansiering af byggeaktiviteter ved lån har affødt øgede renteudgifter. Salg af en af SSF's beboelsesejendomme i Flensborg vil nedbringe foreningens nuværende lån.

Ved Husumhus har SSF frasolgt et lille hjørne af parkeringspladsen til naboen grundet udvidelsesplaner.

Som følge af brugeraftaler med Skoleforeningen om brugen af Skoleforeningens ejendomme, påhviler det SSF at finansiere drift, vedligeholdelse og renovering. Omkostningerne er steget uforholdsmæssigt meget. SSF agter at føre en dialog med Skoleforeningen om muligheden for kompensation gennem de afskrivninger, der knytter sig til de SSF-forvaltede ejendomme.

Målopfyldelse/resultater samlet set:

- Der er et godt administrativt værktøj til forvaltning af SSF's ejendomme. En rationel og økonomisk forsvarlig tilgang afvejes altid i forhold til mindretallets lokale/regionale folkelige og mindretalspolitiske behov.

5. Ledelse og styringsredskaber

FU og generalsekretariatet fastlægger foreningens strategiske og operative mål for et år i en resultataftale med Sydslesvigudvalget. Omsætningen sikres bl.a. gennem følgende styringsredskaber:

- FU og generalsekretæren følger løbende op på resultataftalen.
- SSF's tre faste udvalg og interne arbejdsudvalg aflægger årlige beretninger for FU, hovedstyrelsen og landsmødet.
- Generalsekretæren, der har ansvaret for den daglige drift og hele SSF's forvaltning, leder og styrer forvaltningen ved hjælp af bl.a.:
 - Daglig delegerende, vejledende og opfølgende ledelse.
 - Ugentlige sektionsmøder på generalsekretariatet med nøglemedarbejdere.
 - Månedlige amtskonsulentmøder og konsulenternes årlige skriftlige indberetninger.
 - Årlige medarbejdersamtaler.

En rutinemæssig opfølgning på budget og økonomi finder sted ved:

- Prioritering af drift og anlæg op til de årlige budgetforhandlinger med Sydslesvigudvalget.
- Hver måned budgetopfølgning på det samlede budget.
- De tre faste kulturudvalg gennemfører en månedlig budgetopfølgning.
- På ejendomsområdet finder en løbende budgetopfølgning sted.
- Juli/august udarbejdes et halvårsregnskab.
- Fra oktober tager budgetstyringen specielt højde for udgifts-tilbageholdenhed resten af det løbende regnskabsår.
- Indkøbsprocedurer er samlet hos generalsekretariatets ejendomsadministration, og der forvaltes efter princippet 'bedst og billigst', bl.a. i samarbejde med andre institutioner gennem fælles indkøbsaftaler.

6. Samlet vurdering

Med udgangspunkt i SSF's formål og mål har foreningen tilbudt sine medlemmer og andre interesserede et bredt sammensat kulturprogram på tværs af landsdelen. Det folkelige foreningsliv har udfoldet sig på et højt aktivitets- og kvalitetsniveau og med en klar dansk mindretalsprofil.

Dansk Generalsekretariat har varetaget en række koordineringsopgaver på tværs af det sydslesvigske foreningslandskab. Det gælder særligt i regi af Samrådet og kontakten til Sydslesvigudvalget hhv. –sekretariatet.

SSF har som den samlende folkelige forening ydet en målrettet mindretals- og kulturpolitisk indsats for det danske mindretal. Både i København, Berlin og Bruxelles bidrager SSF til at skabe bedre forståelse for mindretalsspørgsmål. I mindretalsrådet og i FUEV spiller SSF en markant og konstruktiv rolle.

Informations- og oplysningsarbejdet i Danmark følger SSF's mål og ressourcemæssige rammer. Såvel Sydslesvigudstillingen med skoletjeneste som SSF's aktiviteter ved Folkemødet på Bornholm, i samarbejde med Grænseforeningen og Liberalt Oplysningsforbund, bidrager til at gøre det danske mindretal synligt i Danmark.

I forståelse med Samrådet og Grænseforeningen fastholder SSF og presseafdelingen fokus på omsætning af mindretallets kommunikationsstrategi.

ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Årsregnskabet for Sydslesvigsk Foreningen er aflagt i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 1720 af 21. december 2010 om regnskab for, revision af og indhentning af oplysninger fra foreninger og organisationer m.v., der modtager tilskud fra Sydslesvig-udvalget.

Ændring i anvendt regnskabspraksis

Anvendt regnskabspraksis er som konsekvens af tilpasset anvendelse af regnskabspraksis ændret på følgende områder:

Foreningen har fra regnskabsåret 2014 valgt at føre årets af- og nedskrivning på foreningens ejendomme i resultatopgørelsen, mod tidligere at føre dette direkte på egenkapitalen. Ændring i anvendte regnskabspraksis har medført, at foreningens resultat for 2014 er blevet reduceret med -373.632,78.

Såfremt ændringen i anvendt regnskabspraksis ligeledes var blevet gennemført i 2013, havde foreningens resultat udvist et underskud på 483.299 EUR, mod det realiserede overskud på 202.104 EUR.

Generelt om indregning og måling

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde foreningen, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå foreningen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige tab og risici, der fremkommer inden årsregnskabet aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

Foreningen har foretaget en opgørelse af foreningens åbningsbalance pr 1. januar 2003. Henset til at foreningen har eksisteret siden 1920 er de indregnede aktiver i åbningsbalancen behæftet med nogen usikkerhed, hvilket kan have indflydelse på opgørelse af foreningens balancesum og egenkapital.

Resultatopgørelsen

Indtægter

Foreningens indtægter består hovedsageligt af tilskud fra Undervisningsministeriet i

ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Danmark samt offentlige tilskud fra Tyskland. Tilskud indtægtsføres i resultatopgørelsen for det regnskabsår som de vedrører. I det omfang der modtages tilskud til øremærkede anlægsformål, som ikke fører til omkostninger i resultatopgørelsen, føres denne indtægt direkte i foreningens egenkapital.

Afskrivninger

Afskrivninger indeholder årets afskrivninger af materielle anlægsaktiver

Finansielle poster

Finansielle indtægter og omkostninger indregnes i resultatopgørelsen med de beløb, der vedrører regnskabsåret. Finansielle poster omfatter renteindtægter og – omkostninger, realiserede kursgevinster og - tab vedrørende værdipapirer og gæld samt realiserede og urealiserede transaktioner i fremmed valuta.

Skat

Foreningen er godkendt som almennyttig forening og er efter tysk skattelovgivning ikke skattepligtig.

Balancen

Materielle anlægsaktiver

Ejendomme

Grunde og bygninger indregnes ved første indregning til kostpris. Igangværende anlægsprojekter indregnes til de per statusdagen afholdte anlægsomkostninger.

Der foretages 2 pct afskrivning på ejendomme. Afskrivning er påbegyndt 1. januar 2010.

Modtaget anlægstilskud til erhvervelse, opførelse eller ombygning af ejendomme indregnes i resultatopgørelsen såfremt det modtagne tilskud ikke er øremærket. Modtagne tilskud, der er øremærket til anlægsformål fra tilskudsgiver, indregnes direkte i foreningens egenkapital efter afsluttet byggeregnskab.

Der finder ikke modregning sted mellem indregning af aktiv og tilskud.

Fortjeneste eller tab ved salg af foreningens ejendomme opgøres netto efter afholdelse af de til salget hørende omkostninger og indregnes i resultatopgørelsen.

Inventar og driftsmidler

Anskaffelser af inventar og driftsmidler efter 1. januar 2010 indregnes i balancen og afskrives liniært med en levetid på 3 år, i det afskrivningerne i anskaffelsesåret beregnes for et kalenderår uanset anskaffelsestidspunktet.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen samt omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen

ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Såfremt kostprisen er mindre end 1.000 EUR, udgiftsføres anskaffelsen straks i resultatopgørelsen.

Årets afskrivninger udgiftsføres under de enkelte områder i driften og følger samme opdeling, som udgifter til anskaffelse af mindre inventargenstande. Således præsenteres årets afskrivninger som en løbende driftsudgift.

Årets afskrivning udgør 15.873,08 EUR.

Anskaffelser af inventar og driftsmidler i perioden frem til 31. december 2009 er udgiftsført direkte i resultatopgørelsen.

Værdipapirer

Værdipapirer indregnes og måles til kostpris uanset om dagsværdien måtte være højere eller lavere.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til kostpris, der sædvanligvis svarer til nominal værdi. Værdien reduceres med nedskrivning til imødegåelse af forventede tab.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger vedrørende efterfølgende regnskabsår.

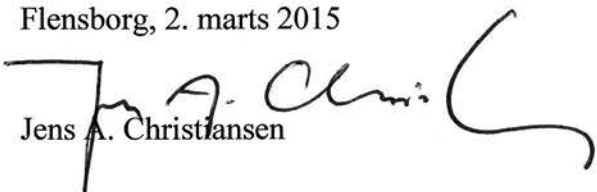
Likvider

Kasse- og bankbeholdninger er indregnet og målt til nominal værdi.

Gæld

Gæld er indregnet og målt til nominal værdi.

Flensborg, 2. marts 2015

Jens A. Christensen

Sammenstilling-Regnskab 2014

	<u>Udgifter €</u>	<u>Indtægter €</u>
A. <u>Kulturelt område</u>		
Generalsekretariatet / Administration	344.110,06	29.204,33
Sekretariaterne + Friiske / Administration	132.522,89	
SSF's lønninger	2.184.159,33	
Pressestjenesten	234.555,70	2.000,00
Kulturfondens	123.561,99	10.533,87
SSF's humanitære arbejde	96.900,27	28.257,41
Tilskud til andre organisationer	291.681,00	
Dybbøldagsindsamling	203,00	2.573,36
<u>Kontingent, gaver, tilskud</u>		
Foreningens kontingent 100 %		252.569,83
Distrikternes andel 40 %	101.027,93	
Gaver til SSF		19.874,85
Gaver til andre		3.145,00
Statens tilskud		3.192.649,00
Tilskud fra landet Slesvig-Holsten		491.000,00
Tilskud fra landet S-H til Danevirke Museum		0,00
Projektmidler til Pakhus, Nørregade		1.907,27
	<hr/> 3.508.722,17	<hr/> 4.033.714,92
B. <u>Formueforvaltning</u>		
Renteindtægter		11.945,11
Ejendomme administreret af SSF	146.299,46	74.102,27
SSF's ejendomme	849.549,41	577.901,27
Forsamlingshuset Danevirke	4.600,00	0,00
Foreningens Pensionistboliger	323.086,72	331.787,81
	<hr/> 1.323.535,59	<hr/> 995.736,46
C. <u>Skattefrie forretninger</u>		
Teater/koncert	419.345,05	283.973,69
Flensborghus Forsamlingshus	38.756,07	34.307,05
Skipperhuset	41.642,21	33.331,99
Museum Danevirke	58.918,44	38.395,75
Tilskud til Mikkelsen	44.589,00	
	<hr/> 603.250,77	<hr/> 390.008,48
D. <u>Skattepligtige forretninger</u>		
Kulturaktiviteter i distrikterne	244.521,33	86.615,05
Valdemarsflag	2.622,75	2.636,18
Kiosk Danevirkegården	1.419,71	2.223,14
Julemærker	2.442,87	4.612,33
	<hr/> 251.006,66	<hr/> 96.086,70
	5.686.515,19	5.515.546,56
Resultat underskud 2014	-170.968,63	

A. Kulturelt område (Ideeller Bereich)

	Budget 2014 Euro	Regnskab pr. 31.12.14	Budget 2015 Euro	Budget 2016 Euro
I. Generalsekretariat / Administration				
1. Kontorhold	65.000,00	71.774,19	70.000,00	70.000,00
2. Revision	15.000,00	16.832,04	16.000,00	16.500,00
3. Kontormaskiner, leje, fornyelse Indtægter	10.000,00	16.697,21	10.000,00	10.000,00
edb	25.000,00	13.611,73	25.000,00	25.000,00
4. Rentekonto udgifter	48.000,00	43.500,31	18.000,00	18.000,00
5. Kørsel, rejser og møder	80.000,00	94.319,81	85.000,00	85.000,00
6. Kunstnerkort/Julekort udgifter	2.000,00	1.998,87	2.000,00	2.000,00
indtægter				
7. Diverse udgifter	26.000,00	35.480,74	28.000,00	28.000,00
Kompetenceudvikling	1.800,00	8.309,44	3.000,00	3.000,00
Diverse indtægter	-1.500,00	-950,43	-1.500,00	-1.500,00
8. Centralkartoteket	17.000,00	20.559,91	10.000,00	10.000,00
9. Layout & Copy udgifter	20.000,00	21.025,81	20.000,00	20.000,00
indtægter	-25.000,00	-28.253,90	-26.200,00	-26.000,00
udgifter	309.800,00	344.110,06	287.000,00	287.500,00
indtægter	-26.500,00	-29.204,33	-27.700,00	-27.500,00
Saldo	283.300,00	314.905,73	259.300,00	260.000,00
II. Sekretariaterne + Friiske/Administration				
1. Driftstilskud	124.000,00	114.796,87	116.000,00	116.000,00
2. Tjenestekørsel	22.000,00	17.726,02	22.000,00	22.000,00
udgifter	146.000,00	132.522,89	138.000,00	138.000,00
III. SSF's lønninger				
1. Generalsekretariatet lønomkostninger	1.154.000,00	1.147.324,11	1.185.000,00	1.206.000,00
2. Medarbejderfonden	8.000,00	8.000,00	8.000,00	15.200,00
3. Sekretariaterne/Friiske lønomkostninger	862.000,00	848.754,75	890.000,00	906.000,00
4. Danevirke Museum	167.000,00	170.580,47	163.000,00	167.000,00
Danevirke - forsamlingshuset	9.500,00	9.500,00	9.500,00	9.500,00
udgifter	2.200.500,00	2.184.159,33	2.255.500,00	2.303.700,00

A. Kulturelt område (Ideeller Bereich)

	Budget 2014 Euro	Regnskab pr. 31.12.14	Budget 2015 Euro	Budget 2016 Euro
IV. Generalsekretariatet / Pressetjenesten				
1. Kontorhold	13.000,00	13.450,21	13.000,00	13.000,00
2. Medlemsbladet "Kontakt"	172.000,00	175.648,33	176.000,00	176.000,00
"Kontakt" indtægter	-839,00	0,00	-260,00	-510,66
3. Arbog, julehefter, tryksager indtægter	25.000,00	25.011,32	25.000,00	25.000,00
	0,00	-2.000,00	0,00	0,00
4. Oplysningsarbejde og besøg indtægter	15.400,00	15.400,00	16.000,00	16.000,00
	0,00	0,00	0,00	0,00
5. Christiansborg	5.000,00	5.045,84	5.000,00	5.000,00
udgifter	230.400,00	234.555,70	235.000,00	235.000,00
indtægter	-839,00	-2.000,00	-260,00	-510,66
Saldo	229.561,00	232.555,70	234.740,00	234.489,34
V. Generalsekretariat / Kulturafdelingen				
Amtsmøder, fællesmøder, kurser folkevalgte	20.000,00	18.392,22	20.000,00	20.000,00
Arsmøde	86.000,00	90.875,49	86.000,00	86.000,00
indtægter	-5.000,00	-10.533,87	-5.000,00	-5.000,00
Generelle tilskud til kulturelt arbejde	8.000,00	8.633,02	12.000,00	12.000,00
Sydslesvigsk Billedsamling	6.400,00	5.661,26	6.400,00	6.400,00
udgifter	120.400,00	123.561,99	124.400,00	124.400,00
indtægter	-5.000,00	-10.533,87	-5.000,00	-5.000,00
Saldo	115.400,00	113.028,12	119.400,00	119.400,00

A. Kulturelt område (Ideeller Bereich)	Budget 2014 Euro	Regnskab pr. 31.12.14	Budget 2015 Euro	Budget 2016 Euro
V.II Interreg Projektmidler, Interreg og Berlin				
Indtægter projekt pakhus FUEV		-1.907,27		
Udgifter projekt pakhus FUEV		0,00		
Saldo projekt pakhus FUEV		-1.907,27		
Indtægter Mindretalssekretær Berlin				
Udgifter Mindretalssekretær Berlin				
Saldo				

A. Kulturelt område (Ideeller Bereich)

VI. Foreningens humanitære arbejde

	Budget 2014 Euro	Regnskab pr. 31.12.14	Budget 2015 Euro	Budget 2016 Euro
1. Humanitært Udvalg udgifter * indtægter	46.900,00 -17.000,00	68.991,13 -28.227,80	46.900,00 -17.000,00	46.900,00 -17.000,00
2. Tekniske udgifter - husleje, tlf., forsikringer	4.500,00	184,08	4.500,00	4.500,00
3. Socialrådgiver	27.000,00	27.666,80	27.000,00	27.000,00
4. Værestedet udgifter indtægter		58,26 -29,61		
udgifter	78.400,00	96.900,27	78.400,00	78.400,00
indtægter	-17.000,00	-28.257,41	-17.000,00	-17.000,00
Saldo	61.400,00	68.642,86	61.400,00	61.400,00

* der kan modregnes 13.986,85 € i gaver

VII. Tilskud til de tilsluttede organisationer

1. Foreningen af Aktive Kvinder i Sydslesvig	12.850,00	12.850,00	12.850,00	12.850,00
2. Den slesvigske Kvindeforening	12.850,00	12.850,00	12.850,00	12.850,00
3. Sønderjydsk Arbejderforening	1.680,00	1.680,00	1.680,00	1.680,00
4. Sydslesvigs danske Kunstforening	5.410,00	5.410,00	5.410,00	5.410,00
5. Foreningen NORDEN - Sydslesvig	5.010,00	5.010,00	5.010,00	5.010,00
6. Sydslesvigs Museumsforening	4.280,00	4.280,00	4.280,00	4.280,00
7. Hejmdal Blæseorkester	500,00	500,00	500,00	500,00
8. Torsdagskoret	1.420,00	1.420,00	1.420,00	1.420,00
9. Historisk Samfund	500,00	500,00	500,00	500,00
10. Fælleslandboforeningen	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00
11. Rådighedspulje	3.500,00	3.500,00	3.500,00	3.500,00
I alt	78.000,00	78.000,00	78.000,00	78.000,00
11. Nordfriisk Instituut	25.560,00	25.560,00	25.560,00	25.560,00
12. Mindretalsunionen (FUEV - kontingent)	3.990,00	3.500,00	3.990,00	3.990,00
I alt	29.550,00	29.060,00	29.550,00	29.550,00

A. Kulturelt område (Ideeller Bereich)

	Budget 2014 Euro	Regnskab pr. 31.12.14	Budget 2015 Euro	Budget 2016 Euro
VIII. Tilskud til andre organisationer				
1. Dansk Skoleforening	40.000,00	40.044,00	40.000,00	40.000,00
2. SdU	52.800,00	52.824,00	52.800,00	52.800,00
3. Dansk Kirke i Sydslesvig	33.200,00	33.228,00	33.200,00	33.200,00
4. Voksenundervisning	26.400,00	26.412,00	26.400,00	26.400,00
5. Dansk Sundhedstjeneste	28.900,00	28.968,00	28.900,00	28.900,00
I alt	181.300,00	181.476,00	181.300,00	181.300,00
Gaver til andre (fra andre)	5.000,00	3.145,00	5.000,00	5.000,00
I alt	186.300,00	184.621,00	186.300,00	186.300,00
IX. Indsamling				
1. Dybbøldag udgifter	500,00	203,00	500,00	500,00
indtægter	-4.000,00	-2.573,36	-4.000,00	-4.000,00
Saldo	-3.500,00	-2.370,36	-3.500,00	-3.500,00

A. Kulturelt område (Ideeller Bereich)

	Budget 2014 Euro	Regnskab pr. 31.12.14	Budget 2015 Euro	Budget 2016 Euro
X. Kontingent / gaver og tilskud				
1. Foreningens kontingent				
Samlet indtægt 100 %	-245.000,00	-252.569,83	-253.333,33	-253.333,33
Distrikternes andel	98.000,00	101.027,93	101.333,33	101.333,33
Saldo indtægt	-147.000,00	-151.541,90	-152.000,00	-152.000,00
2. Diverse indtægter / gaver SSF gaver til andre	-30.000,00 -5.000,00	-19.874,85 -3.145,00	-25.000,00 -5.000,00	-25.000,00 -5.000,00
3. Statens tilskud	-3.186.121,00	-3.186.121,00	-3.243.300,00	-3.717.223,00
4. Kursregulering Statens tilskud		-6.528,00		
5. Tilskud fra Landet Slesvig-Holsten	-456.000,00	-491.000,00	-456.000,00	-456.000,00
6. Tilskud fra SH til Danevirke Museum	-30.000,00		-30.000,00	-30.000,00
7. Andre tilskud				
udgifter indtægter	98.000,00 -3.952.121,00	101.027,93 -3.959.238,68	101.333,33 -4.012.633,33	101.333,33 -4.486.556,33
Saldo	-3.854.121,00	-3.858.210,75	-3.911.300,00	-4.385.223,00
Udgifter: Kulturelt område	3.477.850,00	3.508.722,17	3.513.983,33	3.562.683,33
Indtægter: Kulturelt område	-4.005.460,00	-4.033.714,92	-4.066.593,33	-4.540.566,99
Saldo	-527.610,00	-524.992,75	-552.610,00	-977.883,66

B: Formueforvaltning

	Budget 2014 Euro	Regnskab pr. 31.12.14	Budget 2015 Euro	Budget 2016 Euro
XI. Renteindtægter og afkast værdipapirer	-12.000,00	-11.945,11	-12.000,00	-12.000,00
XII. Ejendomme, administreret af SSF				
løbende drift	115.000,00	117.556,06	121.000,00	121.000,00
reparationer og vedligeholdelse	30.000,00	28.743,40	30.000,00	30.000,00
indtægter	-80.000,00	-74.102,27	-80.000,00	-80.000,00
Saldo	65.000,00	72.197,19	71.000,00	71.000,00
XIII. SSF's ejendomme (/). Skipperhuset, Forsamlingshuset Flensborghus)				
løbende drift	540.000,00	460.227,71	547.000,00	547.000,00
reparationer og vedligeholdelse	60.000,00	47.688,53	60.000,00	60.000,00
afskrivning ejendomme		341.633,17	341.633,17	341.633,17
indtægter*	-380.000,00	-577.901,27	-380.000,00	-380.000,00
* inkl. 200.000,00 € til Stesvighus				
Saldo	220.000,00	271.648,14	568.633,17	568.633,17
XIV. Forsamlingshuset Danevirke				
udgifter Forsamlingshus	4.600,00	4.600,00	4.600,00	4.600,00
XV. Foreningens pensionistboliger				
løbende drift	180.000,00	194.573,45	180.000,00	180.000,00
reparationer og vedligeholdelse	40.000,00	44.872,78	40.000,00	40.000,00
afskrivning ejendomme		83.640,49	83.640,49	83.640,49
indtægter	-328.000,00	-331.787,81	-328.000,00	-328.000,00
Saldo	-108.000,00	-8.701,09	-24.359,51	-24.359,51
Udgifter: Formueforvaltning	969.600,00	1.323.535,59	1.407.873,66	1.407.873,66
Indtægter: Formueforvaltning	-800.000,00	-995.736,46	-800.000,00	-800.000,00
Saldo	169.600,00	327.799,13	607.873,66	607.873,66

C: Skattefrie forretninger (Zweckbetr.)

	Budget 2014 Euro	Regnskab pr. 31.12.14	Budget 2015 Euro	Budget 2016 Euro
XVI. Teaterarbejde og danske koncerter				
1. Teater	288.000,00	297.449,81	288.000,00	288.000,00
2. Koncerter	50.000,00	54.645,24	50.000,00	50.000,00
3. Sønderjyllands Symfoniorkester	70.000,00	67.250,00	70.000,00	70.000,00
udgifter ialt	408.000,00	419.345,05	408.000,00	408.000,00
1. Kulturministeriet	-67.000,00	-67.250,00	-67.000,00	-67.000,00
2. Amter og kommuner	-112.740,00	-125.610,00	-112.740,00	-112.740,00
3. Teater-billetsalg	-61.000,00	-61.689,80	-61.000,00	-61.000,00
4. Koncert-billetsalg	-30.000,00	-25.369,64	-30.000,00	-30.000,00
5. Andre indtægter		-4.054,25		
indtægter ialt	-270.740,00	-283.973,69	-270.740,00	-270.740,00
Saldo	137.260,00	135.371,36	137.260,00	137.260,00
XVII. Flensborghus Forsamlingshus				
udgifter	41.000,00	38.756,07	39.000,00	39.000,00
indtægter	-40.000,00	-34.307,05	-35.000,00	-35.000,00
Saldo	1.000,00	4.449,02	4.000,00	4.000,00
XVIII. Skipperhuset				
udgifter *	39.000,00	39.362,21	39.000,00	39.000,00
udgifter til buskørsel	4.000,00	2.280,00	3.000,00	3.000,00
indtægter	-36.000,00	-33.331,99	-34.000,00	-34.000,00
Saldo	7.000,00	8.310,22	8.000,00	8.000,00
* Med Skipperhusets bil				
XIX. Danevirke Museum				
udgifter Museet	42.000,00	57.118,77	45.000,00	45.000,00
udgifter udstillinger	5.100,00	1.799,67	5.100,00	5.100,00
udgifter i alt	47.100,00	58.918,44	50.100,00	50.100,00
indtægter	-30.000,00	-38.395,75	-30.000,00	-30.000,00
Saldo udgifter	17.100,00	20.522,69	20.100,00	20.100,00

C: Skattefrie forretninger (Zweckbetr.)

	Budget 2014 Euro	Regnskab pr. 31.12.14	Budget 2015 Euro	Budget 2016 Euro
XX. Mikkelberg				
Tilskud til Mikkelberg	43.500,00	44.589,00	43.500,00	43.500,00
Udgifter: Skattefri forretning	582.600,00	603.250,77	582.600,00	582.600,00
Indtægter: Skattefri forretning	-376.740,00	-390.008,48	-369.740,00	-369.740,00
Saldo	205.860,00	213.242,29	212.860,00	212.860,00

D. Skattepligtige forretninger

	Budget 2014 Euro	Regnskab pr. 31.12.14	Budget 2015 Euro	Budget 2016 Euro
<u>XXI. Kulturaktiviteter i distrikterne</u>				
udgifter (inkl. Sydslesvigsk Musikarbejde) indtægter	232.000,00 -68.000,00	244.521,33 -86.615,05	232.000,00 -68.000,00	232.000,00 -68.000,00
Saldo	164.000,00	157.906,28	164.000,00	164.000,00
<u>XXII. Valdemarsflag</u>				
udgifter indtægter	1.500,00 -1.850,00	2.622,75 -2.636,18	1.500,00 -1.850,00	1.500,00 -1.850,00
Saldo	-350,00	-13,43	-350,00	-350,00
<u>XXIII. Kiosk Danevirkegården</u>				
udgifter indtægter	1.500,00 -3.000,00	1.419,71 -2.223,14	1.500,00 -3.000,00	1.500,00 -3.000,00
Saldo	-1.500,00	-803,43	-1.500,00	-1.500,00
<u>XXIV. Julemærker</u>				
udgifter indtægter	3.000,00 -8.000,00	2.442,87 -4.612,33	3.000,00 -8.000,00	3.000,00 -8.000,00
Saldo	-5.000,00	-2.169,46	-5.000,00	-5.000,00
Udgifter skattepligtige forretninger				
Indtægter skattepligtige forretninger				
Saldo	157.150,00	154.919,96	157.150,00	157.150,00

Sammenstilling

Udgifter	Budget 2014 Euro	Regnskab pr. 31.12.14	Budget 2015 Euro	Budget 2016 Euro
A. Kulturelt område (Ideeller Bereich)	3.477.850,00	3.508.722,17	3.513.983,33	3.562.683,33
B. Formueforvaltning	969.600,00	1.323.535,59	1.407.873,66	1.407.873,66
C. Skattefrie forretninger	582.600,00	603.250,77	582.600,00	582.600,00
D. Skattepligtige forretninger	238.000,00	251.006,66	238.000,00	238.000,00
Saldo	5.268.050,00	5.686.515,19	5.742.456,99	5.791.156,99
Indtægter				
A. Kulturelt område (Ideeller Bereich)	-4.005.460,00	-4.033.714,92	-4.066.593,33	-4.540.566,99
B. Formueforvaltning	-800.000,00	-995.736,46	-800.000,00	-800.000,00
C. Skattefrie forretninger	-376.740,00	-390.008,48	-369.740,00	-369.740,00
D. Skattepligtige forretninger	-80.850,00	-96.086,70	-80.850,00	-80.850,00
Saldo	-5.263.050,00	-5.515.546,56	-5.317.183,33	-5.791.156,99
Sum resultat		170.968,63	1.425.273,66	
		170.968,63		

RESULTAT 2014 underskud

Flensborg, den 2. marts 2015

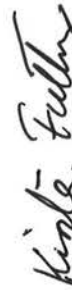
Sydsløvigsk Forenings forretningsudvalg

Formand Jon Hardon Hansen

1. næstformand Gitté Hougaard Werner

2. næstformand Steen Schröder

1. bisidder Kirsten Futhrup

2. bisidder Annette Neumann

Generalsekretæren

Sydslesvigsk Forening - Balance pr. 31.12.2014

Aktiver	2014		2013	
	€	T €	€	T €
SSF's ejendomme pr. 01.01.2014:	16.454.270,99			
./. 2 pct afskrivning ejendomme	341.633,17			
	<u>16.112.637,82</u>	16.454		
+ Igangværende byggearbejde	159.665,64	311		
SSF's pensionistboliger	4.014.744,48			
./. 2 pct afskrivning pensionistboliger	83.640,49			
	<u>3.931.103,99</u>	4.015		
Ejendomme i alt	20.203.407,45	20.780		
Inventar	15.873,08	7		
Slesvigsk Kreditforening eG	1.713.458,92	1.713		
Andre værdipapirer	67.646,00	63		
ANLÆGSAKTIVER I ALT	22.000.385,45	22.563		
Tilgodehavender (debitorer)	86.931,60	96		
Midler der forvaltes af SSF	157.469,91	156		
Bankbøger	33.618,89	33		
Bankbeholdninger	51.109,01	61		
Kassebeholdninger	5.577,13	7		
Likvide midler i alt	<u>247.774,94</u>	257		
OMSÆTNINGSAKTIVER I ALT	334.706,54	353		
AKTIVER I ALT	22.335.091,99	22.916		
Passiver				
Kapitalkonto pr. 1.1.2014:	14.799.328,79			
./. Henført til mellemregning	168.865,04			
Kapitalkonto pr. 31.12.2014	14.630.463,75	14.799		
Fonden af 1952 Slesvigsk Kreditforening	1.301.517,69			
Fonden af 1956 Slesvigsk Kreditforening	411.941,23			
Fonden af 1952 og 1956	1.713.458,92	1.713		
Statens mellemregning pr. 1.1.2014	2.103,59			
./. Underskud 2014	170.968,63			
Resultat 2014	<u>168.865,04</u>			
./. Henført fra kapitalkonto	168.865,04			
Statens mellemregning pr. 31.12.2014	0,00	2		
KAPITAL I ALT	16.343.922,67	16.514		
Passiv afgrænsning Slesvighus leje 2015	200.000,00	400		
Byggelån SSF's pensionistboliger	806.133,90	846		
Byggestøttefond SSF's pensionistboliger	71.580,86	72		
Byggestøttefond	3.162.263,09	3.162		
Kreds Rendsborg/Egernførde	61.355,03	61		
Banklån Union-Bank	352.189,19	366		
Låneforpligtelse A.P.Møller v/Slesvighus	25.564,59	26		
Periodeafgrænsning	4.228,49	9		
Fonds og henlæggelser Teaterabo	10.500,35	21		
Kreditorer	128.355,44	156		
Afgrænsning 2014 løn, skat mm.	106.476,72	31		
Midler der forvaltes af SSF	157.469,91	156		
Banklån igangværende byggearbejde	670.000,00	670		
Banklån mellemfinansiering Buedelsdorf	92.000,00	242		
Bankgæld	143.035,95	184		
Bankgæld Billetnet	15,80	0		
GÆLD I ALT	5.991.169,32	6.402		
PASSIVER I ALT	22.335.091,99	22.916		

Eventualforpligtelser: Sydslesvigsk Forening har overfor Slesvigsk Kreditforening eG afgivet en kaution på 150.000,- €.

SSF's ejendomme

2014

	Ejendomme	Udgifter €	Indtægter €	Saldo €
602	Nørregade 74	4.637,07	18.092,82	13.455,75
603	Skibsbroen 41	928,40	4.877,40	3.949,00
604	Skibsbroen 42	5.614,54	10.326,50	4.711,96
605	Husumhus	87.830,98	46.728,86	-41.102,12
608	Paludanushuset	12.763,82	9.418,10	-3.345,72
609	Tarup	3.989,12	0,00	-3.989,12
610	Gelting	5.077,56	0,00	-5.077,56
611	Skovlund	2.864,95	0,00	-2.864,95
612	Mårkær	3.694,13	0,00	-3.694,13
613	Toosbügade 7	22.122,20	52.298,98	30.176,78
615	Knuthgade	14.191,05	33.556,86	19.365,81
616	Tönnsenhuset	12.965,24	4.320,00	-8.645,24
617	Sporskifte	18.914,83	3.000,00	-15.914,83
619	Langsted	7.525,39	5.124,73	-2.400,66
620	Vyk	6.795,45	0,00	-6.795,45
621	Nibøl	6.662,36	0,00	-6.662,36
622	Lolfod 69	2.100,00	0,00	-2.100,00
623	Slesvighus	93.443,25	242.663,60	149.220,35
624	Damholm	11.209,21	6.492,00	-4.717,21
625	Ravnkær	6.791,29	7.971,76	1.180,47
626	Mysunde	112,22	0,00	-112,22
627	Moldened	13.995,75	7.440,00	-6.555,75
628	Skovby	10.757,56	1.726,80	-9.030,76
629	Bøglund	14.212,73	4.440,00	-9.772,73
630	Holtenå	8.933,63	3.534,50	-5.399,13
631	Amtmandsgården	0,00	0,00	0,00
632	Medborgerhuset	14.401,93	1.351,84	-13.050,09
633	Nørregade 76	100.403,52	111.411,52	11.008,00
634	Nørregade 78	12.080,68	3.125,00	-8.955,68
635	Bydelsdorf	2.142,00	0,00	-2.142,00
698	Fælles udgifter	755,38	0,00	-755,38
	Sum	507.916,24	577.901,27	69.985,03
	(uden Flensborghus Forsamlingshus og Skipperhuset, Danevirke)			
	Afskrivning ejendomme	341.633,17		
	Ejendomme i alt	849.549,41	577.901,27	-271.648,14
601	Flensborghus Forsamlingshus*	38.756,07	34.307,05	-4.449,02
607	Skipperhuset*	41.642,21	33.331,99	-8.310,22
	*Afskrivning er medregnet i 341.633,17 €			
	I alt	<u>929.947,69</u>	<u>645.540,31</u>	<u>-284.407,38</u>

Ejendomme administreret af SSF

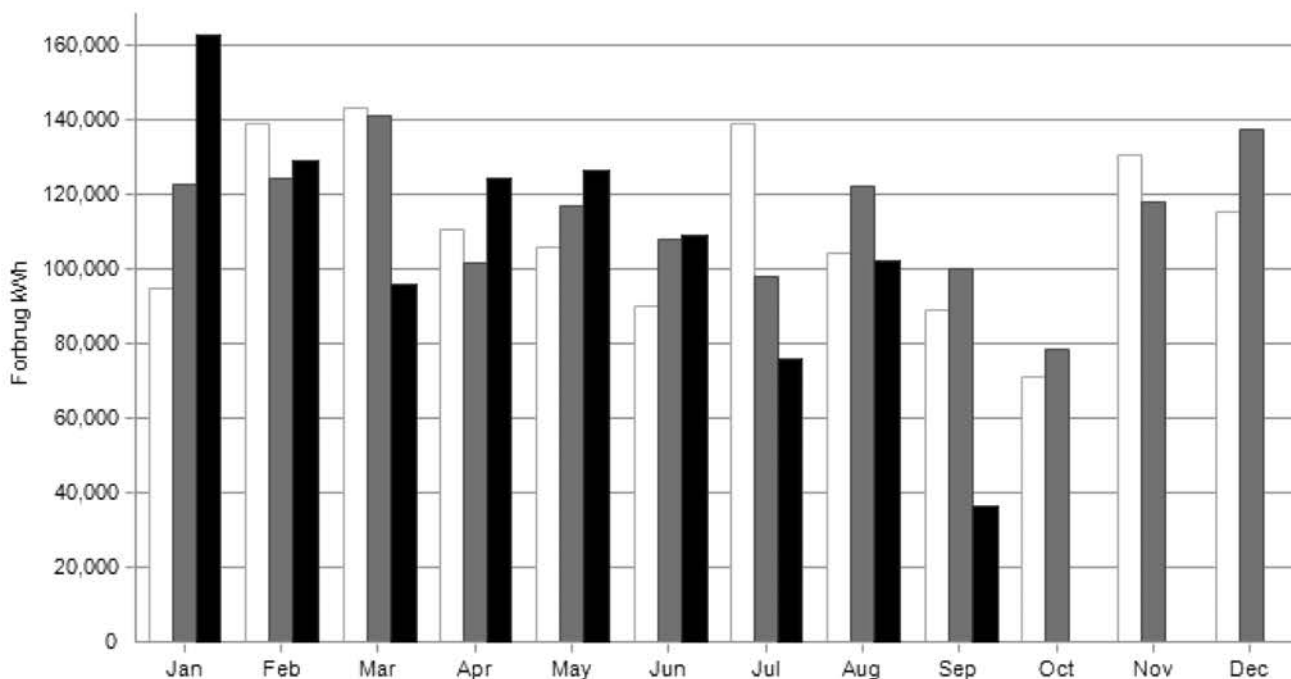
2014

	Forsamlingshuse	Udgifter €	Indtægter €	Saldo €
501	Martinsbjerg	0,00	0,00	0,00
502	Langbjerg	8.039,34	5.490,00	-2.549,34
503	Oksbøl	12.747,92	6.767,45	-5.980,47
504	Møllebro	12.546,13	4.263,16	-8.282,97
505	Agtrup	1.915,30	0,00	-1.915,30
506	Drage	13.027,51	14.047,68	1.020,17
507	Munkebøl	0,00	0,00	0,00
509	Ørsted	0,00	0,00	0,00
510	Hatsted	6.027,89	5.204,28	-823,61
511	Tinningsted	2.821,94	0,00	-2.821,94
512	Arnæs	13.943,98	10.394,16	-3.549,82
514	Jydbæk	8.939,84	0,00	-8.939,84
515	Nybjerg	8.020,72	6.672,20	-1.348,52
518	Stedesand	6.339,30	5.827,06	-512,24
520	Klitskolen St. Peter Ording	7.733,99	4.013,28	-3.720,71
521	Kontor Sydtønder amt	7.537,72	0,00	-7.537,72
522	Follervig	0,00	0,00	0,00
523	List	17.427,27	9.423,00	-8.004,27
549	Div. Forsamlingshuse	19.230,61	2.000,00	-17.230,61
		146.299,46	74.102,27	-72.197,19

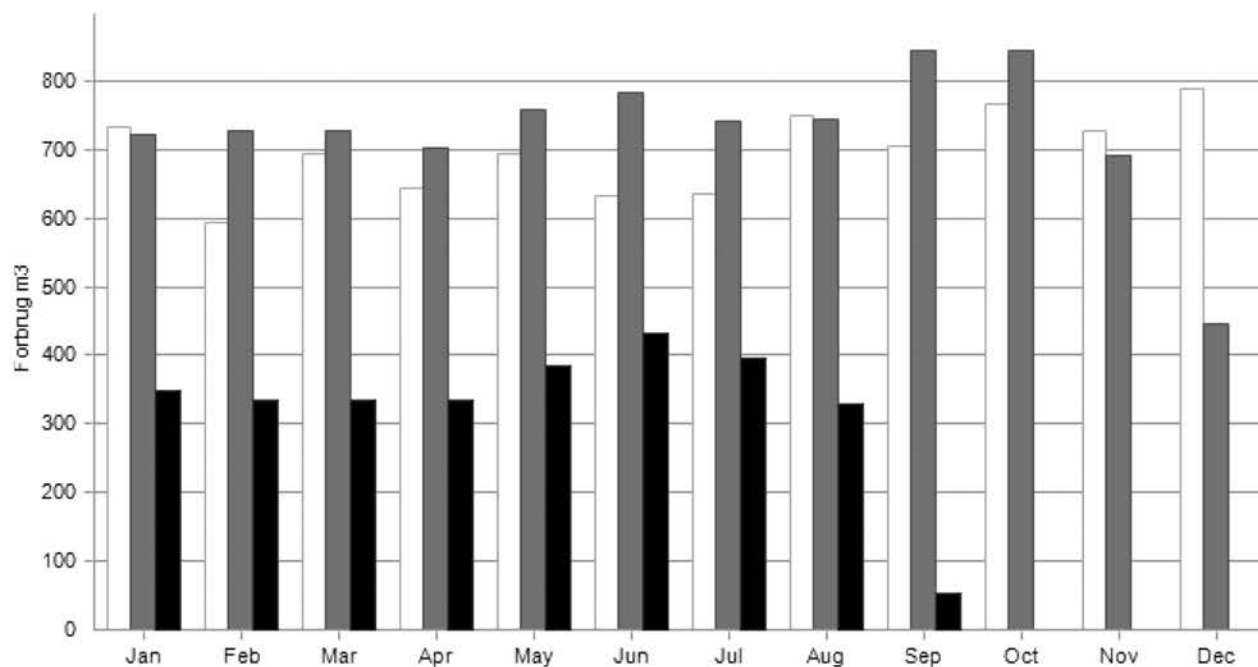
SSF's pensionistboliger pr. 31.12.2014

	Margaretha-Bremer-Stiftelse	€		Pensionistboliger, Bydelsdorf	€
701	udgifter -løbende drift-	71.898,23	702	udgifter -løbende drift-	47.090,49
	udgifter -rep./vedl.	23.669,82		udgifter -rep./vedl.	10.791,63
	afskrivning	24.649,27		afskrivning	23.289,34
	indtægter	154.703,89		indtægter	68.454,91
	saldo (overskud)	<u>34.486,57</u>		saldo (underskud)	<u>-12.716,55</u>
703	<i>Margrethegården, Slesvig</i>		704	<i>Pensionistboliger, Egemførde</i>	
	udgifter -løbende drift-	54.011,82		udgifter -løbende drift-	21.572,91
	udgifter -rep./vedl.	7.756,17		udgifter -rep./vedl.	2.655,16
	afskrivning	15.698,10		afskrivning	20.003,78
	indtægter	70.817,27		indtægter	37.811,84
	saldo (underskud)	<u>-6.648,82</u>		saldo (underskud)	<u>-6.420,01</u>
Pensionistboligerne samlet pr. 31.12.2014					
	Udgifter drift ialt			Udgifter drift ialt	194.573,45
	Udgifter / Rep./Vedl.			Udgifter / Rep./Vedl.	44.872,78
	afskrivning			afskrivning	83.640,49
	Indtægter ialt			Indtægter ialt	331.787,81
	Saldo (overskud)	<u>8.701,09</u>		Saldo (overskud)	<u>8.701,09</u>

Elforbrug :

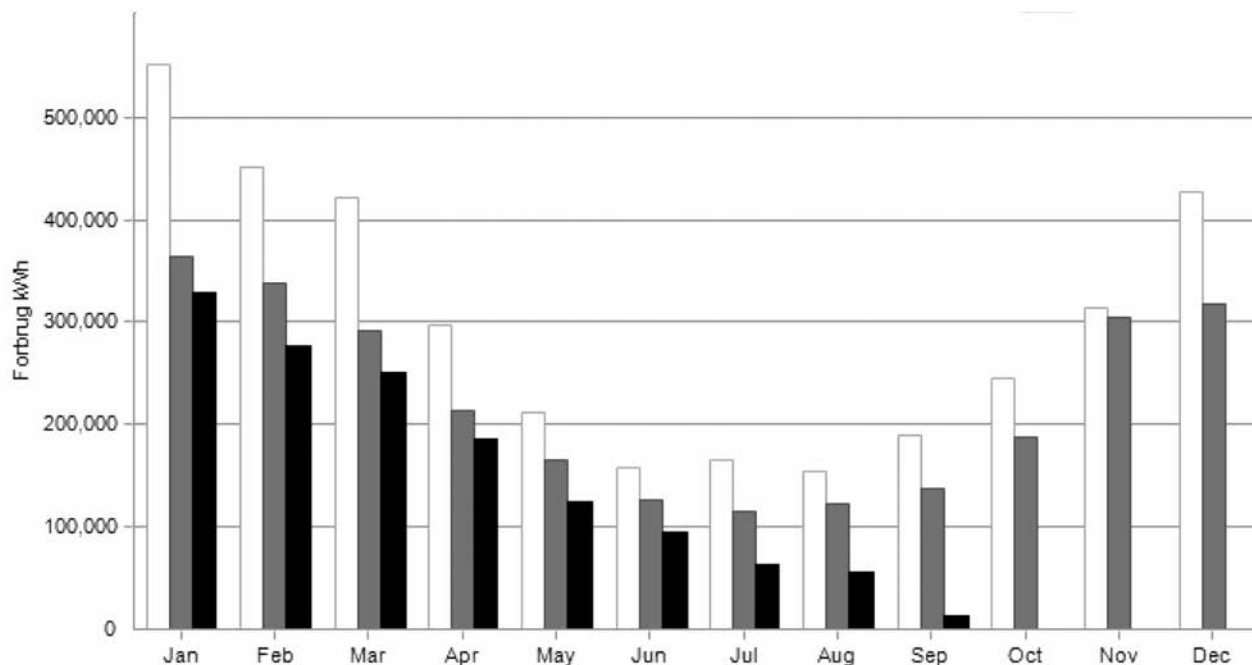
kw/h	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
2013	94.918	138.932	142.929	110.606	105.704	89.748	139.017	104.349	88.993	71.073	130.645	115.136
2014	122.795	124.295	141.305	101.358	117.068	108.154	98.074	122.001	100.035	78.187	118.060	137.434
2015	162.707	128.997	95.763	124.368	126.392	109.102	75.774	102.248	36.355			

Vandforbrug :

m3	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
2013	732	594	693	643	694	632	635	750	706	765	722	788
2014	722	728	727	701	758	783	742	743	845	845	691	447
2015	349	334	335	334	385	431	395	329	53			

2015 – Vandforbruget i SSFs pensionistboliger registreres ultimo december.

Varmeforbrug:

kw/h	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
2013	551.513	450.730	421.820	296.371	212.216	158.205	165.229	154.789	188.844	245.361	314.600	426.741
2014	334.603	338.344	292.051	213.257	165.132	126.408	115.943	123.153	136.716	188.236	305.322	317.448
2015	328.946	277.054	251.479	185.562	124.598	94.327	62.722	55.465	12.496			

2015 – Varmeforbruget i SSFs pensionistboliger registreres ultimo december

BLÅ BERETNING 2015

Sydslesvigsk Forening
Norderstr. 76
24939 Flensburg
Telefon +49 461 144 08-0
www.syfo.de